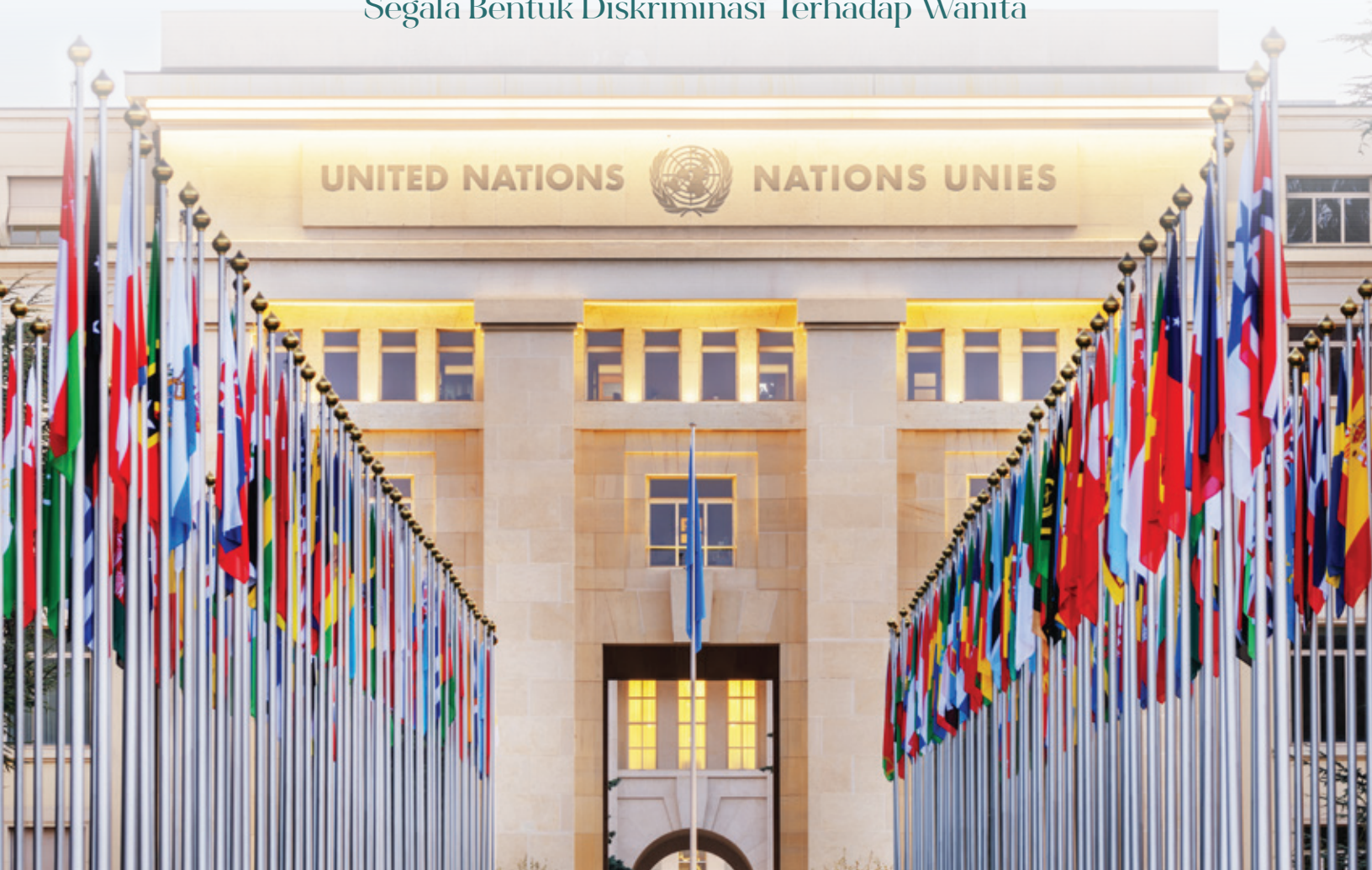

KEMENTERIAN PEMBANGUNAN WANITA,
KELUARGA DAN MASYARAKAT

30 Tahun CEDAW MALAYSIA

Konvensyen Tentang Penghapusan
Segala Bentuk Diskriminasi Terhadap Wanita

Cetakan Pertama 2025

© Hak Cipta Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat, 2025

Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukarkan ke dalam sebarang bentuk atau dengan sebarang alat, sama ada dengan cara elektronik, gambar serta rakaman dan sebagainya tanpa kebenaran bertulis daripada Bahagian Dasar dan Perancangan Strategik, Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat.

Diterbitkan oleh:

Kementerian Pembangunan Wanita Keluarga dan Masyarakat

No. 55, Persiaran Perdana, Presint 4, 62100 Putrajaya

No. Telefon: 03-8000 8000 | No. Faks: 03-8323 2000 | Laman Sesawang: www.kpwkm.gov.my

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan

Perpustakaan Negara Malaysia

Rekod katalog untuk buku ini boleh didapati
dari Perpustakaan Negara Malaysia

ISBN 978-983-3252-62-6 (hardback)

Direka bentuk dan dicetak oleh:

Tukang Buku @ Akademi Jawi Malaysia Sdn Bhd (1209179-M)

8, Jalan Puteri 2a/6, Bandar Puteri Bangi

43000 Kajang, Selangor, MALAYSIA

+603-8928 9899 | ibu.pejabat@akademijawi.my | www.akademijawi.my

Tsitedundungan

Senarai Akronim Dan Singkatan	v
-------------------------------------	---

<i>Sekapua Sneh</i> YAB Perdana Menteri Malaysia.....	vi
--	----

<i>Selayang Pandang</i> YB Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat.....	vii
---	-----

<i>Serangkap Data</i> Datuk Dr Ketua Setiausaha.....	viii
---	------

Ringkasan Eksekutif.....	x
--------------------------	---

Pengenalan	2
------------------	---

Apakah itu CEDAW?.....	2
Negara manakah yang telah menyertai CEDAW?	5
Apakah peristiwa yang mencetuskan	7
idea pewujudan CEDAW?	7
Apakah yang terkandung di dalam CEDAW?.....	13
The United Nations System	22
Organ Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu	23
Struktur CEDAW	24
Instrumen Hak Asasi Manusia Antarabangsa.....	25
Penyertaan Malaysia sebagai Ahli Jawatankuasa CEDAW	26

Obligasi CEDAW Malaysia.....	28
------------------------------	----

Kronologi Pelaporan CEDAW Malaysia	33
--	----

Menelusuri Pencapaian CEDAW	36
-----------------------------------	----

Menelusuri Pencapaian CEDAW Malaysia.....	38
---	----

Artikel 1 Definisi Diskriminasi Terhadap Wanita	41
---	----

Artikel 2 Pemeriksaan Undang-Undang	43
---	----

Penubuhan Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat	44
Pindaan Perlembagaan Persekutuan	45
Semakan Undang-undang Sedia Ada	46
Pengenalan Undang-Undang dan Peraturan Baharu	48
Pewujudan Tribunal Antigangguan Seksual	49

Artikel 3 Pembangunan dan Kemajuan Wanita	51
---	----

Agenda Pembangunan Wanita di dalam Rancangan Malaysia	54
Penubuhan Jabatan Pembangunan Wanita.....	58
Penubuhan Majlis Wanita dan Keluarga Negara	60
Penubuhan Jawatankuasa Pilihan Khas Wanita, Kanak-kanak dan Pembangunan Masyarakat	62

Artikel 4 Langkah-langkah Khas Sementara	65
--	----

Dasar 30 Peratus Wanita Sebagai Pembuat Keputusan	66
Pengecualian Cukai Untuk Wanita Kembali Bekerja	68
Peraturan Seorang Wanita sebagai Ahli Lembaga Pengarah di Syarikat Awam Tersenarai... ..	70

Artikel 5 Peranan Gender dan Stereotaip	73
---	----

Pelantikan <i>Gender Focal Point</i> (GFP) dan <i>Gender Focal Team</i> (GFT).....	74
Pelaksanaan Program Kepekaan Gender	75
Program Pendidikan Perkahwinan.....	76
Keseimbangan Kandungan Media	77
Akta Keganasan Rumah Tangga 1994 [Akta 521]	78
Penubuhan Skuad Waja	80

Artikel 6 Pemerdagangan dan Eksploitasi Wanita	83
--	----

Akta Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran 2007 [Akta 670]	84
Penubuhan Majlis Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran (MAPO).....	85
Penyediaan Rumah Perlindungan Kepada Mangsa Pemerdagangan Wanita	86
Pelan Tindakan Kebangsaan Antipemerdagangan Orang (NAPTIP)	87
Pengenalan Dua Dokumen Panduan Penguatkuasaan ATIPSOM 2007	88

Artikel 7

Kehidupan Masyarakat dan Politik..... 91

Pelaksanaan Inisiatif Pantau Pilihan Raya ke-15
(PantauPRU15)..... 92Pelaksanaan Program-Program Galakan Wanita Terlibat dalam
Politik..... 93

Program Perantisan Kepimpinan Wanita (PERANTIS) 94

Peningkatan Wanita Memegang Jawatan
Tertinggi di Pelbagai Agensi dan Kementerian 94

Penurunan Umur Kelayakan Mengundi..... 97

Artikel 8

Penglibatan di Peringkat Antarabangsa 99

Peningkatan Diplomat Wanita 100

Peningkatan Atase Wanita..... 101

Penglibatan Wanita Malaysia di Pertubuhan
Antarabangsa dan Serantau 102

Penglibatan Wanita Dalam Misi Kemanusiaan PBB 103

Artikel 9

Kewarganegaraan 105

Pindaan Perlembagaan Berkaitan Kewarganegaraan..... 105

Artikel 10

Pendidikan 106

Wanita Malaysia telah Mencapai Kesaksamaan Dalam
Pendidikan 108

Semakan Berterusan Kandungan Buku Teks Sekolah..... 108

Dasar Pencegahan dan Pengawalan Buli di Sekolah..... 109

Artikel 11

Pekerjaan 111

Akta Kerja 1995[Akta 265]..... 112

Program Galakan Wanita Kembali Bekerja..... 113

Artikel 12

Kesihatan 117

Penyediaan Perkhidmatan Kesihatan Universal 118

Penyediaan Perkhidmatan Kesihatan Reproduksi 119

Pengesanan Awal Kanser berkaitan Wanita 120

Artikel 13

Ekonomi..... 123

Kesaksamaan dalam Pelepasan Cukai..... 124

Kesaksamaan dalam Urusan Perbankan..... 125

Program Keusahawanan 126

Dasar Keusahawanan Nasional 2030 (DKN 2030) 128

Kod Sukan Selamat..... 129

Artikel 14

Wanita Luar Bandar 131

Dasar Pembangunan Luar Bandar 132

Program Pertanian khusus untuk Petani Wanita 133

Kepimpinan wanita dalam Institusi Pentadbiran Peringkat
Kampung (IPPK) 133**Artikel 15**

Hak Perundangan 135

Akses Yang Saksama bagi Perkhidmatan
dan Nasihat Guaman 136Program *Justice on Wheels*..... 136Pembangunan Kapasiti Hakim
dan Pengamal Undang-undang..... 137

Sokongan Perundangan dan Psikologi 137

Artikel 16

Perkahwinan dan Hubungan Kekeluargaan 139

Reformasi undang-undang perkahwinan sivil..... 140

Pindaan Undang-undang Perkahwinan Islam 140

Pelan Strategi Kebangsaan Bagi Menangani Punca
Perkahwinan Bawah Umur 141Pindaan Undang-undang Berkaitan
Umur Memasuki Perkahwinan..... 141**Sorotan Sesi****Dialog Konstruktif CEDAW 144**

Laporan Awalan dan Kedua Tahun 2006..... 144

Laporan Ketiga sehingga Kelima 147

Laporan Keenam..... 148

Hala Tuju CEDAW Malaysia 150**Lampiran..... 151**1. Konvensyen Tentang Penghapusan Segala
Bentuk Diskriminasi Terhadap Wanita 1522. Protokol Opsyenal Kepada Konvensyen
Tentang Penghapusan Segala Bentuk
Diskriminasi Terhadap Wanita 1633. Senarai Ahli Jawatankuasa Cedaw Bagi Sesi 1
Januari 2025 Sehingga 31 Desember 2028 168

Senarai Pautan 170

Penghargaan..... 170

Senarai Akronim Dan Singkatan

AKRONIM	PERKARA
AAGS	Akta Antigangguan Seksual
AKRT	Akta Keganasan Rumah Tangga
CEDAW	Konvensyen Tentang Penghapusan Segala Bentuk Diskriminasi Terhadap Wanita
CRC	Konvensyen Tentang Hak Kanak-kanak
CRPD	Konvensyen Tentang Hal Orang Kurang Upaya
CSW	Suruhanjaya Bangsa-Bangsa Bersatu mengenai Status Wanita
DBKL	Dewan Bandaraya Kuala Lumpur
DOSM	Jabatan Perangkaan Malaysia
DWN	Dasar Wanita Negara
ISM	Institut Sosial Malaysia
JAKIM	Jabatan Kemajuan Islam Malaysia
JBG	Jabatan Bantuan Guaman
JKM	Jabatan Kebajikan Masyarakat
JPW	Jabatan Pembangunan Wanita
KBS	Kementerian Belia dan Sukan
KDN	Kementerian Dalam Negeri
KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
KKM	Kementerian Kesihatan Malaysia
KPWKM	Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat
KLN	Kementerian Luar Negeri
KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
KSM	Kementerian Sumber Manusia
KDN	Kementerian Dalam Negeri
LPPKN	Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara
LKM	Lembaga Kaunselor Malaysia
MALBATT	Kontinjen Malaysian Battalion
MAPO	Majlis Antipemerdagangan Orang
MINURSO	United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara
MONUSCO	United Nations Organization Stabilization Mission in the Democratic Republic of the Congo
NGO	Pertubuhan Bukan Kerajaan
OKU	Orang Kurang Upaya
PBB	Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu
PDRM	Polis Diraja Malaysia
PERKESO	Pertubuhan Keselamatan Sosial
SUHAKAM	Suruhanjaya Hak Asasi Manusia Malaysia
SDG	Matlamat Pembangunan Mampan
UNISFA	United Nations Interim Security Force for Abyei
UNIFIL	United Nations Interim Force in Lebanon
YKN	Yayasan Kebajikan Negara

Sekapur Sireh

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri Malaysia

Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

Alhamdulillah syukur ke hadrat Ilahi yang telah melimpahkan taufik, rahmat dan hidayah-Nya yang memungkinkan penerbitan Buku 30 Tahun CEDAW Malaysia ini.

Penerbitan ini, selain sebagai dokumentasi sejarah, merupakan manifestasi iltizam Kerajaan MADANI dalam melindungi, memperkasa dan mengangkat martabat wanita agar terus dihormati, diraikan serta diiktiraf di pelbagai bidang, baik di peringkat nasional mahupun di persada antarabangsa.

Usaha ini adalah sebahagian daripada ikhtiar menyeluruh untuk melaksanakan CEDAW di Malaysia serta mendukung kerangka besar Dasar Wanita Negara dan Pelan Tindakan Pembangunan Wanita Negara 2025–2030. Dengan dukungan padu semua pihak, naskhah ini diharap menjadi rujukan berwibawa yang memperteguh peranan wanita yang menjadi tiang seri dalam gerakan pembaharuan di kalangan masyarakat.

Tahniah dan syabas kepada seluruh warga Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) serta kementerian, jabatan, agensi dan semua yang menyumbang idea dan pandangan sehingga terhasilnya naskhah ini.

Anwar Ibrahim

Selayang Pandang

Yang Berhormat Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat

Tahun 2025 adalah tahun yang amat bermakna dalam usaha global untuk memperkukuhkan hak asasi wanita. Ia bukan sahaja menandakan ulang tahun ke-25 Resolusi 1325 Majlis Keselamatan PBB mengenai *Wanita, Keamanan dan Keselamatan*, tetapi juga ulang tahun ke-30 Deklarasi dan Pelan Tindakan Beijing. Sambutan ini telah mencetuskan mobilisasi yang signifikan oleh gerakan wanita di seluruh dunia untuk terus memperjuangkan hak-hak yang telah dipersetujui, selaras dengan pencapaian Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) yang kini berada di pertengahan jalan.

Malaysia turut menyahut cabaran dan semangat sambutan ini. Tahun 2025 menjadi detik bersejarah apabila kita menyambut ulang tahun ke-30 penyertaan Malaysia dalam Konvensyen Mengenai Penghapusan Segala Bentuk Diskriminasi Terhadap Wanita (CEDAW). Sehubungan itu, penerbitan buku ini diharapkan menjadi wadah penting untuk memperkenalkan CEDAW kepada masyarakat, serta menonjolkan pencapaian negara sejak tahun 1995 dalam memperjuangkan kesaksamaan gender dan memperkukuh kedudukan wanita.

Saya berbangga dengan langkah-langkah yang telah diambil Malaysia, yang selaras dengan piawaian antarabangsa. Baru-baru ini, saya bersama delegasi negara menghadiri persidangan di Geneva bagi mempertahankan Laporan CEDAW Ke-6 Negara. Perkara ini menjadi bukti nyata kesungguhan Malaysia melaksanakan agenda kesaksamaan gender dan memperkasakan wanita di semua peringkat. Pengalaman tersebut merupakan antara kenangan paling berharga sepanjang khidmat saya sebagai seorang menteri.

Kejayaan ini tidak akan tercapai tanpa kerjasama erat antara Kementerian, agensi kerajaan, SUHAKAM, dan pertubuhan masyarakat sivil yang sentiasa bersama-sama mendukung perjalanan ini. Dengan terbitnya Buku 30 Tahun CEDAW Malaysia, saya berharap masyarakat akan lebih mengenali konvensyen penting ini, dan seterusnya bersama-sama menghayati erti sebenar kesaksamaan serta keadilan gender dalam membina masa depan negara.

Sekian, terima kasih.

Dato' Sri Hajah Nancy Shukri

Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat

Serangkai Lata

Yang Berbahagia Datuk Dr. Ketua Setiausaha

Setinggi-tinggi kesyukuran saya panjatkan ke hadrat Allah SWT kerana dengan limpah kurnia dan izin-Nya, Buku 30 Tahun CEDAW Malaysia ini berjaya diterbitkan. Idea penerbitan buku ini tercetus daripada pemerhatian dan pengalaman saya sendiri sepanjang terlibat secara langsung dalam proses penyediaan Laporan CEDAW Malaysia sejak tahun 2021. Daripada penyusunan Laporan Keenam hingga ke Sesi Dialog Konstruktif bersama Jawatankuasa CEDAW di Geneva, setiap fasa proses ini membawa makna yang mendalam dan signifikan bukan sahaja kepada saya secara peribadi, malah kepada negara secara keseluruhannya. Pengalaman ini wajar direkod dan dikongsi sebagai sebahagian daripada sejarah dan pembelajaran institusi.

Buku ini merupakan manifestasi usaha berterusan KPWK dalam memastikan kedudukan dan maruah negara sentiasa terpelihara serta dihormati di peringkat antarabangsa, khususnya dalam isu hak wanita dan komitmen Malaysia terhadap obligasi antarabangsa di bawah CEDAW. Saya amat berharap agar penerbitan ini dapat menjadi rujukan berguna kepada semua pihak, termasuk kementerian, agensi kerajaan, NGO, ahli akademik dan generasi pelapis yang bakal meneruskan perjuangan ke arah kesaksamaan gender dan pemerkasaan wanita di Malaysia.

Dokumentasi dan pemeliharaan rekod yang menyeluruh seperti ini penting bukan sahaja untuk tujuan pelaporan, malah sebagai khazanah ilmu dan panduan dalam memperkukuh dasar serta amalan pada masa hadapan. Sesungguhnya, perjalanan 30 tahun Malaysia bersama CEDAW adalah bukti komitmen berterusan negara dalam memperjuangkan hak wanita. Semoga usaha seperti ini akan terus diperkasakan demi masa depan yang lebih saksama dan inklusif untuk semua.

Sekian, terima kasih.

Datuk Dr. Maziah Binti Che Yusoff

Ketua Setiausaha
Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat

30 Tahun CEDAW MALAYSIA

Konvensyen Tentang Penghapusan
Segala Bentuk Diskriminasi Terhadap Wanita

Ringkasan Eksekutif

Tahun 2025 adalah ulang tahun ke-30 Malaysia menyertai *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women* (CEDAW) atau Konvensyen Tentang Penghapusan Segala Bentuk Diskriminasi Terhadap Wanita, satu komitmen penting terhadap usaha menjamin hak wanita dan kesaksamaan gender. Buku ini diterbitkan sebagai refleksi perjalanan tiga (3) dekad Malaysia dalam memastikan semua prinsip-prinsip yang terkandung di dalam CEDAW dilaksanakan. Usaha ini juga adalah manifestasi penghargaan kepada usaha pelbagai pihak dalam memartabatkan kedudukan wanita di negara ini.

Sejak menyertai CEDAW pada tahun 1995, Malaysia telah mengambil pelbagai langkah penting dalam memperkukuh dasar, undang-undang dan mekanisme institusi untuk menggalakkan kesaksamaan gender. Antara pencapaian utama termasuk penggubalan dasar seperti Dasar Wanita Negara, pindaan perundangan untuk menangani isu

wanita, usaha mengurangkan keganasan terhadap wanita dan mengurangkan jurang penyertaan dalam pendidikan, ekonomi dan kepimpinan.

Buku ini menghimpunkan pencapaian negara dalam melaksanakan obligasi CEDAW dari pelbagai pihak termasuk agensi kerajaan, SUHAKAM dan pertubuhan bukan Kerajaan (NGO). Selain itu, buku ini turut berkongsi perancangan Kerajaan untuk terus melaksanakan obligasi CEDAW di Malaysia.

Menjelang dekad akan datang, komitmen kepada prinsip CEDAW harus terus diperkukuh melalui pemantapan mekanisme pemantauan dan pengukuhan kerjasama dengan pihak berkepentingan. Ulang tahun ke-30 CEDAW di Malaysia bukan sahaja detik peringatan, tetapi juga seruan untuk memperbaharui iltizam negara ke arah masyarakat yang benar-benar adil, saksama dan bebas diskriminasi terhadap wanita.

The Broken Chair, UN Palais De Nation, Geneva, Switzerland

UNITED NATIONS

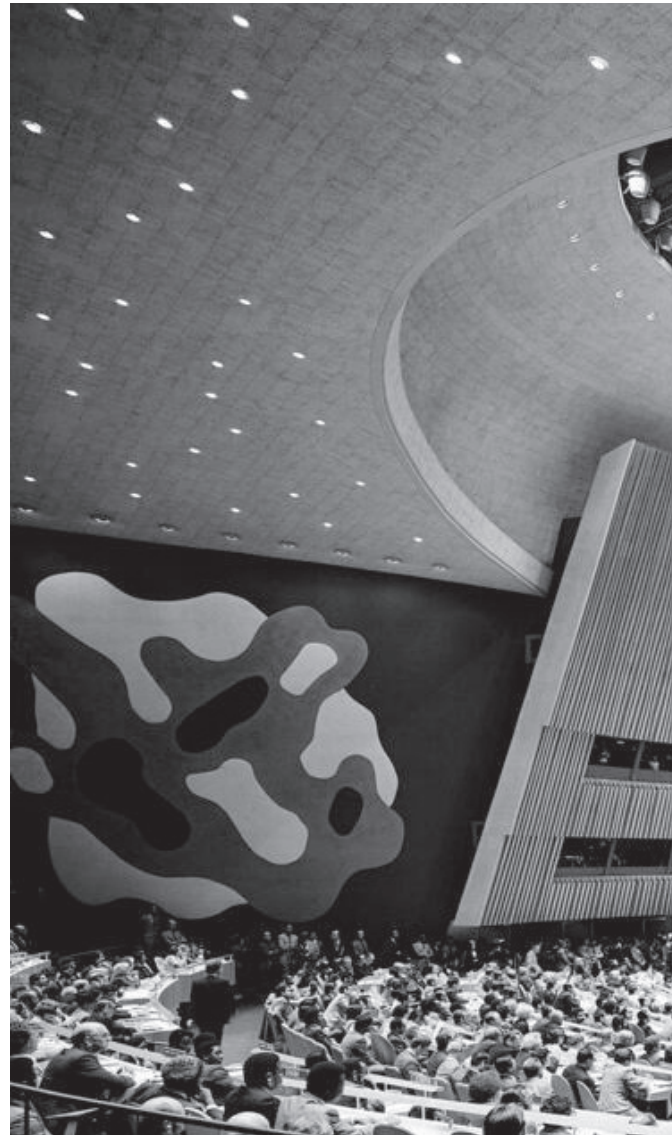

Pengenalan

Apakah itu CEDAW?

Konvensyen Tentang Penghapusan Segala Bentuk Diskriminasi Terhadap Wanita (CEDAW) adalah salah satu instrumen hak asasi manusia untuk memberikan hak yang saksama kepada wanita. CEDAW telah dibahas dan diterima oleh Perhimpunan Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) pada 18 Disember 1979 melalui resolusi 34/180. CEDAW mula berkuatkuasa pada 3 September 1981, dua tahun selepas diterima PBB setelah ianya diratifikasi oleh 20 buah negara ahli.

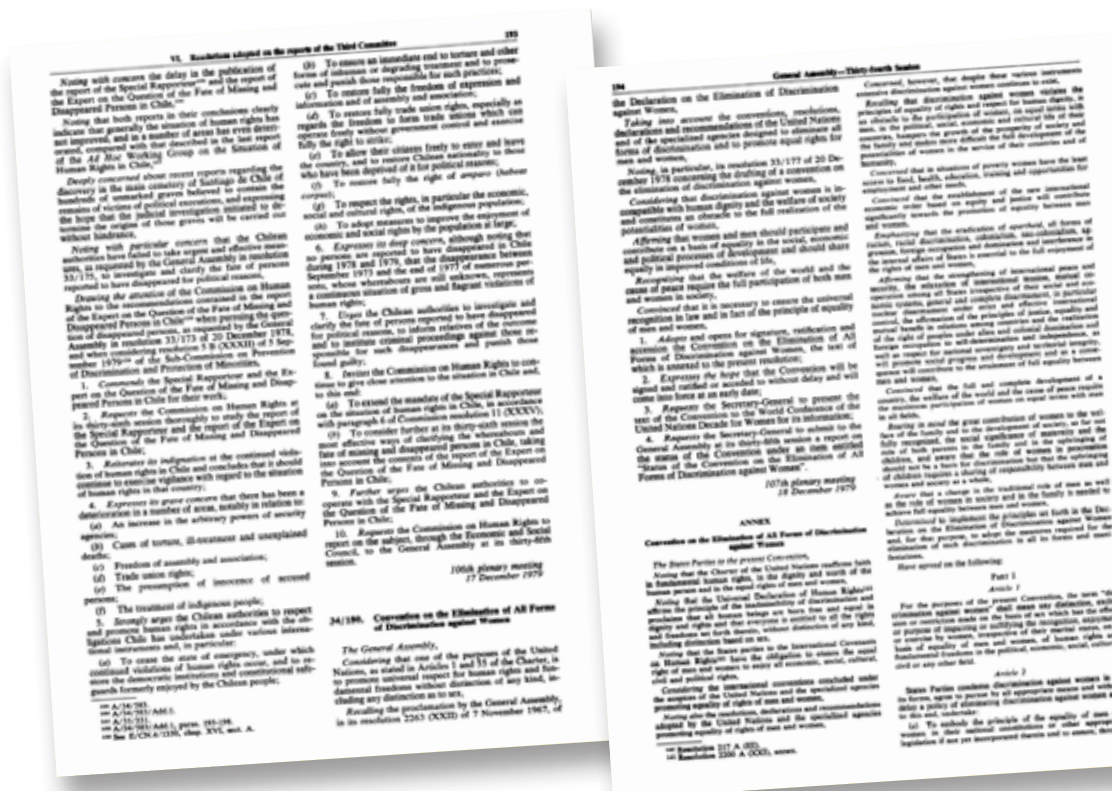

Ahli delegasi Perhimpunan Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu pada tahun 1979. Sumber: PBB

Ahli delegasi Perhimpunan Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu pada 18 September 1979 bermeditasi sebelum mesyuarat bermula. Sumber: PBB

Laporan Perhimpunan Agung PBB resolusi 34/180 CEDAW yang telah dibahas dan diterima pada 18 Disember 1979.

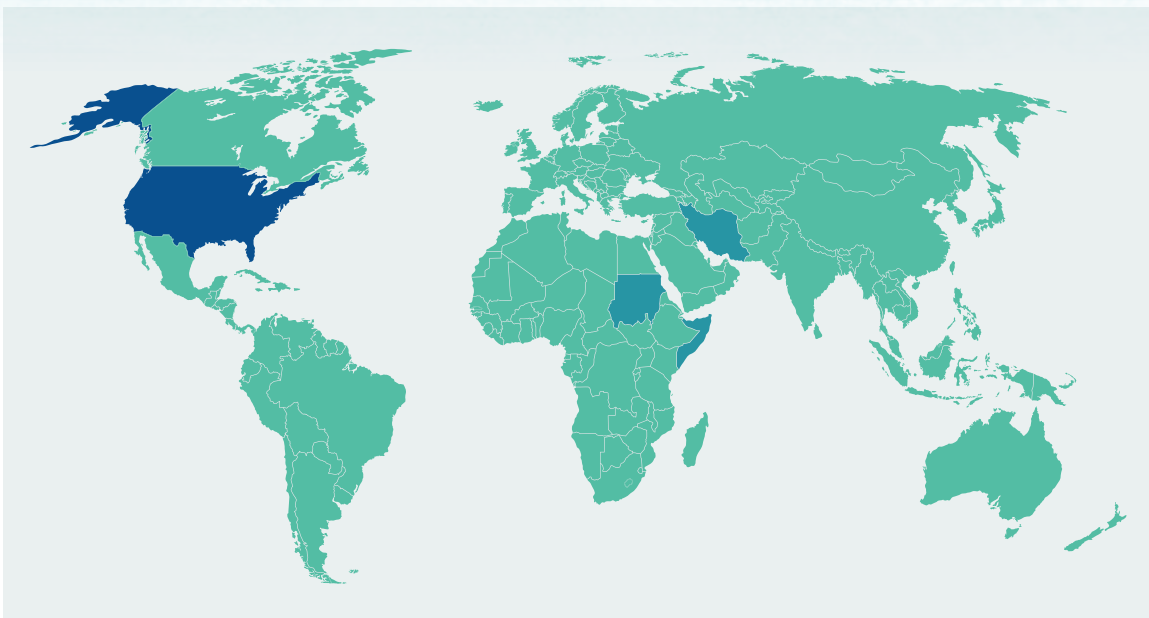
Negara manakah yang telah menyertai CEDAW?

Sehingga tahun 2025, sebanyak 189 negara menjadi negara ahli. Dua puluh negara pertama yang meratifikasi CEDAW ialah Mexico, Republik Dominican, Barbados, China, Vietnam, Republik Demokratik Jerman, Poland, Bulgaria, Hungary, Sweden, Denmark, Laos, Finland, Mongolia, Norway, Filipina, Argentina, Panama, Nicaragua, dan Kesatuan Soviet. Kebanyakan negara ini telah meratifikasi CEDAW pada awal tahun 1980-an.

Rajah 1: Peta negara-negara yang menyertai CEDAW

Terdapat lapan (8) negara yang masih belum meratifikasi dan menyertai CEDAW. Dua (2) negara merupakan penandatanganan sahaja iaitu negara Palau dan Amerika Syarikat. Manakala enam (6) negara masih belum mengambil sebarang tindakan terhadap Konvensyen ini, iaitu negara Holy See, Republik Islam Iran, Niue, Somalia, Sudan dan Tonga.

Warna	Negara	Bil. Negara
	Negara Pihak	189
	Negara Penandatangan	2
	Tiada Tindakan	6

Menandatangani CEDAW	Negara yang tidak menyertai CEDAW		
 Amerika Syarikat	 Niue	 Iran	 Holy See
 Palau	 Sudan	 Somalia	 Tonga

Apakah peristiwa yang mencetuskan idea pewujudan CEDAW?

CEDAW merupakan antara kejayaan besar yang dicapai oleh Suruhanjaya Bangsa-Bangsa Bersatu mengenai Status Wanita (CSW) setelah berusaha lebih daripada tiga dekad.

Eleanor Roosevelt memantau percetakan dokumen UDHR sebagai pengerusi Suruhanjaya Hak Asasi Manusia PBB yang telah mengetuai penggubalan deklarasi ini pada tahun 1947. *Sumber: PBB*

Sebelum Perhimpunan Agung PBB menerima pakai CEDAW pada tahun 1979, tiada dokumen khusus di peringkat antarabangsa yang menangani hak-hak wanita dalam aspek politik, budaya, ekonomi, sosial, dan kehidupan berkeluarga secara menyeluruh. Ketika itu, Deklarasi Hak Asasi Manusia Sejagat (UDHR) merupakan dokumen utama yang diiktiraf sebagai asas kepada perlindungan hak asasi manusia di peringkat global. Diisytiharkan oleh PBB pada 10 Disember 1948, dokumen ini menggariskan hak dan kebebasan asas yang harus dinikmati oleh setiap individu.

Namun begitu, UDHR dianggap tidak menyeluruh terutamanya dalam menangani hak wanita dan mendorong penggubalan CEDAW oleh aktivis wanita.

Sehubungan itu, Suruhanjaya Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu mengenai Status Wanita (UN *Commission on the Status of Women* - CSW) mula mendesak agar diwujudkan satu rangka undang-undang global yang khusus untuk menghapuskan diskriminasi terhadap wanita pada tahun 1972.

Demonstrasi hak wanita di luar Dewan Bandar Sydney pada 11 November 1972. Tahun 1960-an ke 1970-an menunjukkan aktivis-aktivis wanita sangat aktif memastikan tiada diskriminasi terhadap wanita.

Sumber: Fairfax Photographic

Wanita berarak semasa Sambutan Hari Wanita pada 8 Mac 1975 di New York, Amerika Syarikat.

Sumber: PBB

Persidangan Dunia bagi Tahun Wanita Antarabangsa telah berlangsung pada 19 Jun 1975 di Gimnasium Juan de la Barrera di Mexico City, dengan 110 delegasi hadir pada sesi pembukaan. Wakil wanita mengatasi bilangan wakil lelaki dengan nisbah kira-kira enam kepada satu.

Sumber: PBB

Persidangan Dunia bagi Tahun Wanita Antarabangsa telah berlangsung pada 19 Jun 1975 di Gimnasium Juan de la Barrera di Mexico City, dengan 110 delegasi hadir pada sesi pembukaan. Wakil wanita mengatasi bilangan wakil lelaki dengan nisbah kira-kira enam kepada satu.

Sumber: PBB

Presiden Persidangan Dunia bagi Tahun Wanita Antarabangsa 1975, Pedro Ojeda Paullada, telah menyampaikan ucapan kepada para delegasi pada mesyuarat pembukaan.

Turut duduk di meja utama dari kiri ke kanan ialah Setiausaha Agung PBB, Kurt Waldheim; Pedro Ojeda Paullada; Setiausaha Persidangan, Diego Cordovez; dan Timbalan Setiausaha Agung Persidangan dan Tahun Wanita Antarabangsa, Margaret K. Bruce.

Sumber: PBB

Antara delegasi yang menghadiri Persidangan Dunia bagi Tahun Wanita Antarabangsa pada 19 Jun 1975 di Gimnasium Juan de la Barrera di Mexico City.

Sumber: PBB

Aktivis anti-aparteid Afrika Selatan, Winnie Mandela, berucap sempena sambutan Hari Wanita Antarabangsa pada tahun 1975.

Sumber:

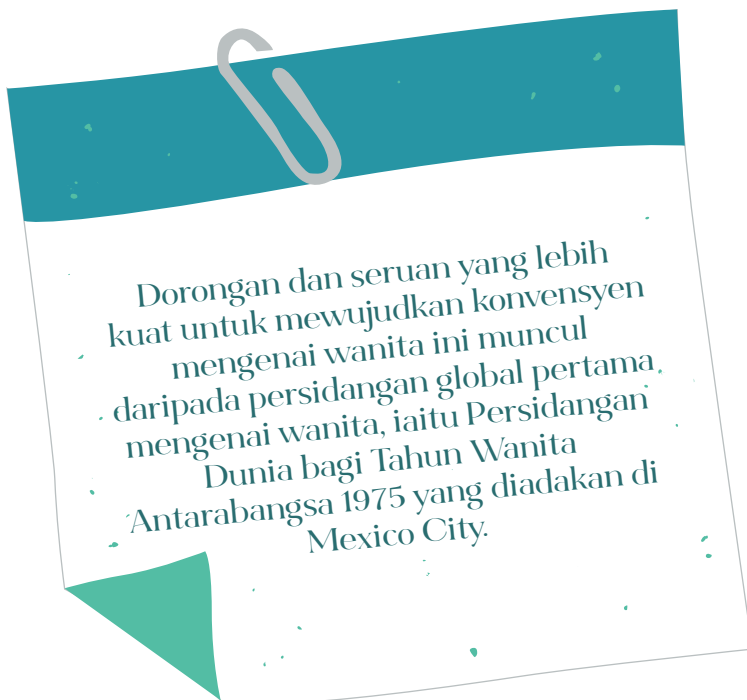
London School of Economics and Political Science (LSE).

Sarah Jones, aktris dan Duta UNICEF memberikan ucapan semasa Majlis Sambutan 30 Tahun CEDAW di peringkat PBB pada 3 Disember 2009.

Sumber: PBB

CEDAW merupakan antara kejayaan besar yang dicapai oleh CSW setelah berusaha lebih daripada tiga dekad. Penggubalan CEDAW merupakan langkah penting pertama dalam membangunkan hak asasi manusia yang disesuaikan untuk wanita.

Bahasa hak asasi CEDAW adalah lebih tepat bagi menggambarkan hak-hak wanita secara terperinci dan menyeluruh. CEDAW menjadi punca kuasa negara untuk memasukkan hak-hak wanita ke dalam perlembagaan, mengemaskini atau memansuhkan undang-undang nasional yang bersifat diskriminasi, serta mempengaruhi keputusan mahkamah di pelbagai negara.

Apakah yang terkandung di dalam CEDAW?

CEDAW mengandungi 30 artikel yang boleh dibahagikan kepada 6 bahagian seperti berikut:

Bahagian I: Prinsip Asas [Artikel 1-6]

- Artikel 1:* Definisi Diskriminasi Terhadap Wanita
- Artikel 2:* Pemerkasaan Undang-undang
- Artikel 3:* Pembangunan dan Kemajuan Wanita
- Artikel 4:* Langkah-langkah Khas Sementara
- Artikel 5:* Peranan Gender dan Stereotaip
- Artikel 6:* Pemerdagangan dan Eksploitasi Wanita

Bahagian II: Kehidupan Awam Dan Politik (Artikel 7-9)

- Artikel 7:* Kehidupan Politik dan Masyarakat
- Artikel 8:* Penglibatan di Peringkat Antarabangsa
- Artikel 9:* Kewarganegaraan

Bahagian III: Ekonomi dan Sosial (Artikel 10-14)

- Artikel 10:* Pendidikan
- Artikel 11:* Pekerjaan
- Artikel 12:* Kesihatan
- Artikel 13:* Ekonomi
- Artikel 14:* Wanita Luar Bandar

Bahagian IV: Perkahwinan dan Keluarga (Artikel 15-16)

Artikel 15: Hak Perundangan

Artikel 16: Perkahwinan dan Hubungan
Kekeluargaan

Bahagian V: Jawatankuasa CEDAW (Artikel 17-22)

Artikel 17: Penubuhan Jawatankuasa CEDAW
dan berkaitan

Artikel 18: Penyediaan laporan oleh negara pihak

Artikel 19: Kaedah prosedur jawatankuasa

Artikel 20: Tempoh mesyuarat

Artikel 21: Laporan JK CEDAW ke ECOSOC,
UNGA dan CSW

Artikel 22: Laporan agensi khusus

Bahagian V: Jawatankuasa CEDEW (Artikel 17-22)

Artikel 23: Pertindihan peruntukan dengan
undang-undang dan konvensyen lain

Artikel 24: Tanggungjawab negara pihak di
peringkat kebangsaan

Artikel 25: Tandatangan dan ratifikasi

Artikel 26: Semakan semula Konvensyen

Artikel 27: Tarikh kuatkuasa

Artikel 28: Negara pihak boleh membuat reservasi
dan menarik balik reservasi

Artikel 29: Pertikaian dan penafsiran atau
pemakaian Konvensyen

Artikel 30: Terjemahan konvensyen

Protokol Opsyenal CEDAW

Satu Instrumen tambahan kepada CEDAW yang memperkukuhkan mekanisme pemantauan hak wanita

Prosedur Aduan Individu:

Wanita atau kumpulan wanita boleh mengemukakan aduan kepada jawatankuasa CEDAW jika mereka percaya hak mereka di bawah CEDAW telah dilanggar dan semua saluran undang-undang domestik telah digunakan.

Prosedur Siasatan:

Jawatankuasa boleh memulakan siasatan terhadap pelanggaran serius atau sistematik terhadap hak wanita oleh sesebuah negara pihak.

Siapakah yang Terikat?

Hanya negara yang telah meratifikasi atau menyertai Protokol Opsyenal tertakluk kepada mekanisme ini.

Tujuan Utama:

Memberi akses keadilan antarabangsa kepada wanita dan meningkatkan akauntabiliti negara dalam melindungi hak wanita.

Apakah Protokol Opsyenal kepada CEDAW?

Protokol Opsyenal kepada CEDAW ialah instrumen antarabangsa tambahan kepada CEDAW yang membolehkan individu atau kumpulan wanita membuat aduan terus kepada Jawatankuasa CEDAW sekiranya hak-hak mereka yang termaktub dalam konvensyen itu telah dilanggar oleh negara ahli.

Tujuan Protokol Opsyenal CEDAW adalah untuk memperkukuhkan mekanisme pemantauan hak wanita. Ianya dapat dilakukan dengan memberi akses keadilan antarabangsa kepada wanita untuk meningkatkan akauntabiliti negara terhadap pelaksanaan prinsip-prinsip CEDAW. Namun begitu, hanya negara yang telah meratifikasi atau menyertai Protokol Opsyenal tertakluk kepada mekanisme ini.

Bagaimana negara memastikan pelaksanaan CEDAW?

Negara ahli dikehendaki untuk mengemukakan laporan awalan dalam tempoh setahun penyertaan dan seterusnya secara berkala setiap empat tahun kepada Jawatankuasa CEDAW.

Setelah sesebuah negara menyertai atau meratifikasi CEDAW, negara ahli mempunyai obligasi untuk menyediakan dan mengemukakan laporan awalan kepada Jawatankuasa CEDAW dalam tempoh setahun dari tarikh penyertaan. Laporan itu perlu dikemaskini setiap empat tahun. Bermula pada tahun 2024, Malaysia telah memilih prosedur terkini yang lebih ringkas dengan pusingan setiap 8 tahun.

Kumpulan Gerak Kerja Jawatankuasa CEDAW

Pusingan Laporan 8 Tahun

Berdasarkan keputusan Mesyuarat Tahunan ke-34 Pengerusi Badan Perjanjian Hak Asasi Manusia pada tahun 2022 telah bersetuju supaya negara ahli boleh memilih untuk menerima pusingan laporan berkala CEDAW setiap 8 tahun dengan format baharu yang lebih ringkas atau kekal dengan prosedur asal iaitu setiap empat tahun. Bermula pada tahun 2024, Malaysia telah memilih prosedur terkini yang lebih ringkas dengan pusingan setiap 8 tahun sepertimana saranan Jawatankuasa CEDAW.

Sumber:

*General Assembly Official
Records Seventy-eighth Session Supplement No. 38*

Satu kumpulan gerak kerja dalam Jawatankuasa CEDAW akan menyemak laporan tersebut termasuk meneliti laporan-laporan alternatif daripada pertubuhan bukan kerajaan (NGO). Semasa sesi semakan, Jawatankuasa CEDAW juga boleh mengundang NGO untuk hadir secara fizikal di Geneva untuk mendapatkan maklumat lanjut daripada mereka. Seterusnya, satu Senarai Isu dan Pertanyaan akan dikeluarkan dan negara ahli akan diminta untuk memberi maklum balas dalam tempoh tertentu.

Setelah maklum balas dikemukakan, Jawatankuasa CEDAW akan mengeluarkan tarikh cadangan untuk sesi dialog konstruktif bersama wakil negara ahli. Negara ahli boleh berbincang dengan pihak Jawatankuasa CEDAW dalam menentukan tarikh yang bersesuaian dengan delegasi.

Jawatankuasa CEDAW kemudiannya akan bertemu dengan delegasi negara ahli di Geneva semasa sesi dialog konstruktif CEDAW untuk membincangkan situasi dalam negara dan mendapatkan penjelasan laporan serta maklum balas. Jawatankuasa CEDAW akan mengeluarkan kesimpulan pemerhatian (*concluding observation*) dengan ulasan dan cadangan untuk tindakan yang bakal diambil dalam masa empat tahun.

Salah satu sesi Jawatankuasa CEDAW bersidang di Geneva, Switzerland. *Sumber:* PBB

Sesi Dialog Konstruktif negara Itali bersama Jawatankuasa CEDAW pada 1 Februari 2024 di Pejabat PBB, Geneva, Switzerland. *Sumber:* PBB

Jawatankuasa CEDAW.

Sumber: PBB

Peranan Suruhanjaya Hak Asasi Manusia Malaysia (SUHAKAM)

Suruhanjaya Hak Asasi Manusia Malaysia (SUHAKAM) merupakan entiti penting sebagai badan hak asasi manusia kebangsaan bagi proses CEDAW. SUHAKAM mempunyai peranan untuk mempromosikan, menasihati, dan meningkatkan kesedaran mengenai hak-hak wanita.

SUHAKAM juga perlu memastikan Malaysia mematuhi CEDAW, memberikan nasihat mengenai pelaksanaan syor-syor CEDAW, dan membantu dalam penyediaan undang-undang serta pembaharuan dasar yang berkaitan. Semasa sesi dialog konstruktif CEDAW, SUHAKAM juga diberikan peluang untuk memberikan pandangan menyeluruh terhadap pelaksanaan konvensyen di Malaysia.

SUHAKAM telah diwakili oleh Pesuruhjaya Prof. Datuk Noor Aziah Mohd Awal pada sesi ke-88 pendengaran Jawatankuasa CEDAW pada 22 Mei 2024 di Geneva, Switzerland.

Sumber: PBB

Peranan NGO

NGO berperanan sebagai semak dan imbang kepada pelaporan negara. NGO boleh memberikan pandangan kepada proses pelaporan dengan menyerahkan laporan bayangan atau alternatif yang merupakan balasan kepada laporan negara ahli. NGO juga boleh membuat cadangan kepada Jawatankuasa CEDAW berkaitan perkara-perkara yang boleh dimasukkan dalam Senarai Isu dan Pertanyaan.

Semasa minggu sesi dialog konstruktif negara berlangsung, semua NGO daripada negara ahli akan diundang untuk memberikan kenyataan di dalam sesi khusus bersama NGO dan Jawatankuasa CEDAW. Kenyataan ini kebiasaannya mengandungi aduan mengenai isu khusus diskriminasi terhadap wanita yang berlaku di negara ahli. Satu sesi tertutup NGO bersama Jawatankuasa CEDAW juga akan diadakan sehari sebelum sesi negara ahli bagi isu-isu sensitif lain.

YB Dato' Sri Hajah Nancy Shukri dan YBhg Datuk Maziah Che Yusoff bertemu dengan wakil NGO Orang Asal semasa di Geneva, Switzerland pada sesi Dialog Konstruktif CEDAW Malaysia pada tahun 2024.

Sumber: KPWK

Wakil NGO Malaysia dibenarkan untuk memberi kenyataan semasa sesi khusus Jawatankuasa CEDAW bersama NGO pada 19 Mei 2024 di Pejabat PBB Geneva, Switzerland.

Sumber: PBB

Laporan Negara

Negara menyediakan laporan pertama dan seterusnya laporan berkala kepada Jawatankuasa CEDAW. Laporan berkala adalah berdasarkan kesimpulan pemerhatian atau *Concluding Observation* (CO) oleh JK CEDAW selepas sesi dialog konstruktif yang lepas.

Laporan Alternatif NGO dan SUHAKAM: Selalunya disediakan selepas laporan negara dikemukakan.

Penyediaan Laporan Berkala Seterusnya

Proses akan berulang semula selepas maklum balas segera dikemukakan.

Sesi Libat Urus Pemegang Taruh secara Berterusan

Isu-isu Segera

Negara perlu menyediakan maklum balas kepada isu-isu segera yang diminta oleh JK CEDAW dalam tempoh 3-12 bulan selepas sesi dialog.

Pelaksanaan dan Pemantauan CEDAW

1

6

5

PUSIN
LAPC
CED

2

Senarai Isu dan Soalan

JK CEDAW akan mengeluarkan senarai isu dan soalan selepas meneliti Laporan CEDAW. Negara perlu mengemukakan maklum balas kepada senarai isu dan soalan dalam tempoh tertentu yang ditetapkan.

Sesi Libat Urus JK CEDAW
Bersama NGO dan mereka
mencadangkan senarai isu dan

3

Sesi Dialog Konstruktif

Delegasi Negara akan menghadiri sesi dialog konstruktif dengan JK CEDAW secara fizikal di Geneva, Switzerland. SUHAKAM akan dibenarkan untuk memberi kenyataan.

Kenyataan Lisan NGO dan
sesi tertutup bersama NGO

4

Kesimpulan Pemerhatian

JK CEDAW akan mengeluarkan CO selepas sesi dialog konstruktif bagi isu-isu yang masih perlu diberi perhatian oleh Negara.

Siapakah yang menyemak laporan CEDAW?

Jawatankuasa Penghapusan Diskriminasi terhadap Wanita (Jawatankuasa CEDAW) ialah badan pakar bebas yang memantau pelaksanaan CEDAW seterusnya menyemak laporan-laporan negara ahli. Jawatankuasa CEDAW terdiri daripada 23 orang pakar hak wanita dari seluruh dunia.

Pakar-pakar tersebut akan diundi oleh wakil negara-negara ahli dalam kalangan calon-calon yang telah diperkenalkan oleh negara masing-masing. Setakat ini, Malaysia pernah mempunyai seorang ahli Jawatankuasa CEDAW yang berkhidmat dari tahun 2005 sehingga 2008 iaitu Puan Mary Shanthi Dairiam. Sejak tahun 1982, sejumlah 151 orang pakar telah berkhidmat sebagai ahli Jawatankuasa CEDAW.

Puan Ana Peláez Narváez,
Pengerusi Jawatankuasa CEDAW,
menyampaikan ucapan pada
pembukaan sesi ke-68 Suruhanjaya
PBB Mengenai Status Wanita
(CSW68) pada 11 Mac 2024 di New
York. Beliau telah berkhidmat sebagai
pakar dalam Jawatankuasa CEDAW
sejak tahun 2019 dan menjadi orang
kurang upaya (OKU) pertama
yang dilantik sebagai Pengerusi
Jawatankuasa CEDAW.

Sumber: PBB

Tan Sri PG Lim menghadiri mesyuarat di bawah ECOSOC pada tahun 1972. *Sumber: KLN*

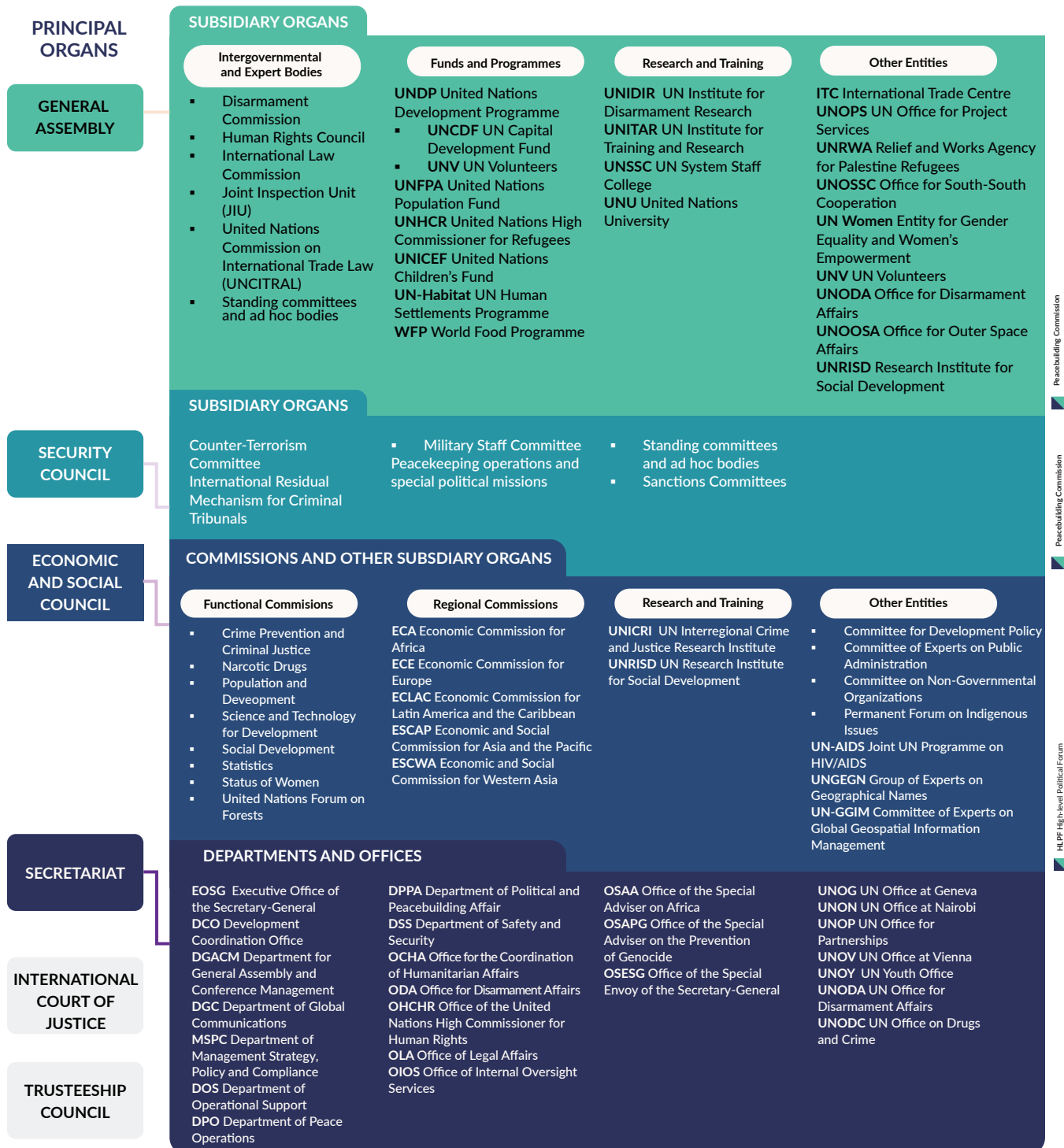
Di manakah kedudukan JK CEDAW di dalam Sistem PBB?

Sistem PBB adalah berasaskan organ utama yang memainkan peranan penting dalam memastikan kelancaran fungsi dan matlamat organisasi ini tercapai. Perhimpunan Agung merupakan badan utama yang mewakili semua negara anggota, di mana setiap negara mempunyai satu undi. Ia menjadi forum perbincangan utama mengenai isu-isu antarabangsa serta meluluskan belanjawan PBB. Majlis Keselamatan pula bertanggungjawab terhadap keamanan dan keselamatan antarabangsa. Ia mempunyai 15 ahli, termasuk lima ahli tetap dengan kuasa veto (China, Amerika Syarikat, Rusia, United Kingdom dan Perancis), yang membuat keputusan penting berkaitan tindakan keselamatan dan campur tangan konflik.

Majlis Ekonomi dan Sosial pula mengurus isu pembangunan, hak asasi manusia dan kerjasama ekonomi antara negara. Ia menyelaraskan kerja-kerja badan-badan khusus seperti WHO dan UNESCO. Mahkamah Keadilan Antarabangsa (ICJ) yang berpangkalan di The Hague, Belanda, menyelesaikan pertikaian undang-undang antara negara dan memberikan nasihat undang-undang kepada organ PBB.

Sekretariat, yang diketuai oleh Setiausaha Agung, melaksanakan keputusan yang dibuat oleh organ-organ lain dan memastikan operasi harian PBB berjalan lancar. Di bawah Sekretariat juga terletaknya Pejabat Pesuruhjaya Tinggi Hak Asasi Manusia (OHCHR), yang bertanggungjawab dalam mempromosikan dan melindungi hak asasi manusia di peringkat global. Jawatankuasa CEDAW adalah di bawah pemantauan OHCHR dan beroperasi sebagai salah satu badan perjanjian hak asasi manusia seperti di bawah:

The United Nations System

Organ Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu

GENERAL ASSEMBLY

TRUSTEESHIP COUNCIL

SECURITY COUNCIL

INTERNATIONAL
COURT OF JUSTICE

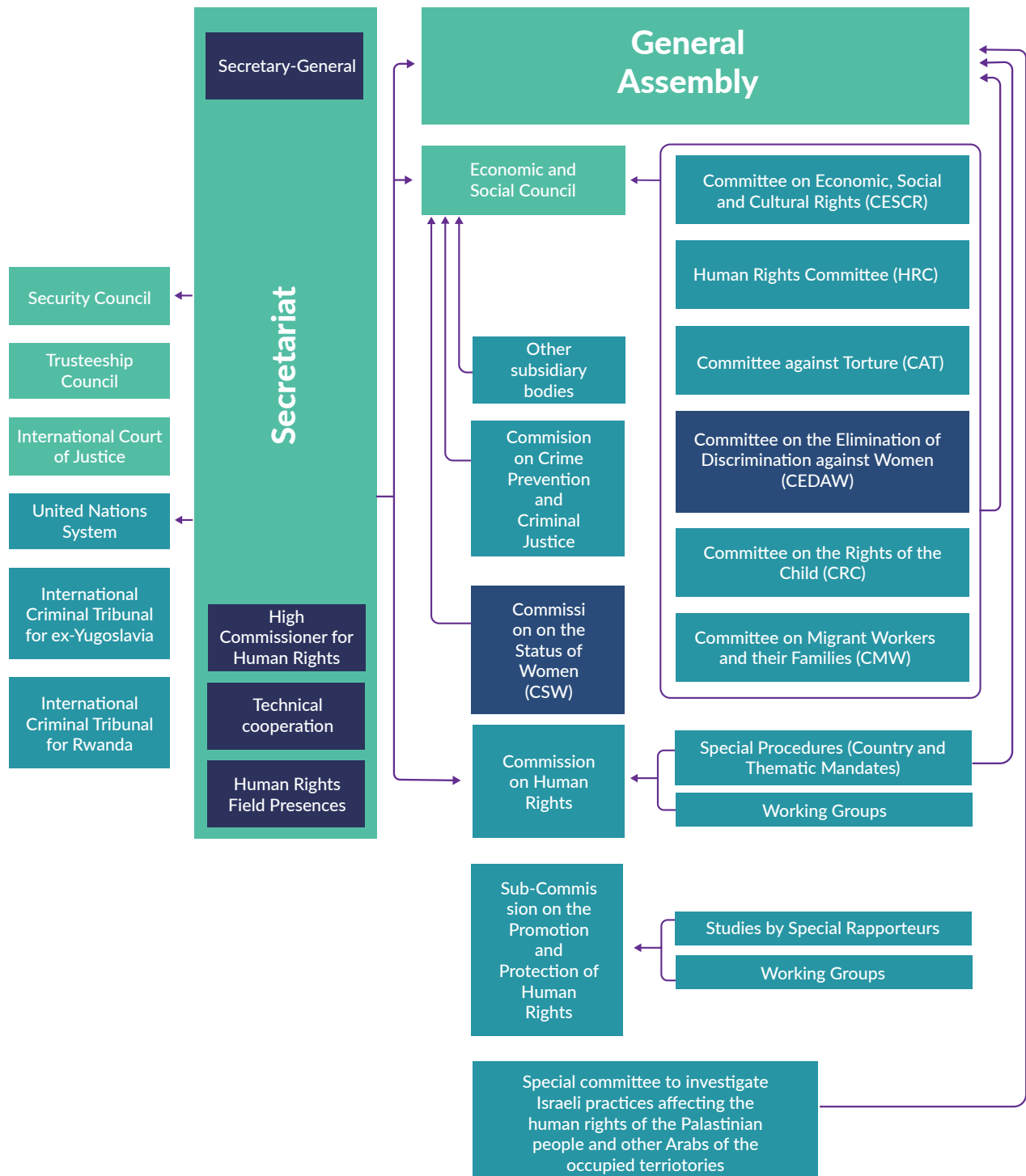

ECONOMIC AND
SOCIAL COUNCIL

SECRETARIAT

Struktur CEDAW

Instrumen Hak Asasi Manusia Antarabangsa

Terdapat sembilan instrumen utama hak asasi manusia antarabangsa. Setiap instrumen ini telah menubuhkan sebuah jawatankuasa pakar untuk memantau pelaksanaan peruntukan perjanjian oleh negara-negara ahli. Beberapa perjanjian ini dilengkapi dengan protokol pilihan yang menangani

isu-isu khusus, manakala Protokol Pilihan kepada Konvensyen Menentang Penyeksaan menubuhkan sebuah jawatankuasa pakar. Malaysia menyertai tiga instrumen hak asasi manusia iaitu CEDAW, Konvensyen Tentang Hak Kanak-Kanak (CRC) dan Konvensyen Tentang Hak Orang Kurang Upaya (CRPD).

Sembilan Instrumen Utama Hak Asasi Antarabangsa

Bil	Instrumen	Tahun	Status ratifikasi
1.	Konvensyen Antarabangsa Tentang Penghapusan Segala Bentuk Diskriminasi Kaum (ICERD)	1965	Tidak
2.	Waad Antarabangsa Tentang Hak Sivil Dan Hak Politik (ICCPR)	1966	Tidak
3.	Waad Antarabangsa Tentang Hak Ekonomi, Sosial Dan Budaya (ICESCR)	1966	Tidak
4.	Konvensyen Tentang Penghapusan Segala Bentuk Diskriminasi Terhadap Wanita (CEDAW)	1975	Disertai pada tahun 1995
5.	Konvensyen Menentang Penyeksaan Dan Perlakuan Atau Hukuman Lain Yang Kejam, Tidak Berperikemanusiaan Atau Merendahkan Martabat (CAT)	1984	Tidak
6.	Konvensyen Tentang Hak Kanak-Kanak (CRC)	1989	Disertai pada tahun 1995
7.	Konvensyen Antarabangsa Tentang Perlindungan Hak Semua Pekerja Hijrahan Dan Ahli Keluarga Mereka (CMW)	1990	Tidak
8.	Konvensyen Tentang Hak Orang Kurang Upaya (CRPD)	2006	Diratifikasi pada tahun 2010
9.	Konvensyen Antarabangsa Untuk Perlindungan Semua Orang Daripada Penghilangan Secara Paksa (CED)	2006	Tidak

Penyertaan Malaysia sebagai Ahli Jawatankuasa CEDAW

Puan Mary Shanthi Dairiam

Sumber: IWRAW-AP

Puan Mary Shanthi Dairiam, Ahli Jawatankuasa CEDAW

Puan Mary Shanthi Dairiam ialah seorang tokoh terkemuka dalam bidang hak asasi wanita yang berasal dari Selangor dan lahir pada 17 September 1939. Puan Mary Shanthi Dairiam ialah bekas Ahli Jawatankuasa CEDAW yang berkhidmat dari tahun 2005 hingga 2008, serta memegang peranan sebagai Rapporteur pada tahun 2007 hingga 2008. Selama lebih 27 tahun, beliau telah menumpukan kerjaya profesional dan usaha

komuniti beliau kepada pemerkasaan hak wanita dalam pelbagai konteks di peringkat antarabangsa. Beliau juga merupakan pengasas *International Women's Rights Action Watch Asia Pacific* (IWRAW Asia Pacific), sebuah organisasi penting dalam memantau dan menyokong pelaksanaan CEDAW di negara-negara membangun.

UN Human Right Council Geneva

Sumber: PBB

Bila Malaysia menyertai CEDAW?

Malaysia telah menyertai CEDAW pada 5 Julai 1995. Penerimaan terhadap Konvensyen ini adalah bersama reservasi supaya obligasi terhadap Konvensyen tersebut tidak bercanggah dengan Perlembagaan Persekutuan dan undang-undang Syariah negara.

Deklarasi dan Pelan Tindakan Beijing 1995

Pada tahun yang sama, Malaysia turut menyertai Deklarasi dan Pelan Tindakan Beijing 1995 sempena Persidangan Dunia Keempat Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu Mengenai Wanita yang berlangsung pada 4-15 September 1995.

Obligasi CEDAW Malaysia

Notifikasi CEDAW MALAYSIA

Pelaporan CEDAW Malaysia

Malaysia telah mengemukakan Laporan Awal dan Kedua kepada Jawatankuasa CEDAW pada 12 April 2004. Laporan tersebut antaranya mengandungi maklumat mengenai latar belakang negara meliputi demografi, struktur ekonomi dan politik negara serta pelaksanaan komitmen negara terhadap CEDAW bagi tempoh 1995 sehingga 2003. Susulan itu, laporan ini dibentangkan semasa Sesi ke-35 Jawatankuasa CEDAW di dalam sesi dialog konstruktif pada 24 Mei 2006.

UNITED NATIONS NATIONS UNIES

-2-

In accordance with its article 27 (2), the Convention entered into force for the States concerned on the thirtieth day after the date of deposit of their respective instruments, i.e. for Malaysia on 4 August 1995, for Azerbaijan on 9 August 1995 and for Uzbekistan on 18 August 1995.

II

On 5 July 1995, the Government of the Libyan Arab Jamahiriya notified the Secretary-General of its decision to modify, making it more specific, the general reservation it had made upon accession, to read as follows:

(Translation) (Original: Arabic)

The Socialist People's Libyan Arab Jamahiriya has declared its accession to the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, adopted by the General Assembly of the United Nations on 18 December 1979, with the following reservation:

1. Article 2 of the Convention shall be implemented with due regard for the preceptory norms of the Islamic Shariah relating to determination of the inheritance portions of the estate of a deceased person, whether female or male.
2. The implementation of paragraph 16 (c) and (d) of the Convention shall be without prejudice to any of the rights guaranteed to women by the Islamic Shariah.

(In this connection, reference is made to depositary notification C.N.112.1989.TREATIES-7 of 10 July 1989 concerning the deposit, on 14 May 1989, of the instrument of accession by the Libyan Arab Jamahiriya to the Convention.)

18 October 1995

UNITED NATIONS NATIONS UNIES

(IV.9)

DISTRICT ADDRESS: ADVISORY CONTACT: UNITED NATIONS, N.Y. 10017
CABLE ADDRESS: ADVISORY TELETYPE: UNITED NATIONS NEW YORK
TELEPHONE: C.N.250.1995.TREATIES-3 (Depositary Notification)

CONVENTION ON THE ELIMINATION OF ALL FORMS
OF DISCRIMINATION AGAINST WOMEN
ADOPTED BY THE GENERAL ASSEMBLY OF THE UNITED NATIONS
ON 18 DECEMBER 1979

ACCESSION BY AZERBAIJAN, MALAYSIA AND UZBEKISTAN
MODIFICATION OF THE RESERVATION MADE BY THE
LIBYAN ARAB JAMAHIRIYA UPON ACCESSION

The Secretary-General of the United Nations, acting in his capacity as depositary, communicates the following:

I

The following States have deposited with the Secretary-General their respective instruments of accession to the above Convention on the dates indicated:

State	Date of deposit of the instruments of accession
Malaysia	5 July 1995
Azerbaijan	10 July 1995
Uzbekistan	19 July 1995

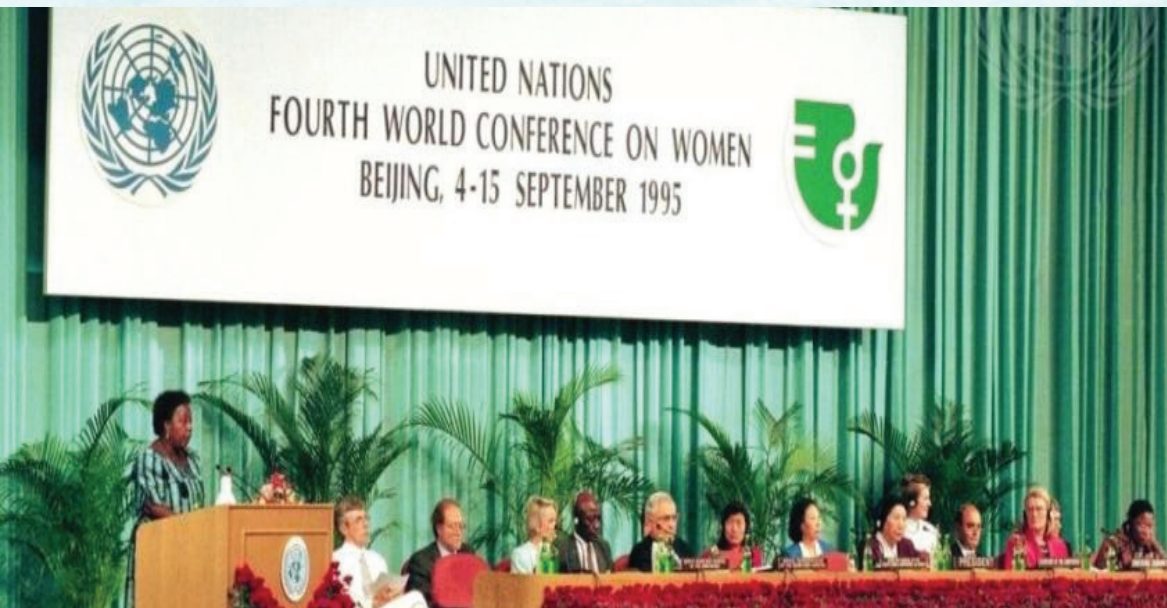
The instrument of accession by the Government of Malaysia contains the following reservations and declaration:

(Original: English)

"The Government of Malaysia declares that Malaysia's accession is subject to the understanding that the provisions of the Convention do not conflict with the provisions of the Islamic Sharia' law and the Federal Constitution of Malaysia. With regards thereto, further, the Government of Malaysia does not consider itself bound by the provisions of Articles 2 (f), 5 (a), 7 (b), 9 and 16 of the aforesaid Convention.

In relation to Article 11, Malaysia interprets the provisions of this Article as a reference to the prohibition of discrimination on the basis of equality between men and women only."

Attention: Treaty Services of Ministries of Foreign Affairs and of international organizations concerned

Gertrude Mongella dari Tanzania, yang berkhidmat sebagai Setiausaha Agung Persidangan Dunia Keempat Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu mengenai Wanita di Beijing pada tahun 1995, menyampaikan ucapannya semasa persidangan.

Sumber: PBB

Persidangan Dunia Keempat Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu mengenai Wanita di Beijing pada tahun 1995.

Sumber: PBB

Petikan akhbar berkaitan Persidangan Dunia Keempat Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu mengenai Wanita di Beijing pada tahun 1995. *Sumber: London School of Economics (LSE)*

Annex I

BEIJING DECLARATION

1. We, the Governments participating in the Fourth World Conference on Women,
2. Gathered here in Beijing in September 1995, the year of the fiftieth anniversary of the founding of the United Nations,
3. Determined to advance the goals of equality, development and peace for all women everywhere in the interest of all humanity,
4. Acknowledging the voices of all women everywhere and taking note of the diversity of women and their roles and circumstances, honouring the women who paved the way and inspired by the hope present in the world's youth,
5. Recognize that the status of women has advanced in some important respects in the past decade but that progress has been uneven, inequalities between women and men have persisted and major obstacles remain, with serious consequences for the well-being of all people,
6. Also recognize that this situation is exacerbated by the increasing poverty that is affecting the lives of the majority of the world's people, in particular women and children, with origins in both the national and international domains,
7. Dedicate ourselves unreservedly to addressing these constraints and obstacles and thus enhancing further the advancement and empowerment of women all over the world, and agree that this requires urgent action in the spirit of determination, hope, cooperation and solidarity, now and to carry us forward into the next century.

We reaffirm our commitment to:

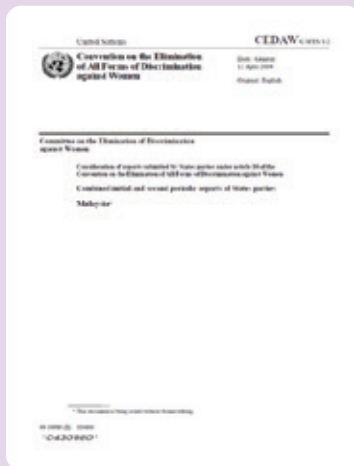
8. The equal rights and inherent human dignity of women and men and other purposes and principles enshrined in the Charter of the United Nations, to the Universal Declaration of Human Rights and other international human rights instruments, in particular the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women and the Convention on the Rights of the Child, as well as the Declaration on the Elimination of Violence against Women and the Declaration on the Right to Development;
9. Ensure the full implementation of the human rights of women and of the girl child as an inalienable, integral and indivisible part of all human rights and fundamental freedoms;
10. Build on consensus and progress made at previous United Nations conferences and summits - on women in Nairobi in 1985, on children in New York in 1990, on environment and development in Rio de Janeiro in 1992, on human rights in Vienna in 1993, on population and development in Cairo in 1994 and on social development in Copenhagen in 1995 with the objective of achieving equality, development and peace;
11. Achieve the full and effective implementation of the Nairobi Forward-looking Strategies for the Advancement of Women;

Dokumen asal Deklarasi dan Pelan Tindakan Beijing 1995. Deklarasi ini merupakan dokumen penting yang menetapkan agenda global untuk memajukan hak-hak wanita dan kesaksamaan gender.

Kronologi Pelaporan CEDAW MALAYSIA

12 April
2004

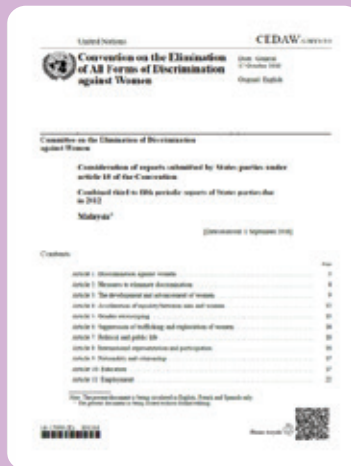
Laporan
Awalan dan
Kedua
(Sesi ke-35)

Sesi dialog konstruktif
pada 24 Mei 2006

1 September
2016

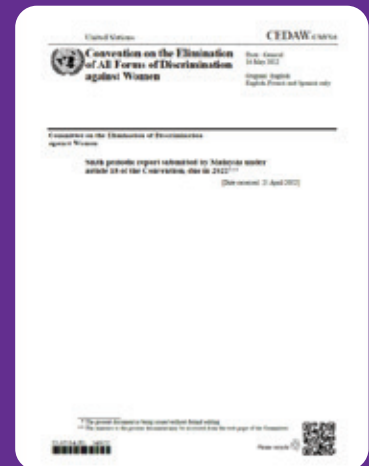
Laporan Ketiga,
Keempat dan
Kelima
(Sesi ke-69)

Sesi dialog konstruktif
pada 20 Februari 2018

25 April
2022

Laporan
Keenam
(Sesi ke-88)

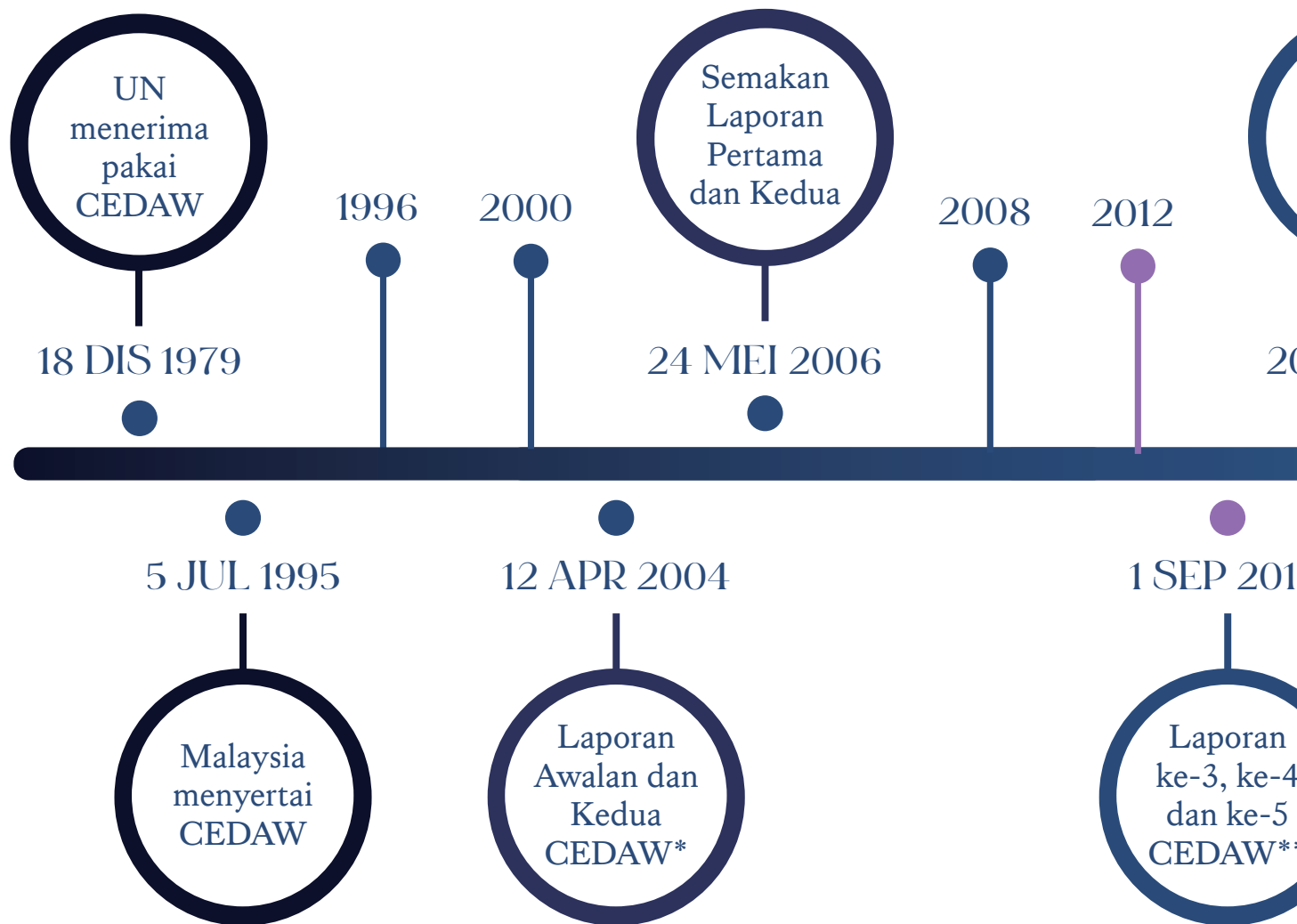
Sesi dialog konstruktif
pada 22 Mei 2024

Laporan gabungan berkala Ketiga hingga Kelima telah dikemukakan oleh Malaysia kepada Jawatankuasa CEDAW pada 1 September 2016 dan telah dibentangkan semasa Sesi ke-69 Jawatankuasa CEDAW pada 20 Februari 2018. Laporan terkini

yang telah dikemukakan oleh Malaysia ialah Laporan Berkala CEDAW Keenam Negara pada 25 April 2022 dan telah dibentangkan semasa Sesi ke-88 Jawatankuasa CEDAW pada 22 Mei 2024.

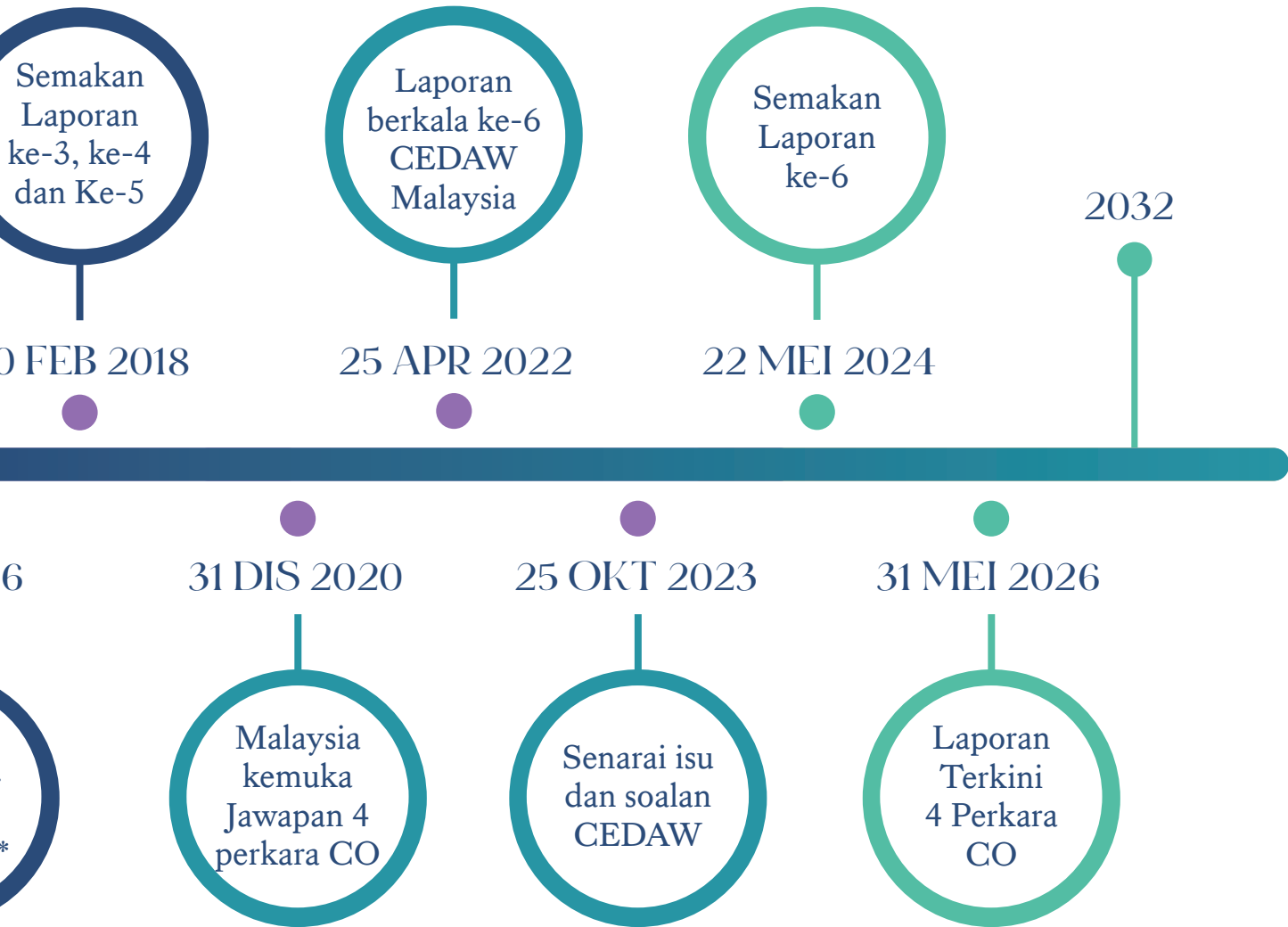
Kronologi Pelaporan CEDAW MALAYSIA

Dialog Konstruktif Pertama

Dialog Konstruktif

Dialog Konstruktif Ketiga

Dialog Konstruktif Kedua

Nota:

**: Tahun sepatutnya Laporan Awalan (1996) dan ke-2 (2000)*

*** : Tahun sepatutnya Laporan Ke-3 (2004) ke-4 (2008) dan ke-5 (2012)*

Menelusuri Pencapaian CEDAW di Malaysia

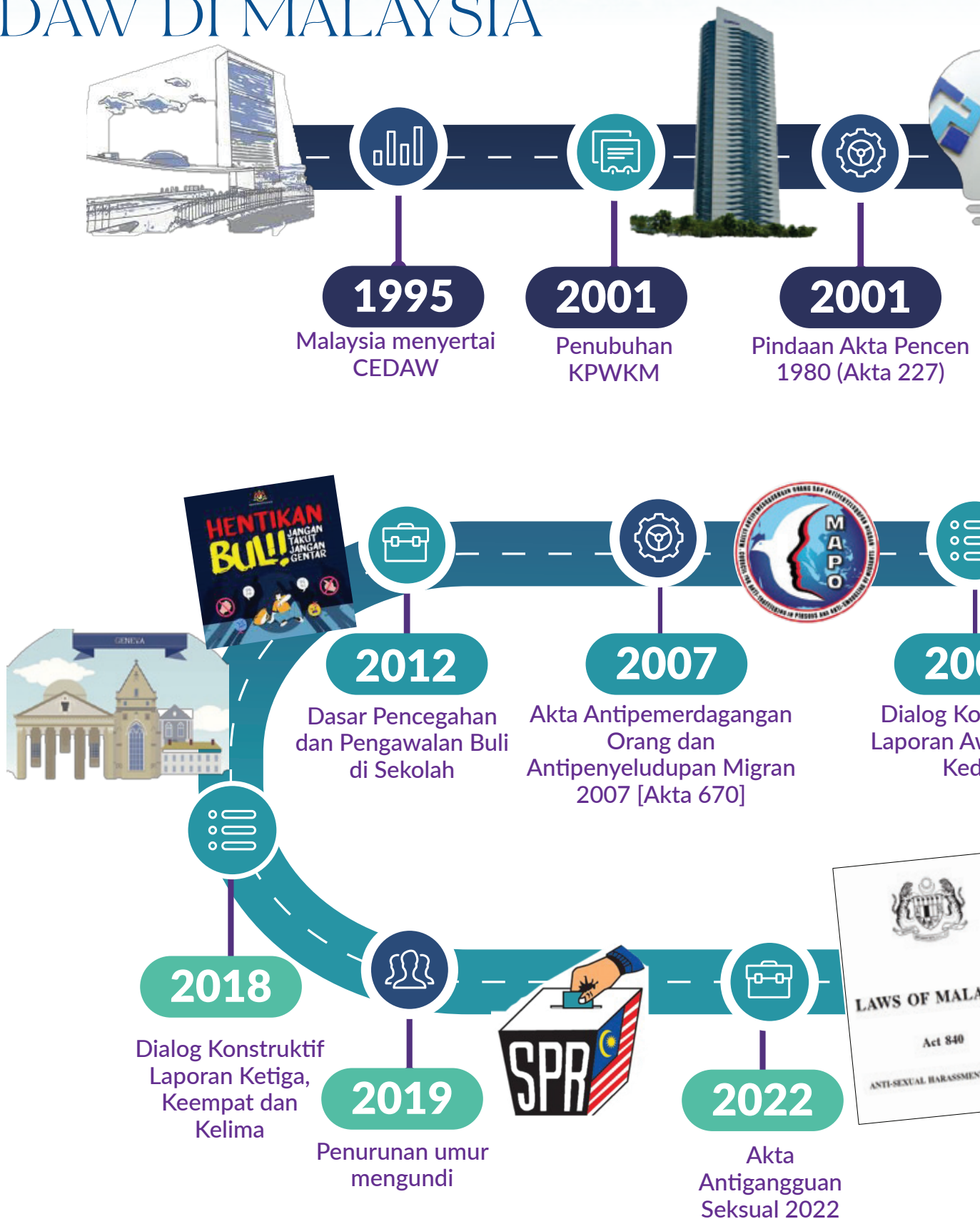

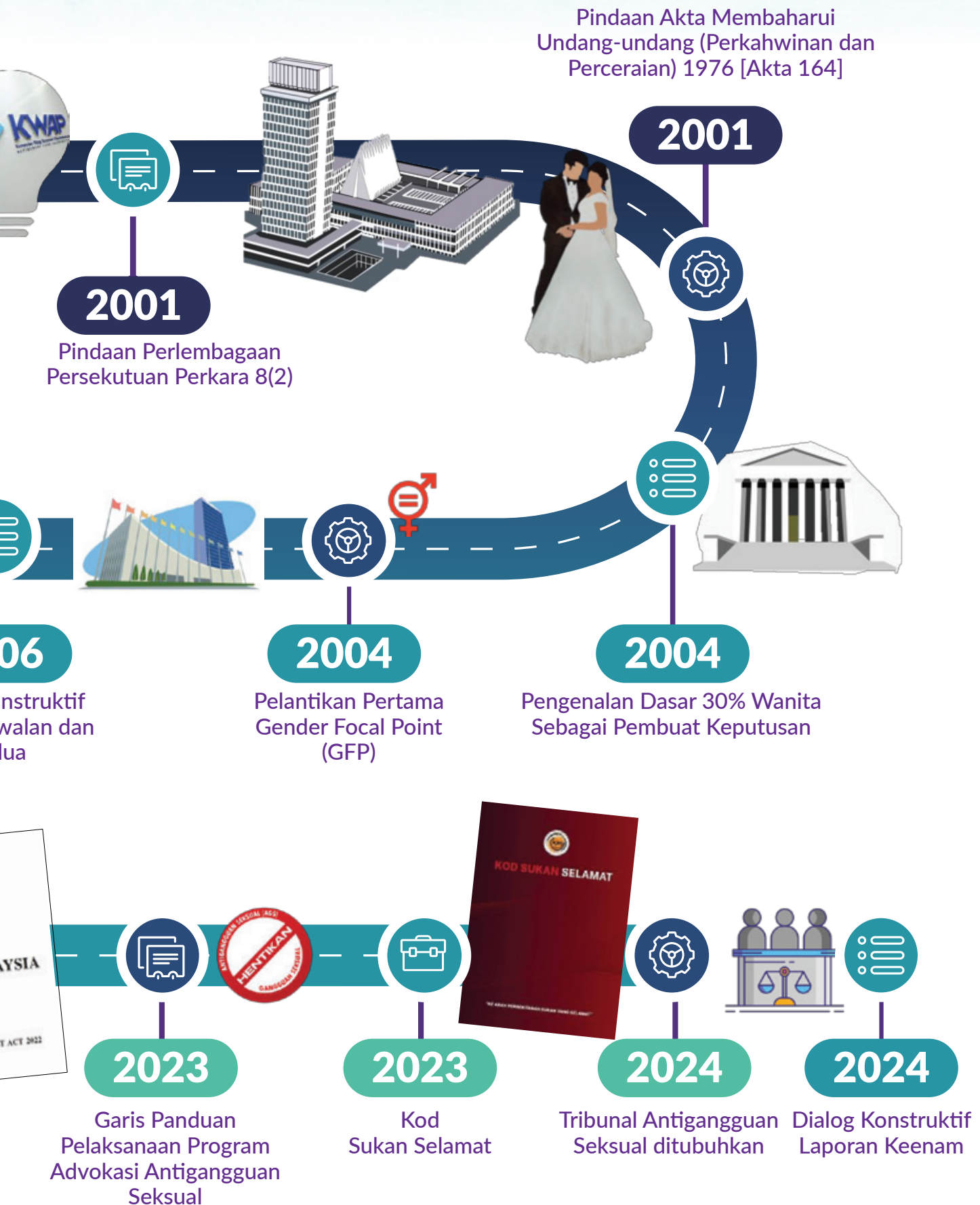

**Wanita Beraspirasi
Membina Legasi**
KED. KAWITA KETAMBAHAN 2023

FBE-14

Menelusuri Pencapaian CEDAW DI MALAYSIA

ISTANA KEHAKIMAN

Artikel 1

Definisi Diskriminasi Terhadap Wanita

Bagi maksud Konvensyen ini, istilah “diskriminasi terhadap wanita” hendaklah bererti apa-apa pembezaan, pengecualian atau sekatan yang dibuat berdasarkan jantina yang mempunyai kesan atau tujuan untuk merosakkan atau membatalkan pengiktirafan, penikmatan atau pelaksanaan hak asasi manusia dan kebebasan asasi dalam bidang politik, ekonomi, sosial, budaya, sivil atau apa-apa bidang lain oleh wanita, tanpa mengira taraf perkahwinannya, atas dasar kesamarataan bagi lelaki dan wanita.

Dalam memastikan tiada diskriminasi terhadap wanita sepertimana yang terkandung di dalam CEDAW, Konvensyen ini secara jelas mendefinisikan diskriminasi terhadap wanita supaya kesaksamaan substantif dapat dicapai.

DASAR WANITA NEGARA TAHUN 2025 - 2030 "Memartabat Wanita, Memperkukuh Negara"							
PERNYATAAN							
Dasar Wanita Negara bertujuan memperkasakan wanita untuk terlibat secara bermakna bagi mencapai potensi mereka sepenuhnya melalui perancangan dan pembangunan yang inklusif ke arah kesaksamaan gender.							
BIDANG KEUTAMAAN							
EKONOMI	KEPIMPINAN			KESELAMATAN		KESEJAHTERAAN	
MATLAMAT							
Memberdaya wanita dari pelbagai lapisan masyarakat dalam semua sektor ekonomi sebagai ejen perubahan dan rakan strategik pembangunan sosioekonomi negara	Meningkatkan kepimpinan wanita sebagai pembuat keputusan di kedudukan strategik			Membudayakan kesaksamaan gender bagi memperkukuh tahap jaminan keselamatan dan ketenteraman wanita		Memperkukuh kesejahteraan wanita yang inklusif dalam masyarakat	
KEBERHASILAN							
1. Peningkatan kepada 60 peratus kadar penyertaan wanita dalam tenaga buruh 2. Peningkatan skor subindeks penyertaan pekerja wanita profesional dan teknikal kepada 0.700 di bawah MGGI 3. Peningkatan 1 juta usahawan wanita berdaftar dengan Suruhanjaya Syarikat Malaysia menjelang tahun 2030	1. Peningkatan sekurang-kurangnya 30 peratus penglibatan wanita sebagai pembuat keputusan khususnya dalam sektor yang ketinggalan			1. Pembangunan Indeks Keselamatan dan Ketenteraman Awam - subindeks wanita 2. Penglibatan sekurang-kurangnya 10 peratus wanita dalam sektor pertahanan, keselamatan dan ketenteraman awam 3. Pengekalan Domain Keselamatan Keluarga dalam Indeks Kesejahteraan Keluarga dalam julat "Sederhana Tinggi" dan ke atas		1. Skor Indeks Jurang Gender Malaysia meningkat kepada julat antara 0.690 hingga 1.000 2. Indeks Kesejahteraan Keluarga Malaysia berasaskan gender 3. Pengekalan mata Indeks Kebahagiaan Rakyat Malaysia dalam julat "Bahagia" dan "Sangat Bahagia"	
PEMBOLEH DAYA							
Data Berasaskan Gender		Bajet Responsif Gender		Penilaian Impak Berdasarkan Gender		Audit Gender	
Undang-undang		Dasar	Sumber	NGO	Nilai Bersama	Gender Focal Point & Gender Focal Team	
Perlembagaan Persekutuan		RMK	Dasar Sosial Negara		SDGs	CEDAW	Women, Peace And Security Beijing Declaration

Kerangka Dasar Wanita Negara dan Pelan Tindakan
Pembangunan Wanita 2025-2030

NANCY

		SANTUBONG DATO' SERI HAJAH NANCY SHUKRI Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat
---	---	--

Artikel 2

Pemeriksaan Undang-Undang

Negara-Negara Pihak mengecam segala bentuk diskriminasi terhadap wanita, bersetuju dengan segala cara yang sesuai dan tanpa kelengahan untuk mewujudkan suatu dasar yang menghapuskan diskriminasi terhadap wanita dan, bagi maksud ini, mengaku janji:

- Untuk memasukkan prinsip kesamarataan bagi lelaki dan wanita dalam perlembagaan negara atau mana-mana perundangan lain yang sesuai jika belum dimasukkan dan untuk memastikan pencapaian prinsip ini yang praktikal melalui undang-undang dan cara lain yang sesuai;
- Untuk menerima pakai langkah-langkah perundangan dan langkah lain yang sesuai, termasuk sekatan-sekatan bersesuaian, yang melarang semua diskriminasi terhadap wanita;
- Untuk mewujudkan perlindungan dari segi perundangan ke atas hak wanita atas dasar sama rata dengan lelaki dan untuk memastikan perlindungan wanita yang berkesan terhadap apa-apa perbuatan diskriminasi melalui tribunal kebangsaan yang berwibawa dan institusi awam lain;
- Untuk mengelak daripada terlibat dalam apa-apa perbuatan atau amalan diskriminasi terhadap wanita dan untuk memastikan yang pihak berkuasa dan institusi awam akan bertindak selaras dengan kewajipan ini;
- Untuk mengambil semua langkah yang sesuai bagi menghapuskan diskriminasi terhadap wanita oleh mana-mana orang, organisasi atau perusahaan;
- Untuk mengambil semua langkah yang sesuai, termasuk dari segi perundangan, untuk meminda atau memansuhkan undang-undang, peraturan-peraturan, adat dan amalan sedia ada yang mendiskriminasikan wanita;
- Untuk memansuhkan semua peruntukan hukuman dalam negara yang mendiskriminasikan wanita.

Penubuhan Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat

KPWKM pada awal penubuhannya dikenali sebagai Kementerian Hal Ehwal Wanita yang diumumkan oleh YAB Perdana Menteri pada 17 Januari 2001. Fungsi Kementerian kemudiannya telah diperluas dan ditukar namanya kepada Kementerian Pembangunan Wanita dan Keluarga (KPWK) mulai 15 Februari 2001. Penubuhan Kementerian Pembangunan Wanita dan Keluarga (KPWK) adalah manifestasi pelaksanaan iltizam negara yang dibuat di Persidangan Sedunia Keempat Wanita di Beijing pada tahun 1995 seperti yang terkandung dalam dokumen Pelan Bertindak dan Deklarasi Beijing 1995.

Selaras dengan penubuhan KPWK, Jabatan Hal Ehwal Wanita (HAWA) dan Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN) telah diletakkan di bawah Kementerian ini. HAWA kemudiannya distruktur semula dan dikenali sebagai Jabatan Pembangunan Wanita (JPW). Pada 27 Mac 2004, fungsi Kementerian Perpaduan Negara

dan Pembangunan Masyarakat telah dibubarkan dan telah dipindahkan ke KPWK. Sehubungan itu, KPWK telah ditukar nama menjadi Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM).

Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat

KPWKM telah ditubuhkan pada 17 Januari 2001.

Barisan
Ketua Setiausaha
Kementerian
Pembangunan
Wanita, Keluarga dan
Masyarakat semenjak
ditubuhkan sehingga
kini.

Sumber:
Buku *Menjunjung
Legasi: Kepimpinan
Wanita KPWKM,*
ISM, KPWKM

*Kepimpinan
Wanita KPWKM*

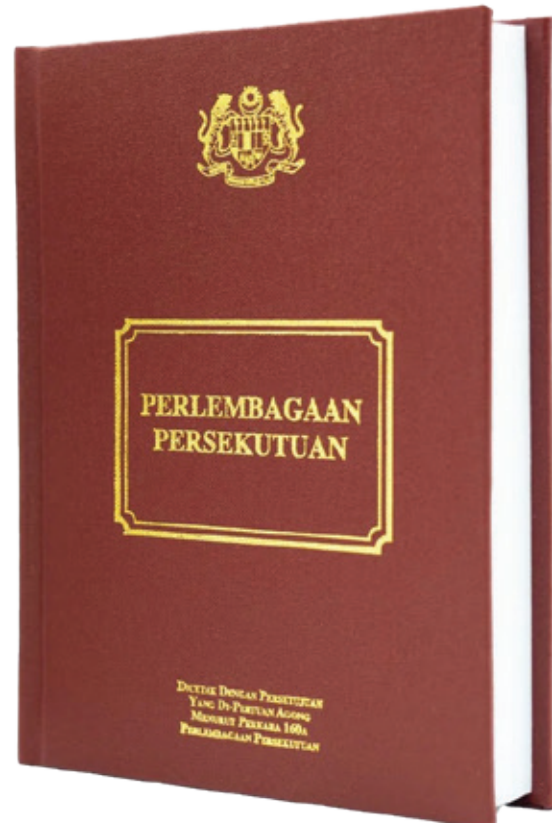
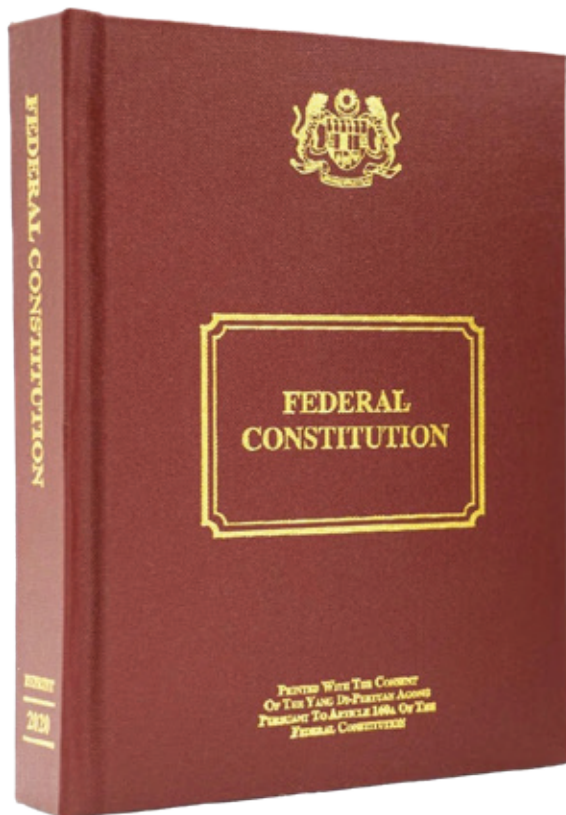
Pindaan Perlembagaan Persekutuan

Perkara 8(2) Perlembagaan Persekutuan Malaysia telah dipinda dengan memasukkan perkataan “jantina” pada 1 Ogos 2001. Sebelum pindaan ini, perlindungan terhadap diskriminasi berasaskan gender tidak dinyatakan secara eksplisit, sekali gus mewujudkan kelompondan dalam perlindungan undang-undang terhadap diskriminasi yang dialami terutamanya oleh wanita.

Dengan memasukkan “jantina” secara jelas memberikan asas perundangan yang lebih kukuh untuk mencabar sebarang bentuk diskriminasi gender dalam pelantikan ke jawatan awam, pelaksanaan undang-undang, serta akses kepada peluang ekonomi dan sosial.

Perkara 8(2) Perlembagaan Persekutuan

“Kecuali sebagaimana yang dibenarkan dengan nyata oleh Perlembagaan ini, tidak boleh ada diskriminasi terhadap warganegara semata-mata atas alasan agama, ras, keturunan, tempat lahir atau jantina dalam mana-mana undang-undang atau dalam pelantikan kepada apa-apa jawatan atau pekerjaan di bawah sesuatu pihak berkuasa awam atau dalam pentadbiran mana-mana undang-undang yang berhubungan dengan pemerolehan, pemegangan atau pelupusan harta atau berhubungan dengan penubuhan atau perjalanan apa-apa perdagangan, perniagaan, profesion, kerjaya atau pekerjaan.”

Semakan Undang-undang Sedia Ada

Bagi memenuhi obligasi CEDAW di dalam Artikel 1, undang-undang sedia ada dikaji semula untuk memastikan ianya selari dengan prinsip kesaksamaan gender. Semua undang-undang baharu juga perlu mematuhi prinsip tanpa diskriminasi terhadap wanita. Antara undang-undang sedia ada yang telah dikaji semula adalah seperti berikut:

YB Saifuddin Nasution, Menteri Dalam Negeri semasa sesi penggulungan Dewan Rakyat bagi Pindaan Perlembagaan Persekutuan berkaitan kewarganegaraan pada 17 Oktober 2024.

Sumber: Kementerian Dalam Negeri

Akta Tanah (Kawasan Penempatan Berkelompok) 1960 [Akta 530] dipinda pada tahun 2001 yang berkaitan dengan hak pemilikan tanah yang dibangunkan di bawah skim penempatan tanah;

Akta Membaharui Undang-undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976 [Akta 164] dipinda pada tahun 2001 menetapkan bahawa perkahwinan bagi orang bukan Islam adalah monogami dan perlu didaftarkan. Selain itu, khususnya Seksyen 51 yang berkaitan dengan nafkah, pembahagian harta sepencarian, isu hak penjagaan anak dan bidang kuasa mahkamah yang berkenaan;

Akta Pencen 1980 [Akta 227] telah dipinda pada 19 Oktober 2001 melayakkan balu terus menerima pencen suami yang telah meninggal dunia selepas berkahwin semula;

Akta Keganasan Rumah Tangga 1994 [Akta 521] telah dipinda beberapa kali bagi menambah baik pemberian Perintah Perlindungan Interim, kuasa Hakim serta keperluan kaunseling bagi mangsa, dan perkara-perkara berkaitan;

Akta Pilihan Raya 1958 [Akta 19] telah dipinda pada tahun 2019 menurunkan umur kelayakan pengundi dari 20 tahun ke 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik;

Akta Perkhidmatan Kewangan 2013 [Akta 758] (Pindaan terhadap Jadual 11), **Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013 [Akta 759]** dan **Akta Institusi Kewangan Pembangunan 2002 [Akta 618]** telah dipinda pada 10 Februari 2021 membolehkan tindakan hiwalah termasuk sekatan terhadap akaun dilaksanakan sehingga suami atau bekas suami penghutang penghakiman menyelesaikan hutang nafkah mereka;

Akta Kerja 1955 [Akta 265] telah dipinda sebanyak 12 kali dan pindaan terkini adalah pada tahun 2022 yang merangkumi banyak perkara yang memberikan hak kepada wanita dan meningkatkan kesaksamaan gender. Antara pindaan utama termasuk peningkatan jumlah cuti bersalin daripada 60 kepada 98 hari dan pengenalan cuti paterniti selama 7 hari bagi pekerja lelaki;

Kanun Keseksaan [Akta 574] telah dipinda pada tahun 2023 bagi memasukkan perbuatan menghendap sebagai satu jenayah dan sekiranya disabitkan bersalah hendaklah dihukum penjara sehingga tiga tahun atau dengan denda atau kedua-duanya; dan

Pindaan Perlembagaan Persekutuan berkaitan Kewarganegaraan pada tahun 2024 bagi memberikan hak sama kepada ibu dan bapa warganegara yang berkahwin dengan bukan warganegara untuk anak mereka mendapat kewarganegaraan.

Keadaan Mahkamah Jenayah Seksual Kanak-Kanak di Putrajaya.

Sumber: Malaysiakini

Pengenalan Undang-Undang dan Peraturan Baharu

Kerajaan telah mengambil langkah progresif dengan menggubal undang-undang dan peraturan baharu yang lebih inklusif dan sensitif gender bagi melindungi dan memperkasa semua wanita. Antara undang-undang baharu dan peraturan yang telah diperkenalkan adalah seperti berikut:

Akta Kanak-Kanak 2001 [Akta 611] yang diperkenalkan pada tahun 2001 bertujuan memastikan kesalahan seperti pengabaian, penderaan fizikal atau emosi, eksploitasi seksual, pemerdagangan dan penganiayaan buruh terhadap kanak-kanak diambil tindakan sewajarnya dengan memperuntukkan hukuman yang lebih berat terhadap pelaku. Akta ini juga menubuhkan Mahkamah Bagi Kanak-Kanak, memperkenalkan perintah penjagaan dan penempatan selamat, serta mewajibkan pihak berkuasa membuat siasatan segera apabila menerima laporan bahaya kepada kanak-kanak.

Pindaan 2016 telah memperkukuh aspek pencegahan dan perlindungan kanak-kanak. Antara intipatinya termasuklah mewajibkan pelaporan kes penderaan seksual kanak-kanak, penubuhan Daftar Pesalah Seks Kanak-Kanak, memperluas akses kanak-kanak kepada bantuan guaman dan khidmat kaunseling, serta memperkenalkan mekanisme perlindungan tambahan bagi memastikan kebajikan kanak-kanak sentiasa diutamakan.

Akta Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran 2007 [Akta 670] digubal bagi menangani jenayah pemerdagangan orang dan penyeludupan migran secara lebih berkesan di Malaysia. Akta ini memperuntukkan langkah-langkah pencegahan, penyiasatan, pendakwaan, serta perlindungan kepada mangsa pemerdagangan, termasuk wanita dan kanak-kanak, tanpa mengira status migrasi mereka;

Akta Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri 2017 [Akta 789] memberi perlindungan kepada individu yang bekerja sendiri termasuk wanita. Ia bermula dengan sektor pengangkutan penumpang dan diperluas ke 19 sektor pekerjaan sendiri yang lain;

Buku Garis Panduan Pelaksanaan Program Advokasi Antigangguan Seksual

Sumber: KPWK

Salah seorang pegawai PERKESO bergambar dengan risalah Skim Keselamatan Sosial Suri Rumah (SKSSR).

Sumber: Perkeso

Akta Keselamatan Sosial Suri Rumah 2022 [Akta 838] memberi perlindungan sosial untuk suri rumah dengan caruman serendah RM120 setahun sahaja;

Akta Antigangguan Seksual 2022 [Akta 840] adalah suatu perundangan sivil khusus untuk menangani kesalahan gangguan seksual. Akta ini telah dikuatkuasakan sepenuhnya pada 8 Mac 2024 yang mana Tribunal bagi Antigangguan Seksual juga mula beroperasi pada tarikh tersebut;

Pembangunan Garis Panduan Pelaksanaan Program Advokasi Antigangguan Seksual pada tahun 2023 untuk menetapkan rangka kerja strategik untuk pencegahan dan peningkatan kesedaran mengenai gangguan seksual. Garis panduan ini merangkumi dua pelan tindakan utama iaitu advokasi pencegahan dan advokasi kesedaran; dan

Pewartaan Peraturan-Peraturan Antigangguan Seksual (Tribunal bagi Antigangguan Seksual) pada tahun 2024. Peraturan ini bertujuan untuk menjelaskan dengan lebih terperinci mengenai perjalanan pendengaran oleh Tribunal bagi Antigangguan Seksual.

Pewujudan Tribunal Antigangguan Seksual

Tribunal Anti Gangguan Seksual (TAGS) menyediakan saluran alternatif kepada mahkamah sivil untuk mengendalikan aduan gangguan seksual dengan cepat, mudah dan kos yang minimum. Mangsa gangguan seksual boleh tampil membuat aduan di kaunter TAGS, KPWKM Putrajaya atau menghubungi Talian Kasih 15999 untuk sebarang pertanyaan.

Penyerahan notis antigangguan seksual oleh YB Dato' Sri Hajah Nancy Shukri di Majlis Jerayawara Advokasi Antigangguan Seksual peringkat Johor.

YB Dato' Seri Hajah Nancy Syukri, YB Datuk Seri Dr. Noraini Ahmad dan pegawai-pegawai kanan KPWKM bergambar di hadapan TAGS.

Timbalan Perdana Menteri, Datuk Seri Ahmad Zahid Hamidi merasmikan Majlis Pelancaran Jerayawara Program Advokasi Antigangguan Seksual pada 29 Mei 2023.

Sumber 3 Gambar: KPWKM

KEMENTERIAN PEMBANGUNAN WANITA,
KELUARGA DAN MASYARAKAT

KATAKAN TIDAK KEPADA GANGGUAN SEKSUAL

#HentikanGangguanSeksual

MALAYSIA
MADANI

Artikel 3

Pembangunan dan Kemajuan Wanita

Negara-Negara Pihak hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai dalam semua bidang, khususnya dalam bidang politik, sosial, ekonomi dan budaya, termasuk dari segi perundangan untuk memastikan pembangunan dan kemajuan wanita yang sepenuhnya, bagi tujuan menjamin mereka dapat melaksanakan dan menikmati hak asasi manusia dan kebebasan asasi atas dasar kesamarataan dengan lelaki.

Dasar Wanita Negara dan Pelan Tindakan Pembangunan Wanita

Dasar Wanita merupakan dokumen polisi yang penting dalam memastikan pelaksanaan CEDAW di Malaysia dipenuhi dan dipantau.

Dasar Wanita Negara (DWN) pertama telah diperkenalkan pada tahun 1989 dengan matlamat mengiktiraf peranan wanita dalam pembangunan negara dan memastikan penyertaan serta sumbangan mereka dalam semua bidang secara menyeluruh. Dasar ini memberi tumpuan kepada integrasi wanita dalam arus perdana pembangunan melalui peluang saksama dalam pendidikan, pekerjaan, kesihatan dan kepimpinan.

Pada tahun 2009, dasar ini telah disemak semula dan ditambah baik dengan pengenalan Pelan Tindakan Pembangunan Wanita. Dasar kali ini memberi penekanan yang lebih jelas terhadap kesaksamaan gender dan pengarusperdanaan gender (*gender mainstreaming*) dalam semua sektor berdasarkan Deklarasi dan Pelan Tindakan Beijing.

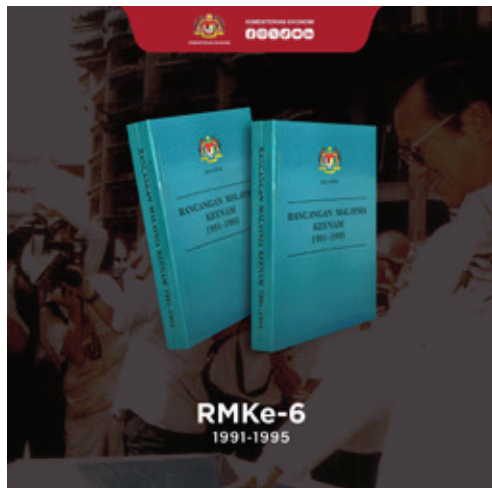
Kemudian, selaras dengan perubahan landskap sosial, ekonomi dan politik semasa, Dasar Wanita Negara (DWN) 2025–2030 serta Pelan Tindakan Pembangunan Wanita telah dilancarkan pada 8 Mac 2024 sebagai tonggak utama dalam usaha memperkukuh agenda kesaksamaan gender di Malaysia. Dasar ini menekankan pemerksaan wanita dalam menghadapi era digital, peralihan hijau, dan cabaran globalisasi dengan memberi penekanan kepada empat bidang keutamaan utama iaitu ekonomi, kesejahteraan, keselamatan, dan kepimpinan wanita.

Selain itu, DWN 2025–2030 turut merangkumi sasaran untuk meningkatkan kadar penyertaan tenaga buruh wanita kepada sekurang-kurangnya 60% menjelang 2030, memperkukuh jaringan sokongan seperti pusat penjagaan kanak-kanak yang berkualiti, polisi kerja anjal, serta program kembali bekerja

(*career comeback*), di samping memperluas penyertaan wanita dalam sektor berteknologi tinggi seperti STEM dan Kecerdasan Buatan (AI). Dalam aspek kesejahteraan, dasar ini menekankan sokongan holistik terhadap kesihatan mental, perlindungan sosial, dan keseimbangan kerja–kehidupan, manakala aspek keselamatan pula memberi fokus kepada perlindungan wanita daripada keganasan berasaskan gender melalui undang-undang yang lebih progresif, mekanisme pelaporan digital, serta advokasi berterusan.

Bagi memperkukuh kepimpinan wanita, dasar ini menetapkan komitmen untuk mencapai sekurang-kurangnya 30% perwakilan wanita dalam jawatan pembuat keputusan di sektor awam dan swasta, seiring dengan aspirasi Rancangan Malaysia Ke-13 (RMK-13) dan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG 5: Kesaksamaan Gender). Sebagai pelengkap kepada dasar induk ini, Pelan Tindakan Pembangunan Wanita 2025–2030 menggariskan strategi pelaksanaan, program pembangunan kapasiti, serta indikator pencapaian yang jelas bagi memastikan semua inisiatif berjalan secara inklusif, mampan, dan selaras dengan keperluan masyarakat Malaysia yang berbilang kaum serta budaya.

Agenda Pembangunan Wanita di dalam Rancangan Malaysia

Agenda pembangunan wanita di Malaysia telah menjadi sebahagian penting dalam Rancangan Malaysia sejak RMKe-6 (1991–1995) apabila satu bab khas diwujudkan khusus untuk isu wanita, iaitu “Wanita dalam Pembangunan”. Ketika itu, fokus utama adalah kepada pembangunan keluarga, penyertaan tenaga buruh wanita, penglibatan wanita dalam perniagaan serta peranan NGO wanita. Langkah-langkah ini mencerminkan kesedaran awal kerajaan terhadap pentingnya penyertaan wanita secara aktif dalam sektor pembangunan ekonomi dan sosial negara.

Dalam RMKe-7 (1996–2000), tumpuan terhadap wanita dalam pembangunan semakin diperluas dengan penekanan kepada peluang pendidikan dan latihan, semakan semula perundangan berkaitan wanita, serta penambahbaikan status kesihatan wanita. Ini juga merupakan tempoh pelaksanaan Dasar Wanita Negara, yang menjadi tonggak penting dalam memperkukuh dasar-dasar yang menyokong kesaksamaan gender dan pemerkasaan wanita.

Seterusnya, RMKe-8 (2001–2005) memperkukuh lagi strategi pembangunan wanita dengan memberi perhatian kepada usaha mengurangkan insiden kemiskinan di kalangan isi rumah wanita, selain memperkukuh penyertaan wanita dalam tenaga buruh dan keusahawanan. Fokus juga diberikan kepada peningkatan status kesihatan wanita serta semakan perundangan berkaitan yang memastikan hak dan perlindungan wanita terjamin.

Dalam RMKe-9 (2006 - 2010), strategi semakin menyeluruh dan progresif, merangkumi usaha menangani keganasan terhadap wanita dan mempertingkatkan taraf hidup mereka. Penekanan kepada peluang pendidikan, penyertaan ekonomi dan perundangan yang mesra gender

menunjukkan komitmen berterusan kerajaan terhadap pemerkasaan wanita sebagai satu keutamaan dalam pembangunan negara yang inklusif dan seimbang.

Agenda pembangunan wanita terus diperkukuh dalam Rancangan Malaysia Ke-10 (2011–2015) dengan tema “Memperkasa Wanita untuk Meningkatkan Sumbangan Ekonomi”. Dalam tempoh ini, strategi difokuskan kepada peningkatan penyertaan wanita dalam tenaga buruh,

peningkatan bilangan wanita sebagai pembuat keputusan, serta penambahbaikan keperluan sokongan kepada wanita untuk menghadapi cabaran kehidupan. Usaha juga diambil untuk mengurangkan diskriminasi terhadap wanita di tempat kerja dan dalam masyarakat secara umum.

Rancangan Malaysia Ke-11 (2016–2020) mengekalkan komitmen terhadap pembangunan wanita melalui tema “Meningkatkan Peranan Wanita dalam Pembangunan”. Strategi yang diketengahkan termasuk mewujudkan persekitaran kerja yang lebih kondusif dan mesra keluarga, serta meningkatkan bilangan wanita dalam jawatan pembuat keputusan. Ini menunjukkan usaha yang lebih fokus ke arah mewujudkan dasar dan struktur organisasi yang menyokong kesaksamaan gender dan kepimpinan wanita.

Dalam Rancangan Malaysia Ke-12 (2021–2025), fokus diperluas dengan tema “Memperkasa Peranan Wanita”. Strategi termasuk menggalakkan kesaksamaan gender, mempertingkatkan perlindungan undang-undang, memperluas peluang penyertaan wanita dalam tenaga buruh, serta memperkenalkan dasar sosial dan undang-undang yang lebih inklusif. Pendekatan ini turut menekankan keperluan sistem sokongan yang lebih baik termasuk penjagaan kanak-kanak dan waktu kerja fleksibel.

RMKe-11 dan RMKe-12 telah memasukkan indikator khusus penyertaan wanita dalam pembangunan negara sebagai KPI nasional. Tumpuan bukan hanya kepada kuantiti tetapi juga kualiti penyertaan sebagai contoh peningkatan wanita dalam jawatan pembuat keputusan dan peningkatan kadar penyertaan tenaga buruh wanita. Secara keseluruhan, evolusi agenda pembangunan wanita dalam Rancangan Malaysia menunjukkan peningkatan komitmen terhadap cabaran semasa seperti perubahan sosial, keperluan ekonomi moden, dan hak asasi wanita dalam pelbagai konteks kehidupan sejajar dengan CEDAW.

Agenda Pembangunan Wanita dalam Rancangan Malaysia

RMKe-6 (1991 - 1995)

Tema:

Wanita dalam Pembangunan

Strategi:

- Pembangunan Keluarga
- Penyertaan Tenaga Buruh Wanita dan Pekerjaan
- Wanita dalam Perniagaan
- NGO Wanita

RMKe-7 (2000 -

Tema:

Wanita dalam Pembangunan

Strategi:

- Penyertaan Tenaga Buruh Wanita
- Peluang Pelajaran dan Latihan
- Semakan Semula Perundangan dan Peraturan Berkaitan
- Penambahbaikan Status Kesihatan Wanita
- Pelaksanaan Dasar Wanita Negara

RMKe-8 (2005 - 2001)

Tema:

Wanita dalam Pembangunan

Strategi:

- Penyertaan Tenaga Buruh Wanita
- Peluang Pelajaran dan Latihan
- Wanita dalam Perniagaan
- Semakan Semua Perundangan dan Peraturan Berkaitan
- Penambahbaikan Status Kesihatan Wanita
- Mengurangkan Insiden Kemiskinan dalam Kalangan Isi Rumah Wanita

RMKe-9 (2000 - 1996)

Tema:

Wanita dalam Pembangunan

Strategi:

- Meningkatkan Penyertaan Tenaga Buruh Wanita
- Meningkatkan Peluang Pendidikan dan Latihan
- Memperkasa Wanita dalam Perniagaan
- Menyemak semula Perundangan dan Peraturan Berkaitan
- Menambahbaik Status Kesihatan Wanita
- Mengurangkan Keganasan terhadap Wanita
- Mengurangkan Insiden Kemiskinan dan Meningkatkan Taraf Hidup

RMKe-10 (2015 - 2011)

Tema:

Memperkasakan Wanita untuk Meningkatkan Sumbangan Ekonomi

Strategi:

- Meningkatkan Penyertaan Tenaga Buruh Wanita
- Meningkatkan Bilangan Wanita sebagai Pembuat Keputusan
- Menambahbaik Keperluan Sokongan untuk Wanita dalam Menghadapi Cabaran Kehidupan
- Mengurangkan Diskriminasi Terhadap Wanita

RMKe-11 (2016- 2020)

Tema:

Meningkatkan Peranan Wanita dalam Pembangunan

Strategi:

- Mewujudkan persekitaran Kerja yang lebih Kondusif
- Meningkatkan Bilangan Wanita dalam Jawatan Pembuat Keputusan

RMKe-12 (2021- 2025)

Tema:

Memperkasa Peranan Wanita

Strategi:

- Menggalakkan Kesaksamaan Gender
- Mempertingkatkan Perlindungan Undang-undang
- Menggalakkan Lebih Ramai Penyertaan Tenaga Buruh Wanita
- Memperkenalkan Dasar Sosial yang Sesuai untuk Meningkatkan Kadar Penyertaan Tenaga Buruh Wanita
- Memperkenalkan Undang-undang Baharu Mewajibkan Majikan Menyediakan Kemudahan Penjagaan Kanak-Kanak
- Memperkenalkan Sistem Aturan Kerja yang Fleksibel

Persidangan Permulaan
Rancangan Malaysia
Ketiga Belas pada 5
September 2024.

Sumber:
Kementerian Ekonomi

Demonstrasi aplikasi
portal RMK-13.

Sumber:
Kementerian Ekonomi

Penubuhan Jabatan Pembangunan Wanita

Pada tahun 1975, Kerajaan telah menubuhkan Majlis Penasihat Kebangsaan Mengenai Integrasi Wanita Dalam Pembangunan (*National Advisory Council on the Integration of Women in Development* – NACIWID) sebagai jentera bagi memastikan penglibatan wanita dalam pembangunan. Urus setia Majlis tersebut adalah Unit Penyelarasan Pelaksanaan, Jabatan Perdana Menteri. Ahli-ahli Majlis berkenaan dilantik oleh YAB Perdana Menteri bagi tempoh tiga tahun.

Pada tahun 1983, Urusetia Hal Ehwal Wanita, Jabatan Perdana Menteri atau HAWA diwujudkan bagi mengambil alih tugas sebagai Urusetia NACIWID yang kemudiannya dinaik taraf sebagai bahagian pada tahun 1985. Bahagian Hal Ehwal Wanita (HAWA) kemudian telah dipindahkan dari Jabatan Perdana Menteri ke Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat pada tahun 1990.

Pada 1 Julai 2001, Jabatan Hal Ehwal Wanita distruktur semula dan dinamakan sebagai Jabatan Pembangunan Wanita (JPW) selaras dengan penubuhan KPWKM. JPW berfungsi sebagai jentera pelaksana KPWKM dan menjalankan program dan aktiviti pembangunan wanita selaras dengan visi dan misi KPWKM.

Para peserta program JPW di Pusat Komuniti Desa Rembau bergambar dengan sijil yang telah diperolehi dari menghadiri program kelas menjahit *purse frame*.

Sumber: JPW, KPWKM

Pencapaian-Pencapaian Jabatan Pembangunan Wanita

Pelancaran Dasar Wanita Negara pada 8 Mac 2025.

Sumber: JPW, KPWKM

Larian Oren Sempena Hari Menangani Keganasan Terhadap Wanita Sedunia 2024.

Sumber: JPW, KPWKM

Program KasihNITa: Program Kasih Ibu Tunggal

Sumber: JPW, KPWKM

Program Advokasi Antigangguan Seksual

Sumber: JPW, KPWKM

Penubuhan Majlis Wanita dan Keluarga Negara

Majlis Wanita dan Keluarga Negara (MWKN) telah ditubuhkan selaras dengan komitmen Malaysia untuk memperkasakan wanita dan menolak sebarang bentuk diskriminasi berasaskan gender sebagaimana peruntukan di bawah Fasal 2, Perkara 8 Perlembagaan Persekutuan, Dasar Wanita Negara (DWN) dan Pelan Tindakan Pembangunan Wanita (PTPW) bagi memenuhi obligasi negara pada peringkat antarabangsa termasuk CEDAW dan Deklarasi Beijing.

Mesyuarat MWKN merupakan platform yang menghimpunkan pelbagai pemegang taruh dan pakar dalam bidang pemerksaan wanita, pembangunan keluarga dan wakil daripada pelbagai agensi yang berkaitan dengan wanita dan hal ehwal keluarga. Melalui mesyuarat ini, maklumat yang relevan berkaitan dengan isu wanita dan keluarga, serta sebarang statistik yang berkaitan dapat diperoleh.

Mesyuarat Majlis Wanita dan Keluarga Tahun 2024.

Sumber: UKK, KPWKM

YB Dato' Seri Hajah Nancy Shukri, Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat mempengerusikan Mesyuarat MWKN Bil 1 tahun 2023 pada 20 Oktober 2023.

Sumber: UKK KPWKM

Mesyuarat MWKN Bil 1 tahun 2023 pada 20 Oktober 2023 turut dihadiri oleh Gender Focal Point daripada Kementerian dan agensi yang berkaitan.

Sumber: UKK, KPWKM

Penubuhan Jawatankuasa Pilihan Khas Wanita, Kanak-kanak dan Pembangunan Masyarakat

Jawatankuasa Pilihan Khas Wanita, Kanak-kanak dan Pembangunan Masyarakat adalah sebuah jawatankuasa di Parlimen Malaysia yang bertanggungjawab untuk meneliti dan membincangkan isu-isu berkaitan wanita, kanak-kanak, dan pembangunan masyarakat.

Jawatankuasa ini dianggotai oleh sembilan Ahli Dewan Rakyat termasuk seorang Pengerusi serta merentas parti. Tempoh perkhidmatan Jawatankuasa ini berkuat kuasa mulai tarikh perintah Majlis sehingga tamat tempoh Parlimen ke-15 atau sehingga Jawatankuasa ini dibubarkan mengikut perintah Majlis, mengikut mana yang terdahulu.

Antara fungsi utama Jawatankuasa ini adalah meneliti rang undang-undang yang telah dibawa untuk bacaan pertama di Dewan Rakyat berkaitan dengan hal ehwal wanita, kanak-kanak, belia, orang kurang upaya, orang asli dan pembangunan masyarakat di bawah tanggungjawab KPWK, Kementerian Belia dan Sukan, Kementerian Perpaduan Negara dan Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah serta agensi-agensi di bawahnya.

Jawatankuasa ini juga boleh menyiasat dan melaporkan apa-apa perkara yang berkaitan dengan hal ehwal wanita, kanak-kanak, belia, orang kurang upaya, orang asli dan pembangunan masyarakat. Jawatankuasa ini juga berperanan dalam memberi cadangan dan pandangan berkaitan yang bertujuan untuk meningkatkan kesejahteraan golongan ini.

Jawatankuasa Pilihan Khas (JKPK) Wanita, Kanak-Kanak dan Pembangunan Masyarakat
Dewan Rakyat Parlimen Kelima Belas Bilangan 12 & 13 Tahun 2025.

Sumber: Parlimen

YB Puan Yeo Bee Yin, pengerusi Jawatankuasa Pilihan Khas Wanita, Kanak-kanak dan Pembangunan Masyarakat bergambar bersama sebahagian ahli jawatankuasa pada tahun 2024.

Sumber: Parlimen

YB Puan Yeo Bee Yin, sedang mempengerusikan Jawatankuasa Pilihan Khas Wanita, Kanak-kanak dan Pembangunan Masyarakat pada 6 Februari 2025.

Sumber: Parlimen

Artikel 4

Langkah-langkah Khas Sementara

1. Penerimaan langkah-langkah khas sementara oleh Negara-Negara Pihak dengan bertujuan untuk mempercepatkan kesamarataan de facto antara lelaki dengan wanita tidak boleh dianggap sebagai diskriminasi sebagaimana yang ditakrifkan dalam Konvensyen ini, tetapi tidak boleh dengan apa-apa cara menjadi suatu sebab untuk mengekalkan ketidaksamarataan atau standard yang berbeza; langkah-langkah ini boleh dihentikan apabila objektif peluang dan pelakuan kesamarataan telah dicapai.
2. Penerimaan langkah-langkah khas oleh Negara-Negara Pihak, termasuk langkah-langkah yang terkandung dalam Konvensyen ini, yang bertujuan untuk melindungi hak materniti tidak boleh dianggap sebagai diskriminasi.

Dasar 30 Peratus Wanita Sebagai Pembuat Keputusan

Dasar sekurang-kurangnya 30 peratus wanita di peringkat pembuat keputusan telah diperkenalkan dalam sektor awam pada tahun 2004 untuk menangani kekurangan penyertaan wanita di peringkat Pengurusan Tertinggi. Tindakan afirmatif ini telah dimasukkan dalam RMKe-9, 2006-2010. Seterusnya, Kerajaan telah mengumumkan pernyataan dasar 30 peratus wanita di peringkat pembuat keputusan ini diperluas ke sektor swasta pada tahun 2011.

Dasar ini membuktikan kesediaan kerajaan untuk menggunakan langkah khas sementara sebagai alat mempercepat kesaksamaan gender. Pada tahun 2025, telah terdapat 39.2 peratus penjawat awam wanita di peringkat pembuat keputusan melalui pengisian Gred Utama C dan ke atas. Manakala bagi sektor swasta, peratus wanita sebagai Ahli Lembaga Pengarah di 100 syarikat tersenarai awam yang teratas adalah 31.4 peratus pada tahun 2024.

KPWKM melalui Institut Sosial Malaysia (ISM) telah melaksanakan Kajian Penilaian Pelaksanaan Inisiatif Sekurang-Kurangnya 30% Wanita di Peringkat Pembuat Keputusan di Malaysia bermula pada 1 Mei 2022 dan selesai pada 30 April 2023. Hasil kajian menunjukkan syarikat yang mempunyai sekurang-kurangnya 30 peratus Ahli Lembaga Pengarah wanita adalah kebanyakannya dari sektor Produk dan Perkhidmatan Pengguna, Sektor Produk dan Perkhidmatan Industri dan Sektor Hartanah.

Penerbitan buku 30% Wanita di Peringkat Pembuat Keputusan hasil Kajian Institut Sosial Malaysia, KPWKM pada tahun 2023.

YBhg. Datuk Dr. Maziah binti Che Yusof, Ketua Setiausaha KPWK M telah menyampaikan ucap tama sempena penganjuran sesi pembentangan hasil kajian 30% Wanita di Peringkat Pembuat Keputusan dan Forum Kepimpinan Wanita pada 10 Oktober 2023 di Putrajaya.

Sumber: ISM, KPWK M

YBrs. Dr. Wan Nur Ibtisam binti Wan Ismail, mantan Ketua Pengarah Jabatan Pembangunan Wanita (kanan gambar) menjadi moderator Forum Bual Bicara Kepimpinan Wanita melibatkan kehadiran tiga orang ahli panel termasuk Puan Shireen Iqbali Ketua Pegawai Eksekutif dan Pengarah Eksekutif Alpha Reit Sdn Bhd (kiri gambar).

Sumber: ISM, KPWK M

Pengecualian Cukai Untuk Wanita Kembali Bekerja

Pengecualian cukai untuk wanita yang kembali bekerja merupakan salah satu komponen utama dalam inisiatif *Career Comeback* yang dikendalikan oleh TalentCorp. Program ini diperkenalkan bermula pada tahun taksiran 2019 untuk menggalakkan wanita profesional yang telah berhenti kerja secara sukarela untuk kembali menyertai pasaran buruh. Di bawah inisiatif ini, wanita yang kembali bekerja selepas sekurang-kurangnya dua tahun tidak bekerja boleh memohon pengecualian cukai pendapatan individu selama 12 bulan berturut-turut, tertakluk kepada kelulusan Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN).

Selain itu, insentif ini juga diperluas melalui pengumuman dalam Bajet 2023, di mana kerajaan bercadang untuk mengecualikan cukai pendapatan ke atas pendapatan yang diterima daripada tahun taksiran 2023 sehingga tahun taksiran 2028. Skim ini turut membenarkan pengecualian dikenakan bagi gaji, elaun dan imbuhan kerja tetap, sekali gus memberi manfaat yang lebih meluas kepada wanita profesional. Langkah ini bukan sahaja bertujuan memberi galakan kewangan dan mengurangkan beban cukai, tetapi juga menjadi pemangkin untuk meningkatkan kadar penyertaan tenaga buruh wanita negara agar selari dengan sasaran dasar nasional.

Siti Noorhana Saidin mempamerkan lima kemahiran terbaiknya sebagai sebahagian daripada latihan dalam Bengkel *Career Comeback* pada 8 November 2019.

Sumber: TalentCorp

Sebahagian daripada peserta dalam Bengkel *Career Comeback* pada 8 November 2019.

Sumber: TalentCorp

Peraturan Sekurang-kurangnya Seorang Wanita sebagai Ahli Lembaga Pengarah di Syarikat Awam Tersenarai

Bermula pada tahun 2022 Kerajaan telah memperkenalkan peraturan yang mewajibkan semua syarikat awam tersenarai di Bursa Malaysia untuk mempunyai sekurang-kurangnya seorang ahli Lembaga Pengarah wanita. Penguatkuasaan inisiatif ini dilaksanakan secara berperingkat iaitu fasa pertama melibatkan syarikat besar dengan modal pasaran RM2 bilion dan ke atas bermula pada 1 September 2022, manakala untuk syarikat lain bermula pada 1 Jun 2023.

Susulan dari dasar dan inisiatif ini, terdapat peningkatan yang ketara dalam penyertaan wanita sebagai ahli Lembaga Pengarah di 100 syarikat awam tersenarai teratas, iaitu

daripada 25.5 peratus pada tahun 2021 kepada 31.4 peratus pada 1 Julai 2024. Bagi syarikat lain, peratusan ini meningkat daripada 16.9 peratus pada tahun 2021 kepada 25.4 peratus pada tahun 2023. Lonjakan ini amat membanggakan kerana pencapaian tersebut melangkaui sasaran Kerajaan di dalam Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12) iaitu 30 peratus wanita sebagai Lembaga Pengarah menjelang tahun 2025.

Penerbitan Corporate Governance Strategic Priorities 2021-2023 turut memasukkan strategi bagi meningkatkan penyertaan wanita sebagai Ahli Lembaga Pengarah.

Sumber: Suruhanjaya Sekuriti

Board Awareness Program kerjasama MDEC, Microsoft dan 30% Club.

Sumber: MDEC.

**Apakah yang dimaksudkan Langkah-langkah Khas Sementara
– *Temporary Special Measures (TSM)***

Langkah-langkah yang bertujuan untuk mempercepat penambahbaikan kedudukan wanita. Matlamat utama TSM adalah untuk mencapai kesaksamaan substantif dengan lelaki, serta untuk melaksanakan perubahan struktur, sosial dan budaya yang diperlukan bagi mengurangkan diskriminasi terhadap wanita, sama ada yang berlaku pada masa lalu mahupun masa kini. TSM juga adalah langkah afirmatif kepada wanita akibat jurang pencapaian yang wujud dan kemudaratan akibat jurang yang telah dialami.

Istilah ini secara jelas menyatakan sifat 'sementara' bagi langkah-langkah khas tersebut, manakala maksud 'khas' merujuk kepada kenyataan bahawa langkah-langkah ini direka bentuk untuk mencapai matlamat tertentu dan bukannya untuk menggambarkan wanita yang mengalami diskriminasi sebagai lemah, terdedah, atau memerlukan layanan tambahan atau 'istimewa' untuk membolehkan mereka mengambil bahagian atau bersaing dalam masyarakat.

Penggunaan langkah-langkah khas ini tidak bermaksud memberikan keistimewaan, sebaliknya ia merupakan suatu bentuk hak yang sewajarnya. Langkah-langkah khas adalah penting untuk menjamin peluang yang sama rata dalam penyertaan dan persaingan dalam pelbagai bidang kehidupan sosial, khususnya apabila beban sosial, kesihatan dan ekonomi mungkin ditanggung oleh wanita akibat stereotaip gender atau peranan mereka sebagai ibu.

KESAKSAMAAN GENDER

1. BUKAN WANITA SAMA SEPERTI LELAKI
2. USAHA MENYEDIAKAN LANGKAH ATAU MENGAGIHKAN SUMBER KEPERLUAN ORANG DALAM SUATU KEADAAN TERTENTU
3. SEMUA ORANG ADA PELUANG DAN AKSES KEPADA SUMBER YANG
4. TANGGUNGJAWAB KESAKSAMAAN GENDER ADA PADA NEGARA TANPA MENGERAKUOKAN KETIMPATAN

Artikel 5

Peranan Gender dan Stereotaip

Negara-Negara Pihak hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai:

- Untuk mengubah suai pola tingkah laku sosial serta budaya lelaki dan wanita, dengan tujuan untuk menghapuskan prasangka serta amalan budaya dan semua amalan lain berdasarkan kepada idea rendah diri atau kedudukan yang lebih tinggi oleh mana-mana jantina atau peranan lelaki dan wanita yang stereotaip.
- Untuk memastikan bahawa pendidikan keluarga merangkumi pemahaman yang sepatutnya tentang materniti sebagai fungsi sosial dan pengiktirafan tanggungjawab bersama lelaki dan wanita dalam didikan dan perkembangan anak-anak, yang difahami bahawa kepentingan anak-anak ialah pertimbangan utama dalam semua hal.

Sesi Penerangan Pelantikan *Gender Focal Point* (GFP) dan Penubuhan *Gender Focal Team* (GFT) pada 9 November 2022

Sumber: KPWK

Pelantikan Gender Focal Point (GFP) dan Gender Focal Team (GFT)

Usaha pewujudan *Gender Focal Point* (GFP) telah bermula sejak tahun 2004. Ketika itu, keputusan melantik GFP di kementerian dan agensi telah dibuat berdasarkan keputusan Mesyuarat Jawatankuasa Kabinet mengenai Kesaksamaan Gender yang diadakan pada 6 Disember 2004. Kemudian, pada tahun 2010, Kerajaan memutuskan supaya GFP dilantik dalam kalangan pegawai peringkat tertinggi iaitu Timbalan Ketua Setiausaha Kementerian dan Timbalan Ketua Pengarah Jabatan bagi memastikan keberkesanan GFP.

Bagi menghidupkan semula agenda GFP, Mesyuarat Majlis Sosial Negara (MSN) Bilangan 1 Tahun 2022 telah bersetuju dengan pewujudan GFT yang akan diketuai oleh seorang GFP di Kementerian dan Agensi. Pelantikan GFP adalah untuk memastikan perspektif gender dalam perancangan dan pembuatan keputusan di peringkat Kementerian dapat dilaksanakan.

Kursus Kepekaan Gender Profesional bagi GFP dan GFT dikendalikan oleh YBhg. Dato' Prof. Dr Noraida Endut dari KANITA, USM pada Februari 2025 di Putrajaya.

Sumber: KPWKM

Pelaksanaan Program Kepekaan Gender

Pelaksanaan Program Kepekaan Gender bertujuan untuk membangunkan kapasiti GFP dan GFT, termasuk pegawai awam serta anggota masyarakat, dalam memahami prinsip pemerkasaan wanita dan kesaksamaan gender dalam dasar, program dan perkhidmatan. Latihan ini membantu meningkatkan kesedaran mengenai kesaksamaan gender serta membina kemahiran untuk menangani isu-isu berkaitan secara berkesan dalam konteks pembangunan negara.

Program latihan bagi pegawai awam dan masyarakat umum dilaksanakan oleh Institut Sosial Malaysia (ISM), KPWKM. ISM menyediakan modul latihan yang komprehensif meliputi konsep gender, kesaksamaan dan strategi mengarusperdanakan gender dalam sektor awam dan komuniti. Inisiatif ini selaras dengan komitmen kerajaan untuk memperkukuh tadbir urus dalam memastikan pembangunan yang inklusif dan saksama untuk semua lapisan masyarakat.

Program Pendidikan Perkahwinan

Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN) telah melaksanakan pelbagai program pendidikan keluarga seperti SMARTSTART dan *Parenting@Work* bagi memperkukuh institusi keluarga serta menggalakkan kesaksamaan gender dalam peranan rumah tangga.

Program SMARTSTART telah diperkenalkan oleh LPPKN pada Mei 2003 sebagai kursus pra-perkahwinan untuk pasangan yang bakal atau baru berkahwin. Ia bertujuan memberikan pengetahuan dan kemahiran asas dalam membina perkahwinan yang harmoni, termasuk komunikasi berkesan, pengurusan konflik, dan pembahagian tanggungjawab secara adil antara suami dan isteri.

Program ini juga menekankan kesaksamaan gender dalam institusi keluarga bagi menghapuskan stereotaip peranan tradisional. Modul ini telah ditambah baik melalui SMARTSTART 2.0, yang merangkumi tiga fasa: praperkahwinan, perkahwinan 1 hingga 2 tahun, dan perkahwinan 3 hingga 5 tahun, dengan pendekatan yang lebih komprehensif dan interaktif.

Sementara itu, program *Parenting@Work* dilaksanakan oleh LPPKN bagi membantu ibu bapa yang bekerja mengimbangi tanggungjawab keluarga dan kerjaya. Program ini menyediakan latihan keibubapaan di tempat kerja sektor awam dan swasta, dengan penekanan kepada teknik pengurusan tekanan, gaya keibubapaan yang berkesan, dan strategi membina hubungan kekeluargaan yang positif. Kedua-dua program ini mencerminkan komitmen LPPKN dalam memperkukuh institusi keluarga dan mempromosikan kesaksamaan gender dalam kehidupan seharian.

WAKIL NGO cacat penglihatan menerima Buku Panduan Pengantin Baru (SMARTSTART) edisi Braille daripada YBhg. Datuk Suriani Ahmad pada 28 Mac 2018 di majlis pelancaran buku tersebut anjuran LPPKN.

Sumber: LPPKN, KPWKM.

Keseimbangan Kandungan Media

Forum Kandungan Komunikasi dan Multimedia Malaysia (CMCF) telah ditubuhkan pada Februari 2001 di bawah Seksyen 212 Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 (CMA 1998) sebagai badan kawal selia untuk mentadbir kandungan media elektronik di Malaysia. CMCF ditubuhkan untuk memastikan kandungan media mematuhi peraturan termasuk prinsip kesaksamaan gender dan mengelakkan gambaran stereotaip tradisional dalam masyarakat.

Sebagai sebahagian daripada usaha ini, Kod Kandungan Komunikasi dan Multimedia Malaysia diperkenalkan pada 1

September 2004. Kod ini menetapkan garis panduan dan amalan terbaik bagi penyebaran kandungan melalui media elektronik, dengan penekanan terhadap penyampaian yang adil dan saksama antara lelaki dan wanita. Melalui inisiatif ini, industri komunikasi dan multimedia digalakkan untuk bertanggungjawab dalam memastikan kandungan yang disampaikan tidak stereotaip gender, seimbang dari segi representasi jantina dan menyokong pembentukan masyarakat yang lebih inklusif.

Dewan Negara Luluskan RUU Akta Komunikasi Dan Multimedia Malaysia (Pindaan) 2024 [Akta 588] pada 16 Disember 2024.

Sumber: Kementerian Komunikasi.

Akta Keganasan Rumah Tangga 1994 [Akta 521]

Sambutan Hari Menangani Keganasan Terhadap Wanita oleh KPWKM pada 25 November 2023.

Sumber: UKK, KPWKM

Akta Keganasan Rumah Tangga 1994 [Akta 521] diperkenalkan bagi melindungi mangsa keganasan dalam institusi kekeluargaan dan memberi ruang kepada mangsa untuk mendapatkan perlindungan undang-undang dengan cepat dan berkesan. Akta ini mentakrifkan keganasan rumah tangga sebagai sebarang perbuatan yang menyebabkan kecederaan fizikal, emosi, seksual atau psikologi terhadap ahli keluarga, termasuk pasangan, bekas pasangan, anak-anak, dan anggota isi rumah yang lain. Ia membolehkan mangsa memohon perintah perlindungan daripada mahkamah, seperti Perintah Perlindungan Interim (IPO) dan Perintah Perlindungan (PO), bagi menghalang pelaku daripada terus mencederakan atau mendekati mangsa.

Pindaan terhadap akta ini juga telah dilakukan dari semasa ke semasa bagi memperkukuh perlindungan kepada mangsa. Misalnya, pindaan pada tahun 2017 memperkenalkan elemen seperti perintah perlindungan kecemasan, penggunaan teknologi elektronik untuk pemantauan pelaku, serta penglibatan pegawai kebajikan dan polis dalam menangani kes dengan lebih pantas. Pendekatan holistik ini mencerminkan komitmen kerajaan untuk menangani isu keganasan rumah tangga bukan hanya dari aspek perundangan, tetapi juga sokongan psikososial dan pemulihan mangsa secara menyeluruh.

191 | Isnin, 27 November 2023

Hentikan keganasan terhadap wanita

**KPWKM laksana
pelbagai kempen
tingkat kesedaran,
lindungi hak
golongan hawa**

Oleh Tuty Haryanti Ahmad Reda
bhnews@bh.com.my

Kuala Lumpur: Sejak tahun 2000, 25 November dipilih sebagai Hari Antarabangsa Bagi Menangani Keganasan Terhadap Wanita melalui resolusi Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB).

Kempen itu bertujuan menjemput kerajaan, pertubuhan antarabangsa serta pertubuhan bukan kerajaan (NGO) untuk bersama mengemukakan aktiviti bagi meningkatkan kempen kesedaran, advokasi dan menggalakkan perkongsian maklumat serta inovasi dalam mencegah dan menangani keganasan terhadap wanita di seluruh dunia.

Tema warna oren atau jingga juga dipilih sebagai lambang solidari terhadap kempen ini kerana ia melambangkan masa hadapan yang lebih cerah dan bebas daripada keganasan khususnya untuk wanita.

Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWK) melalui Jabatan Pembangunan Wanita (JPW) menggerakkan kempen itu dengan tema Hari Menangani Keganasan Terhadap Wanita di peringkat Antarabangsa iaitu 'UNITE! Invest to Prevent Violence Against Women and Girls'.

Tema itu menyeru rakyat untuk menunjukkan betapa mereka perlu mengambil berat menggentikan keganasan terhadap wanita dan kanak-kanak perempuan serta menyeru kerajaan di seluruh dunia untuk melabur dalam pencegahan keganasan berasaskan jantina.

KPWKM turut bekerjasama dengan United Nations Population Fund (UNFPA) dalam melaksanakan program *International Day for the Elimination of Violence Against Women* sebagai langkah menyahut saranan Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat, Datuk

Seri Nancy Shukri dalam usaha memastikan toleransi sifar terhadap sebarang jenis keganasan.

Jumaat malam lalu, Menara Kuala Lumpur turut disinari dengan lampu berwarna oren iaitu warna global tanda solidariti bagi menamatkan keganasan terhadap wanita.

Ia disusuli dengan Majlis Sambutan Hari Menangani Keganasan Terhadap Wanita pada 25 November yang diadakan di Projek Perumahan Rakyat (PPR) Hilliran Ampang di sini, yang disempurnakan oleh Nancy.

Pada majlis itu, Nancy dalam ucapannya menyeru semua pihak untuk berganding bahu bersama-sama memainkan peranan dalam memastikan keganasan terhadap wanita dapat ditangani.

Wanita lebih pelanang

Selain itu, beliau juga mahu wanita di negara ini sentiasa diberikan peluang yang saksama untuk mencapai potensi mereka.

"Ibu keganasan terhadap wanita dan kanak-kanak perempuan sering menjadi fokus utama kerana ia melanggar batas sem-

padan, agama, bangsa dan budaya.

"Berdasarkan laporan PBB, hampir satu daripada tiga wanita seluruh dunia mengalami keganasan fizikal atau keganasan seksual sekurang-kurangnya sekali dalam hidup mereka," katanya.

Beliau berkata, terdapat lima bentuk keganasan yang dikenal pasti boleh berlaku kepada wanita, iaitu penderaan fizikal, penderaan seksual, penderaan sosial, penderaan kewangan serta penderaan psikologi dan emosi.

Katanya, masyarakat lebih mengetahui mengenai penderaan fizikal dan seksual, tetapi ramai yang kurang sedar mengenai jenis bentuk keganasan lain yang boleh berlaku terhadap wanita.

"Ugutan, penghasutan, menubuhkan maruah wanita adalah bentuk penderaan psikologi dan emosi, manakala jika seorang wanita sering didorong untuk bergantung kepada pasangan masing-masing dan diasingkan daripada mendapat sokongan luar, ia dikategorikan sebagai penderaan sosial.

"Penderaan kewangan pula di terjemahkan sebagai tindakan menghalang seorang wanita un-

tuk mempunyai kebebasan memiliki, berbelanja dan mengawal sumber kewangannya," katanya.

Nancy berkata, di Malaysia kes keganasan terhadap wanita masih pada tahap membimbangkan.

Beliau berkata, berdasarkan statistik Polis Diraja Malaysia (PDRM), kes keganasan terhadap wanita yang membabitkan keganasan rumah tangga, jenayah rogol dan gangguan seksual di seluruh negara mencatatkan sebanyak 9,334 kes pada 2021 dan 8,580 kes pada 2022.

Bagi tahun ini pula katanya, sehingga Ogos 2023, sebanyak 5,050 kes direkodkan.

"Bilangan ini sangat tinggi, namun realitinya, masih banyak kes yang tidak dilaporkan oleh kerana masalah dalam kebarangkalian atau masalah peribadi.

"Kes keganasan terhadap wanita yang paling kerap adalah keganasan yang dilakukan oleh pasangan wanita yang membabitkan suami, bekas suami atau teman lelaki," katanya.

Justeru, beliau berkata, dalam menangani isu keganasan terhadap wanita, KPWK konsisten dalam usaha untuk melindungi wanita khususnya mereka yang menjadi mangsa keganasan dengan pelaksanaan pelbagai perkhidmatan, program dan inisiatif yang berkaitan.

Katanya, antara inisiatif yang diambil ialah pengguhaan Akta Antigangguan Seksual 2022 (Akta 840) yang telah diwartakan pada 18 Oktober 2022.

"Akta ini adalah satu Akta khusus untuk menangani kesalahan gangguan seksual dan diharap dapat membantu pemandiri untuk melaporkan kejadian gangguan seksual supaya tindakan dapat diambil dengan sewajarnya dan pampasan sivil dapat diberikan.

Susulan dengan Akta ini, KPWK turut melaksanakan Program Advokasi Antigangguan Seksual (AAGS) yang bertujuan untuk memberikan kesedaran dan pendidikan mengenai gangguan seksual agar budaya menormalisasikan gangguan seksual dapat dihapuskan," katanya.

Beliau berkata, sehingga 20 November lalu, sebanyak 66 program AAGS dilaksanakan pada tahun ini yang membabitkan se-

ramai 19,423 peserta.

Lindungi hak wanita

Selain itu katanya, KPWK melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) juga terlibat dalam pengurusan mangsa keganasan rumah tangga berdasarkan kuasa di bawah Akta Keganasan Rumah Tangga 1994.

"Akta ini memberi perlindungan kepada mangsa keganasan rumah tangga, sama ada melalui Perintah Perlindungan Interim (IPO) atau Perintah Perlindungan yang dikeluarkan oleh mahkamah atau penempatan sementara di tempat selamat yang telah diluluskan.

"Ketika ini terdapat sebanyak 43 Rumah Selamat di seluruh Malaysia di mana pemandiri boleh mendapatkan sokongan dan perkhidmatan, untuk diri dan anak," katanya.

Nancy berkata, KPWK juga bekerjasama dengan Jabatan Agama Islam Wilayah Persekutuan (JAWI) untuk mewujudkan Pusat Transit Keganasan Rumah Tangga di masjid di Wilayah Persekutuan.

"Sebanyak 12 masjid di Wilayah Persekutuan dipilih sebagai pusat aduan dan khidmat kaunseling kepada mangsa keganasan rumah tangga yang memerlukan khidmat nasihat, sokongan psikologi serta kaunseling dalam usaha membina masyarakat harmoni.

"Bagi pusat transit, mangsa boleh mendapatkan perlindungan di Masjid Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Masjid Al-Ghufuran Pinggiran Taman Tun Dr Ismail (TTGI).

"Tempat ini memberikan perlindungan segera kepada mangsa keganasan rumah tangga sama ada lelaki atau wanita tanpa mengira agama," katanya.

Antara pengisian program Majlis Sambutan Hari Menangani Keganasan Terhadap Wanita yang diadakan itu adalah Taklimat Antigangguan Seksual; ceramah bertajuk Keganasan Terhadap Wanita dan Jenayah Seksual; sesi pengajaran seni mempertahankan diri; permainan interaktif dan kuiz.

Orang ramai turut diharap tampil dan melaporkan kes keganasan dengan menghubungi Talian Kasih 1999 atau melalui aplikasi WhatsApp 019-2611999.

Nancy Shukri (tengah) pada sambutan Hari Menangani Keganasan Terhadap Wanita di Kuala Lumpur.

Menara Kuala Lumpur disinari dengan lampu berwarna oren sebagai tanda solidariti bagi menamatkan keganasan terhadap wanita.

Keratan akhbar bertarikh 27 November 2023 berkenaan Kempen Bersama Hentikan Keganasan Terhadap Wanita oleh KPWK.

Sumber: Berita Harian

Penubuhan Skuad Waja

Skuad Waja merupakan inisiatif Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) yang dilancarkan pada tahun 2021 bagi memperkasakan komuniti dalam menangani isu keganasan terhadap wanita dan kanak-kanak. Skuad ini terdiri daripada sukarelawan terlatih yang berperanan sebagai ejen perubahan di peringkat akar umbi untuk meningkatkan kesedaran, menyampaikan maklumat berkaitan saluran bantuan, serta menggalakkan mangsa tampil membuat laporan. Matlamat utama Skuad Waja adalah untuk membentuk rangkaian sokongan komuniti yang peka, berani bertindak dan mampu membantu mangsa dengan segera serta berempati.

Melalui latihan dan bimbingan yang diberikan, anggota Skuad Waja dilengkapi dengan pengetahuan tentang hak wanita, perundangan berkaitan seperti Akta Keganasan Rumah Tangga 1994 [*Akta 521*] dan Akta Kanak-Kanak 2001 [*Akta 611*], serta kemahiran asas untuk menangani situasi kecemasan. Skuad ini turut bekerjasama dengan agensi seperti Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM), Polis Diraja

Malaysia (PDRM) dan pertubuhan bukan kerajaan (NGO) dalam merujuk kes dan mengkoordinasikan bantuan. Pendekatan berasaskan komuniti ini mencerminkan usaha kerajaan untuk menjadikan setiap rakyat sebagai sebahagian daripada sistem perlindungan sosial yang inklusif dan responsif.

Majlis Pentauliahan Skuad Waja Insaniah pada 2 November 2023.

Sumber: JPW, KPWKM

Sesi Penyerahan Vest Skuad Waja kepada Ketua Komuniti Daerah Batu Pahat sempena Program Semarak Skuad Waja 2024 Negeri Johor pada 28 Julai 2024.

Sumber: JPW, KPWK

Program Semarak Skuad Waja 2024 Negeri Johor pada 28 Julai 2024.

Sumber: JPW, KPWK

Artikel 6

Pemerdagangan dan Eksploitasi Wanita

Negara-Negara Pihak hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai, termasuk dari segi perundangan, untuk menyekat semua bentuk pemerdagangan wanita dan eksploitasi pelacuran wanita.

Akta Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran 2007 [Akta 670]

Malaysia telah menggubal Akta Antipemerdagangan Orang 2007 [Akta 670] yang telah diluluskan pada 24 April 2007 dan berkuat kuasa pada 28 Februari 2008 sebagai asas perundangan dalam menangani kes pemerdagangan orang. Walaubagaimanapun, jenayah pemerdagangan orang dan penyeludupan migran yang berleluasa membawa kepada pindaan Akta Antipemerdagangan Orang 2007 (ATIPSOM 2007) [Akta 670]. Akta ini dipinda untuk memasukkan bahagian baru khusus bagi menangani jenayah penyeludupan migran serta meminda beberapa peruntukan sedia ada mengenai pemerdagangan orang. Akta ini mula berkuatkuasa pada 15 November 2010 dan dikenali sebagai Akta Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran 2007. Malaysia juga merupakan pihak kepada Protokol untuk Mencegah, Menyekat dan Menghukum Pemerdagangan Orang, Terutamanya Wanita dan Kanak-kanak (Protokol TIP) yang berkuat kuasa pada 28 Mac 2009.

Keratan akhbar berkaitan pindaan Akta Antipemerdagangan Orang 2007 [Akta 670].

Sumber: Utusan

Akta 670 sentiasa dikaji semula dan ditambah baik bagi memenuhi obligasi antarabangsa. Sehingga kini, beberapa pindaan telah dilakukan dan terkini adalah pada tahun 2022 dengan 17 peruntukan dipinda. Penambahbaikan adalah melibatkan pindaan bagi perkara-perkara yang berikut (antaranya) pindaan kepada tafsiran pemerdagangan orang dan pemansuhan tafsiran paksaan serta peningkatan hukuman penjara dan pengenaan hukuman sebatan. Pindaan lain antaranya membabitkan peruntukan kesalahan yang lebih berat termasuk penjawat awam dan pewujudan kuasa menteri dalam pelantikan mana-mana pegawai awam sebagai penguatkuasa di bawah Akta 670. Pindaan turut melibatkan penambahan keanggotaan organisasi lain dan badan bukan kerajaan (NGO) dalam MAPO. Pindaan tahun 2022 juga melibatkan peluasan peranan KPWK dalam pengurusan serta kawalan pegawai pelindung selain rumah perlindungan mangsa pemerdagangan orang.

Penubuhan Majlis Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran (MAPO)

Sekretariat Majlis Antipemerdagangan Orang telah ditubuhkan pada tahun 2008 bagi membantu Majlis Antipemerdagangan Orang sebagaimana yang diperuntukkan oleh Seksyen 6 (1) Akta Antipemerdagangan Orang 2007 [Akta 670]. Pejabat Strategik Nasional Majlis Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran (NSO MAPO) merupakan penyelaras kepada pelaksanaan Akta Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran (ATIPSOM) 2007. Pejabat ini berperanan sebagai urus setia kepada Majlis dalam pelaksanaan fungsi dan kuasa Majlis sepertimana yang diperuntukkan dalam Seksyen 7 ATIPSOM 2007.

YB Menteri Dalam Negeri bergambar bersama pegawai-pegawai kanan KDN dan MAPO semasa Majlis Sambutan *World Day Against Trafficking in Person* (WDAT) 2024.

Sumber: KDN

Penyediaan Rumah Perlindungan Kepada Mangsa Pemerdagangan Wanita

KPWKM merupakan urus setia Jawatankuasa Penjagaan dan Perlindungan Mangsa Pemerdagangan Orang (JPPMPO) di bawah Majlis Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran bertanggungjawab mengurus rumah perlindungan khas bagi mangsa pemerdagangan orang. Khas untuk mangsa wanita dewasa, terdapat lima buah rumah yang telah diwartakan dan diisytiharkan sebagai Rumah Perlindungan

Wanita bagi melindungi wanita-wanita yang diperdagangkan yang terletak di Kuala Lumpur, Sabah, Johor, Selangor, dan Kelantan.

Wanita-wanita yang telah diselamatkan oleh pihak penguatkuasaan seperti Polis Diraja Malaysia, Jabatan Imigresen, Jabatan Kastam, Agensi Penguatkuasaan Maritim Malaysia, dan Jabatan Tenaga Kerja diberikan Perintah Perlindungan Interim (IPO) selama 21 hari oleh mahkamah dan seterusnya dihantar ke Rumah Perlindungan. Sekiranya didapati wanita tersebut adalah mangsa, Perintah Perlindungan (PO) akan diberikan kepada mangsa iaitu selama 3 bulan. PO ini boleh dilanjut atau dibatalkan mengikut keperluan.

Mangsa pemerdagangan melaksanakan program bersama pegawai di Rumah Perlindungan Wanita Rembau.

Sumber: KDN.

Pelan Tindakan Kebangsaan Antipemerdagangan Orang (NAPTIP)

Pelan Tindakan Kebangsaan Anti-pemerdagangan Orang telah diperkenalkan sebagai rangka kerja strategik untuk memperkukuh usaha pencegahan, perlindungan mangsa, pendakwaan pesalah, serta kerjasama serantau dan antarabangsa.

Pelan terkini adalah Pelan Tindakan Nasional Anti Pemerdagangan Orang (2021-2025) (NAPTIP 3.0). Hasil daripada pelaksanaan NAPTIP, Malaysia kembali mencapai kedudukan Tahap 2 dalam Laporan Pemerdagangan Orang (TIP) Amerika Syarikat 2024.

Mesyuarat High Level Committee (HLC) MAPO memutuskan Pelan Tindakan Nasional Anti Pemerdagangan Orang (2021-2025)

Sumber: KDN.

Pengenalan Dua Dokumen Panduan Penguatkuasaan ATIPSOM 2007

Sebagai sebahagian daripada usaha berterusan Malaysia dalam memerangi jenayah perdagangan orang, kerajaan telah memperkenalkan dua dokumen penting pada tahun 2020 dan 2021 iaitu Prosedur Operasi Standard (SOP) bagi Agensi Penguatkuasaan dan Garis Panduan Kebangsaan Mengenai Petunjuk Perdagangan Orang (*National Guidelines on Human Trafficking Indicators-NGHTI*). SOP ini, yang pertama kali

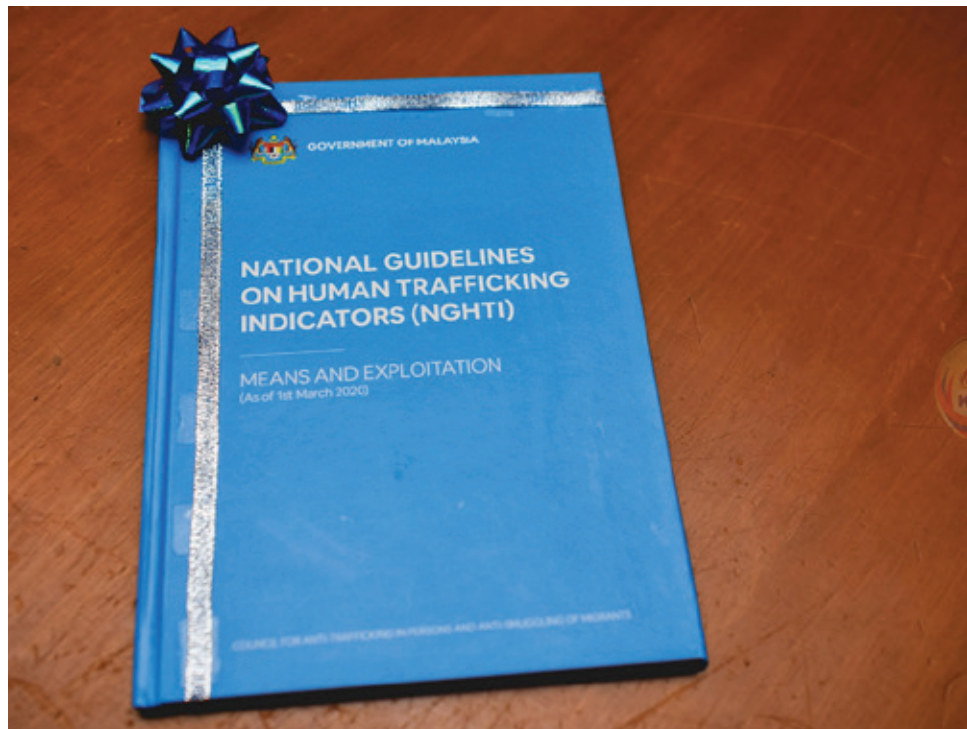
dibangunkan pada tahun 2013, telah disemak semula dan diedarkan kepada semua agensi penguatkuasaan, termasuk Polis Diraja Malaysia (PDRM), bagi memastikan pendekatan yang seragam dan berkesan dalam pengendalian kes pemerdagangan orang.

NGHTI pula berfungsi sebagai panduan standard bagi pegawai penguatkuasaan dalam proses mengenal pasti mangsa pemerdagangan orang di Malaysia, selaras dengan obligasi negara di bawah Artikel 14 Protokol ASEAN Mengenai Pemerdagangan Orang (*ASEAN Convention Against Trafficking in Persons, Especially Women and Children - ACTIP*). Dokumen ini juga telah diperbaharui kepada versi NGHTI 2.0, yang merangkumi senarai semak untuk pelbagai sektor seperti pekerja domestik dan industri maritim, serta panduan pengumpulan bukti.

Bengkel Pemurnian Prosedur Operasi Standard (SOP) Bagi Penjagaan dan Perlindungan Orang yang Diperdagangkan serta Penetapan Kriteria bagi Rumah Perlindungan Mangsa Pemerdagangan Orang.

Sumber KPWK M

Mesyuarat MAPO Bilangan 1 Tahun 2021 yang dipengerusikan oleh YBhg Datuk Wan Ahmad Dahlan bin Haji Abdul Aziz, Ketua Setiausaha KDN pada 8 Februari 2021 melancarkan NGHTI. Sumber: KDN

Artikel 7

Kehidupan Masyarakat dan Politik

Negara-Negara Pihak hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk menghapuskan diskriminasi terhadap wanita dalam kehidupan politik dan masyarakat di negara itu dan, khususnya, hendaklah memastikan wanita, mendapat hak yang sama rata dengan lelaki:

- ♦ Untuk mengundi dalam semua pilihan raya dan referendum awam dan layak untuk dipilih bagi semua badan yang pemilihannya dibuat secara terbuka;
- ♦ Untuk mengambil bahagian dalam penggubalan dasar kerajaan dan pelaksanaannya dan untuk memegang jawatan awam dan melaksanakan semua fungsi awam pada semua peringkat dalam kerajaan;
- ♦ Untuk mengambil bahagian dalam badan bukan kerajaan dan persatuan yang berkaitan dengan kehidupan masyarakat dan politik di negara itu.

Para petugas SPR semasa Pilihan Raya Umum Ke-15.

Sumber: SPR.

Pelaksanaan Inisiatif Pantau Pilihan Raya ke-15 (PantauPRU15)

PantauPRU15 merupakan inisiatif yang diketuai oleh Majlis Kebangsaan Pertubuhan-Pertubuhan Wanita Malaysia (NCWO) bersama gabungan 23 NGO lain, termasuk Girls for Girls, ENGENDER, dan Women's Aid Organisation (WAO). Tujuan utama inisiatif ini adalah untuk memantau dan mendorong peningkatan penyertaan wanita dalam Pilihan Raya Umum ke-15 (PRU15), dengan sasaran sekurang-kurangnya 30% calon wanita diletakkan oleh setiap parti politik.

PantauPRU15 juga menekankan kepentingan calon wanita yang berwibawa, berintegriti, dan berkeelayakan tinggi untuk memastikan tadbir urus yang lebih baik. Antara inisiatif PantauPRU15 adalah mengeluarkan beberapa kenyataan media yang menyeru parti-parti politik untuk meningkatkan jumlah calon wanita, menilai komitmen parti terhadap penyertaan wanita, dan mengkritik gambaran stereotaip terhadap calon wanita dalam media.

Forum Kepimpinan Wanita dalam Politik pada 5 Oktober 2022.

Sumber: KPWK M.

Pelaksanaan Program- Program Galakan Wanita Terlibat dalam Politik

Kerajaan sentiasa prihatin dan komited dalam memastikan penyertaan wanita sebagai pemimpin dan pembuat keputusan. Kerjasama juga telah diadakan bersama pertubuhan bukan kerajaan untuk meningkatkan penglibatan wanita dalam politik melalui forum dan bengkel bina upaya kepimpinan wanita dalam politik.

Antara program yang dilaksanakan dengan kerjasama Majlis Kebangsaan Pertubuhan Wanita Malaysia (NCWO) adalah Forum Kepimpinan Wanita Dalam Politik: Memacu Realiti Peningkatan Perwakilan Wanita Dalam PRU15 dan Badan Legislatif pada 5 Oktober 2022; Forum Kepimpinan Politik Wanita Pasca PRU15: Melangkah ke Hadapan pada 10 Disember 2022; serta Bengkel Bina Upaya Kepimpinan Wanita dan Kesejahteraan Negara sebanyak dua siri iaitu pada 20 Jun 2023 (Siri 1) dan 28 November 2023 (Siri 2).

Program Perantisan Kepimpinan Wanita (PERANTIS)

Program Perantisan Kepimpinan Wanita (PERANTIS) adalah inisiatif kewangan sebanyak RM5 juta untuk pembangunan kepimpinan wanita yang telah diumumkan oleh YAB Perdana Menteri semasa sambutan Hari Wanita Antarabangsa pada 8 Mac 2024. Menyambut baik hasrat berkenaan, KPWKM telah memperkenalkan Program Perantisan Kepimpinan Wanita dengan nama ringkasnya, PERANTIS 2024.

Matlamat utama program ini adalah untuk melahirkan lebih ramai pemimpin dan agen perubahan dalam kalangan wanita. PERANTIS juga dijadikan platform bagi setiap perkongsian ilmu dan kepakaran, iaitu setiap wanita berpeluang mengaplikasikan bakat dalam segenap lapangan. Di samping itu, melalui program ini jaringan kerjasama dalam kalangan pemimpin wanita dapat diperkukuh.

Peningkatan Wanita Memegang Jawatan Tertinggi di Pelbagai Agensi dan Kementerian

Antara pencapaian penting CEDAW adalah peningkatan wanita memegang jawatan-jawatan penting yang secara tradisi lazimnya dijabat oleh lelaki. Pencapaian ini menunjukkan bahawa dengan usaha yang berterusan akan berlaku perubahan yang positif dalam masyarakat terutamanya dalam melihat kepentingan wanita terlibat sebagai pemimpin dan pembuat keputusan. Antara pencapaian-pencapaian yang wajar diberi perhatian adalah:

Program Perantisan Kepimpinan Wanita 2024 anjuran JPW, KPWKM.

Sumber: JPW, KPWKM.

YAB Dato' Seri Dr. Wan
Azizah Wan Ismail

Timbalan Perdana Menteri Malaysia yang pertama dari kalangan wanita (2018–2020). Beliau juga pernah menjadi Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat dan merupakan tokoh politik wanita paling berpengaruh dalam sejarah Malaysia moden.

Tun Tengku Maimun
Tuan Mat

Ketua Hakim Negara Malaysia (2019–2025), wanita pertama dalam sejarah Malaysia yang memegang jawatan kehakiman tertinggi. Pelantikan beliau menjadi simbol kejayaan wanita dalam bidang undang-undang dan kehakiman.

Tan Sri Dr. Zeti Akhtar Aziz

Gabenor Bank Negara Malaysia dari 2000 hingga 2016, dan wanita pertama yang dilantik ke jawatan tersebut. Beliau dikenali di peringkat antarabangsa sebagai antara tokoh kewangan paling berpengaruh.

Datin Paduka Alinah
Ahmad

Datuk Bandar Majlis Bandaraya Petaling Jaya (MBPJ) dari 2013 hingga 2014 menjadikan beliau sebagai Datuk Bandar Wanita pertama di Malaysia.

Datuk Seri Dr.
Maimunah Mohd Sharif

Datuk Bandar Kuala Lumpur wanita pertama dari 14 Ogos 2024 sehingga kini.

Datuk Hakimah
Mohd Yusoff

Ketua Pengarah Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM) sejak 2022, dan merupakan wanita pertama yang mengetuai agensi agama persekutuan tertinggi di Malaysia, membuktikan bahawa kepimpinan agama juga terbuka kepada wanita berkelayakan tinggi.

Tan Sri Dr. Madinah Binti
Mohammad

Ketua Audit Negara dari 2017 hingga 2019 dan wanita pertama dilantik ke jawatan itu.

Dato' Anis Rizana Binti
Mohd Zainudin

Ketua Pengarah Kastam Diraja Malaysia bermula pada tahun 2023 sehingga dan mencatat sejarah sebagai wanita pertama dilantik sebagai Ketua Pengarah Kastam Diraja Malaysia pada tahun 2023.

YBhg. Tan Sri Datuk Dr.
Rebecca Fatima Sta. Maria

Pengarah Eksekutif Sekretariat APEC, Singapura. Beliau pernah berkhidmat sebagai Ketua Setiausaha Kementerian Pelaburan, Perdagangan dan Industri dari Disember 2010 hingga Julai 2016.

Penurunan Umur Kelayakan Mengundi

Akta Pilihan Raya 1958 [Akta 19] telah dipinda pada tahun 2019 menurunkan umur kelayakan pengundi dari 20 tahun ke 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik. Ini bermaksud semua warganegara Malaysia yang telah mencapai umur 18 tahun dan ke atas adalah layak untuk didaftarkan sebagai pemilih oleh SPR apabila dikuatkuasakan.

Tun Dr Mahathir Mohammad semasa sesi Dewan Rakyat meluluskan Rang Undang-Undang meminda umur mengundi kepada 18 tahun pada 16 Julai 2019.

Sumber: Parlimen.

MALAISIE

Artikel 8

Penglibatan di Peringkat Antarabangsa

Negara-Negara Pihak hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk memastikan wanita, atas dasar sama rata dengan lelaki dan tanpa apa-apa diskriminasi, mendapat peluang untuk mewakili Kerajaan pada peringkat antarabangsa dan untuk mengambil bahagian dalam aktiviti organisasi antarabangsa.

Peningkatan Diplomat Wanita

Sejak penubuhan Kementerian Luar Negeri pada tahun 1956, bilangan diplomat wanita telah meningkat secara beransur-ansur. Pada masa ini, sebanyak 45.78 peratus atau 282 pegawai diplomatik di Kementerian Luar Negeri terdiri daripada wanita. Daripada 142 pegawai di peringkat pengurusan tertinggi dan pertengahan, 24.6 peratus atau 35 orang wanita memegang jawatan di peringkat membuat keputusan, dan 15 daripadanya merupakan Ketua Perwakilan dengan pangkat Duta Besar, Pesuruhjaya Tinggi dan Konsul Jeneral. Wanita juga telah memegang jawatan sebagai Ketua Setiausaha, Timbalan Ketua Setiausaha, Ketua Pengarah dan Setiausaha Bahagian di Kementerian Luar Negeri.

Sumber: Kementerian Luar Negeri

Peningkatan Atase Wanita

Trend juga menunjukkan peningkatan berterusan atase dalam kalangan wanita. Setakat 2025, seramai 52 wanita daripada pelbagai Kementerian dan Agensi telah ditempatkan di perwakilan diplomatik Malaysia di luar negara. Ini merupakan peningkatan sebanyak 49 peratus berbanding 26 orang pada tahun 2020. Daripada jumlah ini, 23 orang merupakan Atase Pelancongan, 3 Atase Buruh, 17 Atase Perdagangan dan Pelaburan, 1 Atase Pertanian, 1 Atase Imigresen dan 1 Atase Kesihatan.

Sumber: Thichas, Envato

Penglibatan Wanita Malaysia di Pertubuhan Antarabangsa dan Serantau

Penglibatan wanita tidak terhad kepada perkhidmatan diplomatik rasmi mewakili Kerajaan sahaja. Wanita Malaysia juga dilantik menjawat jawatan tinggi di dalam pelbagai agensi di bawah PBB, Bank Dunia dan ASEAN. Antara jawatan yang pernah di pegang adalah pengerusi UN Habitat dan Ahli Agensi Angkasa Lepas PBB (UNOOSA).

Tan Sri Dr Mazlan Othman mencipta sejarah dunia apabila beliau menjadi wanita pertama yang dilantik sebagai Pengarah Pejabat Hal Ehwal Angkasa Lepas Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UNOOSA) di Vienna, Austria, tahun 1999 - 2002 dan 2007-2013

Sumber: Kementerian Perpaduan Negara

Datuk Maimunah Mohd Sharif ialah Datuk Bandar Kuala Lumpur yang ke-15 dan wanita pertama menyandang jawatan tersebut, dilantik pada 15 Ogos 2024. Beliau mempunyai latar belakang pendidikan dalam bidang Perancangan Bandar dan pernah berkhidmat sebagai Pengarah Eksekutif UN-Habitat dari 2018 hingga 2024.

Sumber: DBKL

Penglibatan Wanita Dalam Misi Kemanusiaan PBB

Pada 31 Disember 2024, terdapat 9,550 anggota Wanita yang berkhidmat dalam Angkatan Tentera Malaysia (ATM), daripada jumlah tersebut seramai 751 anggota wanita telah terlibat dalam misi pengaman dan pemerhati tentera di luar negara di pelbagai negara berkonflik selaras dengan mandat yang di keluarkan oleh Majlis Keselamatan Persatuan Bangsa-Bangsa (PBB).

Pada tahun 2024 juga MALBATT 850-12 yang ditugaskan di United Nation Interim Force in Lebanon (UNIFIL) telah dianggotai oleh seramai 87 anggota wanita daripada keseluruhan 854 anggota begitu juga seramai 10 Pegawai Pemerhati Tentera wanita telah ditugaskan di pelbagai misi-misi pengaman lain seperti MINURSO, MONUSCO, UNISFA dan UNIFIL.

Anggota pengaman wanita Malaysia dalam UNIFIL berbaris semasa upacara penyampaian pingat di Kawkaba, Selatan Lubnan pada 11 Januari 2012.

Sumber: PBB

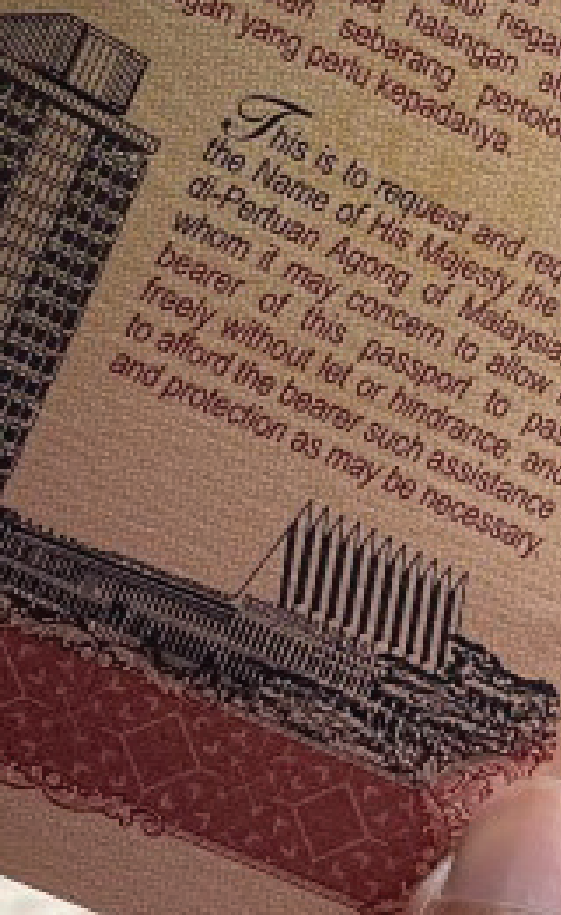
Salah seorang anggota wanita MALBATT 850-9 Malaysia di UNIFIL, Mejar Syazwani, memberikan arahan kepada rakan-rakan pengamannya semasa rondaan di Rumaysh, selatan Lubnan pada Disember 2017.

Sumber: PBB

Bahawasanya atas nama Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong Malaysia, diminta semua yang berkaitan supaya membenarkan pembawa pasport ini melalui negara berkenaan dengan bebas tanpa halangan atau sekatan dan membenarkan sebarang pertolongan dan perlindungan yang perlu kepadanya.

This is to request and require in the Name of His Majesty the Yang di-Pertuan Agong of Malaysia, all whom it may concern to allow the bearer of this passport to pass freely without let or hindrance, and to afford the bearer such assistance and protection as may be necessary.

PASPORT MALAYSIA MALAYSIA PASSPORT

Pasport ini sah digunakan untuk semua negara kecuali Israel
This passport is valid for all countries except Israel

Pasport ini mengandungi 50 muka surat
This passport contains 50 pages

Artikel 9

Kewarganegaraan

Negara-Negara Pihak hendaklah memberi wanita hak yang sama dengan lelaki untuk mendapatkan, menukar atau mengekalkan kewarganegaraan. Secara khususnya, Negara-Negara Pihak hendaklah memastikan bahawa sama ada perkahwinan dengan seseorang warga asing ataupun penukaran kewarganegaraan suami semasa perkahwinan tidak boleh secara automatik menukar kewarganegaraan isteri, menyebabkan beliau tanpa kewarganegaraan atau memaksanya memilih kewarganegaraan suami.

Negara-Negara Pihak hendaklah memberi wanita hak sama rata dengan lelaki berkenaan dengan kewarganegaraan anak-anak mereka.

Pindaan Perlembagaan Berkaitan Kewarganegaraan

Pindaan Perlembagaan Persekutuan yang melibatkan Perkara 14(1)(b) berkaitan kewarganegaraan telah diluluskan di Dewan Rakyat pada 17 Oktober 2024. Pindaan ini membolehkan anak-anak yang lahir di luar negara kepada ibu atau bapa warganegara Malaysia memperoleh kewarganegaraan secara automatik melalui kuat kuasa undang-undang. Sebelum ini, peruntukan sedia ada hanya membenarkan anak yang lahir di luar negara kepada bapa warganegara sahaja diberikan kewarganegaraan secara automatik, manakala anak kepada ibu warganegara bersama pasangan bukan warganegara terpaksa memohon kewarganegaraan melalui proses pendaftaran, yang tidak dijamin dan memakan masa.

Keadaan ini telah menimbulkan diskriminasi berasaskan gender serta menyebabkan terdapat kanak-kanak tidak mempunyai kerakyatan sekali gus menjejaskan akses mereka kepada pendidikan, kesihatan, dan peluang masa depan. Pindaan ini mencerminkan komitmen kerajaan untuk menghapuskan diskriminasi gender dalam undang-undang kewarganegaraan dan sejajar dengan prinsip keadilan sosial serta hak asasi manusia yang dijamin di bawah Perkara 8 Perlembagaan.

KEMENTERIAN EKONOMI

RMK13

PERSIDANGAN

RAKAMAN
MAJLIS
KETUMBUHAN
2026-2030

SESI PERBINCANGAN PANEL II :

UNLEASHING POTENTIAL SHAPING THE NEXT ERA OF E

Moderator :
Ms. Hazami Habib

Panel 1 :
Professor Emerita
Datuk Rosma Idris
Jen. C.

Panel 2 :
Prof. Ashtak Alvi

01

Artikel 10 Pendidikan

Negara-Negara Pihak hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk menghapuskan diskriminasi terhadap wanita supaya dapat memastikan mereka memperoleh hak yang sama dengan lelaki dalam bidang pendidikan dan secara khususnya untuk memastikan, atas dasar kesamarataan bagi lelaki dan wanita:

1. Syarat-syarat yang sama bagi bimbingan kerjaya dan pekerjaan, bagi akses kepada pelajaran dan bagi memperoleh diploma di institusi pendidikan daripada semua kategori di kawasan luar bandar dan juga di kawasan bandar; kesamarataan ini hendaklah dijamin dalam pendidikan prasekolah, umum, teknikal, profesional dan pendidikan tinggi teknikal, dan juga dalam semua jenis latihan vokasional;
2. Akses kepada kurikulum yang sama, peperiksaan yang sama, tenaga pengajar yang mempunyai taraf kelayakan yang sama serta premis dan peralatan sekolah yang mempunyai kualiti yang sama;
3. Penghapusan apa-apa konsep yang stereotaip tentang peranan lelaki dan wanita pada semua peringkat dan dalam segala bentuk pendidikan dengan menggalakkan pendidikan campuran dan jenis pendidikan lain yang akan membantu untuk mencapai tujuan ini dan, khususnya, melalui semakan semula buku teks dan program sekolah dan penyesuaian kaedah pengajaran;
4. Peluang yang sama untuk memperoleh manfaat daripada biasiswa dan geran pengajian lain;
5. Peluang yang sama untuk mengikuti program pendidikan lanjutan, termasuk program literasi dewasa dan fungsian, khususnya yang bertujuan untuk mengurangkan, dengan seawal mungkin, apa-apa jurang dalam pendidikan yang wujud antara lelaki dengan wanita;
6. Pengurangan kadar keciciran pelajar perempuan dan penyusunan program bagi kanak-kanak perempuan dan wanita yang meninggalkan sekolah terlalu awal;
7. Peluang yang sama untuk menyertai aktiviti sukan dan pendidikan jasmani secara aktif;
8. Akses kepada maklumat pendidikan khusus untuk membantu menjamin kesihatan dan kesejahteraan keluarga, termasuk maklumat dan nasihat berkenaan dengan perancangan keluarga.

Wanita Malaysia telah Mencapai Kesaksamaan Dalam Pendidikan

Wanita Malaysia telah mencapai tahap kesaksamaan yang signifikan dalam bidang pendidikan sepanjang beberapa dekad terakhir berdasarkan Indeks Jurang Gender Global. Data menunjukkan bahawa kadar penyertaan dan pencapaian pendidikan wanita di semua peringkat, daripada pendidikan rendah hingga ke peringkat universiti, kini hampir setara malah dalam beberapa kes melebihi lelaki. Usaha kerajaan melalui pelbagai dasar dan program pendidikan inklusif, seperti Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) dan inisiatif khas untuk meningkatkan akses dan penyertaan wanita dalam bidang STEM, telah membantu mengurangkan jurang gender dalam pendidikan.

Peningkatan kesedaran tentang kepentingan pendidikan bagi wanita dan sokongan komuniti turut menyumbang kepada pencapaian ini. Hasilnya, lebih ramai wanita Malaysia kini mempunyai peluang yang sama untuk memperoleh pendidikan berkualiti, sekali gus membuka jalan kepada penyertaan yang lebih aktif dalam sektor ekonomi dan pembangunan negara secara keseluruhan.

Pelancaran Garis Panduan Pengurusan Salah laku Buli dan Gangguan Seksual.

Sumber: KPM

Semakan Berterusan Kandungan Buku Teks Sekolah

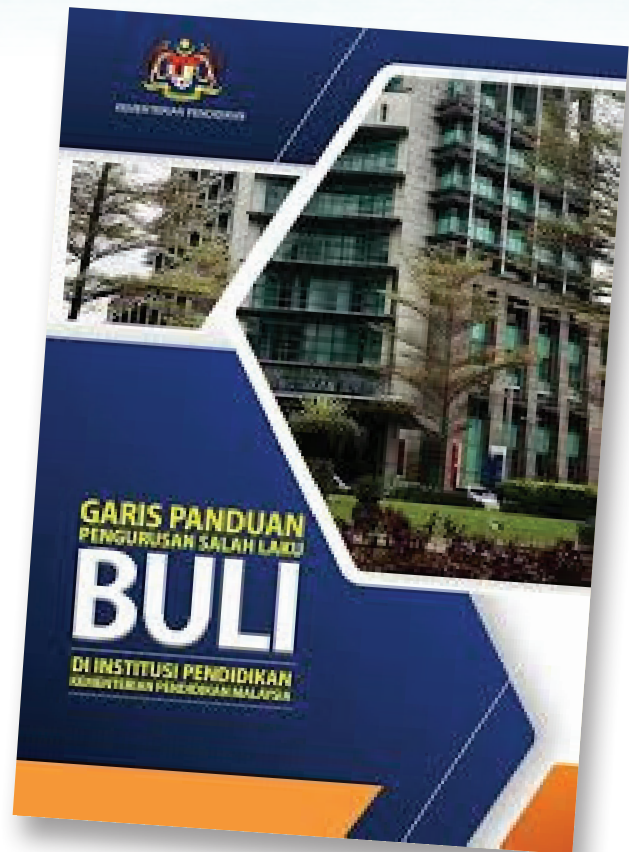
Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) sentiasa melaksanakan semakan dan pengemaskini kandungan buku teks supaya ianya menepati keperluan semasa dan sesuai dengan perkembangan global. Selain pengemaskinian dari segi tahap kandungan dan keperluan murid semasa, usaha juga dilakukan untuk mengurangkan stereotaip gender dalam kandungan buku teks sekolah. Usaha ini dilakukan supaya semua murid mendapat pendedahan bahawa kedua-dua lelaki dan perempuan mempunyai peluang yang sama dalam pelbagai bidang dan mempunyai peranan yang sama dalam melaksanakan tugas domestik di rumah. Usaha ini adalah elemen penting dalam menerapkan usaha perkongsian tanggungjawab di rumah antara lelaki dan perempuan sejak dari sekolah rendah.

Dasar Pencegahan dan Pengawalan Buli di Sekolah

Kerajaan melalui KPM telah mengambil pelbagai inisiatif proaktif untuk menangani isu buli dalam institusi pendidikan di seluruh negara. Antara usaha utama termasuk pelaksanaan Dasar Pencegahan dan Pengawalan Buli di Sekolah yang diperkenalkan pada tahun 2012, yang menekankan pendidikan kesedaran, pencegahan awal, serta penguatkuasaan tindakan disiplin tegas terhadap pelaku buli.

Selain itu, pada tahun 2023, KPM memperkenalkan Garis Panduan Pengurusan Salah Laku Buli dan Gangguan Seksual di Institusi Pendidikan sebagai panduan rasmi kepada guru dan pentadbir sekolah dalam mengendalikan kes buli secara berkesan dan adil. KPM juga menggalakkan pembentukan jawatankuasa disiplin di setiap sekolah serta menyediakan saluran aduan yang selamat dan rahsia untuk mangsa melaporkan kejadian tanpa rasa takut. KPM turut bekerjasama dengan pihak berkuasa seperti polis, JKM, dan NGO bagi melaksanakan program latihan dan kempen kesedaran kepada guru, murid, dan ibu bapa demi mewujudkan persekitaran pembelajaran yang selamat, inklusif dan bebas daripada sebarang bentuk buli.

Artikel 11

Pekerjaan

1. Negara-Negara Pihak hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk menghapuskan diskriminasi terhadap wanita dalam bidang pekerjaan supaya dapat memastikan, atas dasar kesamarataan bagi lelaki dan wanita, hak yang sama, khususnya:

- ♦ Hak untuk bekerja sebagai suatu hak tak terpisah bagi semua manusia;
- ♦ Hak untuk mendapat peluang pekerjaan yang sama, termasuk pemakaian kriteria yang sama bagi pemilihan dalam semua perkara tentang pekerjaan;
- ♦ Hak untuk memilih profesion dan pekerjaan dengan bebas, hak untuk kenaikan pangkat, jaminan pekerjaan dan semua manfaat dan syarat perkhidmatan dan hak untuk menerima latihan vokasional dan latihan semula, termasuk perantisan, latihan lanjutan vokasional dan latihan berulang;
- ♦ Hak untuk mendapat saraan yang sama, termasuk manfaat, dan mendapat layanan yang sama rata berkenaan dengan kerja yang mempunyai nilai yang sama, dan juga mendapat layanan yang sama rata dalam penilaian kualiti kerja;
- ♦ Hak untuk mendapat perlindungan sosial, khususnya dalam hal persaraan, hilang pekerjaan, keuzuran, hilang keupayaan dan usia tua dan ketidakupayaan untuk bekerja yang lain, dan juga hak untuk mendapat cuti bergaji;
- ♦ Hak untuk mendapat perlindungan kesihatan dan keselamatan semasa bekerja, termasuk perlindungan fungsi reproduksi.

2. Bagi mencegah diskriminasi terhadap wanita atas alasan perkahwinan atau materniti dan untuk menjamin hak pekerjaan mereka dengan berkesan, Negara-Negara Pihak hendaklah mengambil langkah yang sesuai:

- ♦ Untuk melarang, tertakluk kepada pengenaan sekatan, pemecatan atas alasan kehamilan atau cuti bersalin dan diskriminasi dalam pemecatan atas dasar taraf perkahwinan;
- ♦ Untuk memperkenalkan cuti bersalin bergaji atau dengan manfaat sosial yang setara tanpa kehilangan pekerjaan asal, kekananan atau elaun sosial;
- ♦ Untuk menggalakkan penyediaan sokongan sosial yang perlu. Perkhidmatan untuk membolehkan ibu bapa menggabungkan kewajipan keluarga dengan tanggungjawab kerja dan mengambil bahagian dalam kehidupan masyarakat, khususnya dengan menggalakkan penubuhan dan perkembangan suatu rangkaian kemudahan jagaan kanak-kanak;
- ♦ Untuk mengadakan perlindungan khas untuk wanita semasa kehamilan bagi jenis-jenis kerja yang terbukti membahayakan mereka.

3. Perundangan perlindungan yang berhubungan dengan hal yang terangkum dalam perkara ini hendaklah dikaji semula secara berkala berdasarkan pengetahuan saintifik dan teknologi dan hendaklah disemak semula, dimansuhkan atau diperluaskan sebagaimana yang perlu.

Akta Kerja 1995 [Akta 265]

Akta Kerja 1955 [Akta 265] merupakan undang-undang perburuhan utama di Malaysia yang mengawal selia hubungan antara majikan dan pekerja dalam sektor swasta. Akta ini menetapkan hak dan tanggungjawab asas pekerja serta syarat-syarat pekerjaan termasuk waktu bekerja, cuti tahunan, cuti sakit, pembayaran gaji, faedah penamatan kerja, perlindungan terhadap diskriminasi, dan keselamatan di tempat kerja. Ia terpakai kepada pekerja yang pendapatannya tidak melebihi jumlah tertentu yang ditetapkan oleh kerajaan, serta kepada semua pekerja manual tanpa mengira gaji.

Sehubungan dengan itu, pindaan terkini dilaksanakan pada tahun 2022 selaras dengan perkembangan semasa dalam pasaran buruh dan ekonomi negara. Pindaan-pindaan terkini memperkenalkan perlindungan yang lebih luas termasuk cuti paterniti, perlindungan terhadap gangguan seksual di tempat kerja, dan hak bekerja secara fleksibel. Sebagai instrumen perundangan utama dalam sektor pekerjaan, Akta Kerja 1955 memainkan peranan penting dalam memastikan keadilan, keselamatan dan kesejahteraan pekerja di Malaysia selaras dengan piawaian buruh antarabangsa.

YB V Sivakumar, Menteri Sumber Manusia pada sidang media berkenaan kelulusan pengajian pekerja asing susulan pindaan Akta Kerja 1955 (Pindaan 2022) di Kementerian Sumber Manusia.

Sumber: Kementerian Sumber Manusia

Program Galakan Wanita Kembali Bekerja

Kerajaan melalui pelbagai agensi telah melaksanakan program khusus bagi menyokong wanita yang ingin kembali bekerja selepas berhenti kerja sementara waktu, khususnya untuk menggalas tanggungjawab keluarga. Salah satu program utama ialah *Career Comeback Programme* di bawah TalentCorp yang bertujuan membantu wanita profesional kembali ke alam pekerjaan melalui sokongan seperti latihan semula, pembangunan kemahiran, program padanan kerjaya, serta insentif kepada majikan yang mengambil mereka bekerja semula. Program ini bukan sahaja mengiktiraf peranan wanita dalam sektor pekerjaan, malah membantu mengekalkan bakat berpengalaman dalam pasaran buruh, sekali gus menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi negara.

Selain itu, Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO) turut menawarkan pelbagai inisiatif termasuk insentif penggajian kepada majikan yang menggajikan wanita yang kembali bekerja, khususnya golongan rentan seperti ibu tunggal dan wanita yang telah menganggur sekian lama. Insentif ini menggalakkan lebih banyak syarikat membuka peluang pekerjaan kepada wanita sambil mengurangkan kos pengambilan pekerja baharu. PERKESO juga menyediakan latihan kemahiran dan program penempatan pekerjaan untuk meningkatkan kebolehpasaran wanita. Gabungan usaha ini memperlihatkan komitmen kerajaan dalam mewujudkan ekosistem pekerjaan yang inklusif dan mesra wanita, selaras dengan matlamat meningkatkan kadar penyertaan wanita dalam tenaga kerja negara.

TalentCorp menandatangani Memorandum Persefahaman (MoU) dengan 5 rakan industri strategik untuk mengukuhkan kerjasama dalam advokasi wanita pada 8 Mac 2022.

Sumber: TalentCorp

Penyediaan Taska dan Pusat Penjagaan Anak Bersubsidi

Penyediaan taska dan pusat penjagaan anak bersubsidi merupakan antara inisiatif penting kerajaan untuk menyokong penyertaan wanita dalam tenaga kerja serta memastikan kesejahteraan keluarga. Melalui inisiatif ini, agensi-agensi kerajaan dan sektor swasta digalakkan untuk menubuhkan Taska di Tempat Kerja (TDK) dengan bantuan kewangan dan insentif yang disediakan oleh kerajaan, termasuk Geran Penubuhan Taska.

Selain itu, kerajaan turut menyediakan subsidi yuran penjagaan anak kepada golongan berpendapatan rendah (B40) bagi meringankan beban kos penjagaan anak. Inisiatif ini bukan sahaja memastikan kanak-kanak mendapat jagaan dan rangsangan awal yang berkualiti, malah membantu ibu bapa khususnya wanita untuk menyeimbangkan tanggungjawab kerja dan keluarga. Penyediaan taska bersubsidi juga selari dengan dasar pembangunan keluarga dan matlamat meningkatkan penyertaan wanita dalam ekonomi negara.

YB Dato' Sri Hajah Nancy Shukri memasang plak Taman Asuhan Kanak-Kanak (Taska) berdaftar semasa Pelancaran Plak Taska Berdaftar di Taska Sri Kandi, Jabatan Audit Negara pada 10 Januari 2025.

Sumber: KPWK M.

BERSAMA KITA

Belanjaan 2023
MALAYSIA MADANI

PENAMBAHBAIKAN TASKA

RM 15 JUTA	Bantuan untuk program pemutihan taska dan pusat jagaan kanak-kanak belum berdaftar
RM 180 SEBULAN	Subsidi yuran taska untuk pendapatan isi rumah bawah RM 7,000 berbanding RM 5,000 sebelum ini
80 BUAH	Pembinaan TASKA dan Tabika KEMAS diteruskan termasuk 13 projek baharu

YB Dato Sri Hajah Nancy Shukri melawat taska KPWKM.

Sumber: KPWKM

HOSPITAL

Artikel 12

Kesihatan

Negara-Negara Pihak hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk menghapuskan diskriminasi terhadap wanita dalam bidang jagaan kesihatan supaya dapat memastikan, atas dasar kesamarataan bagi lelaki dan wanita, akses kepada perkhidmatan jagaan kesihatan, termasuk yang berhubung dengan perancangan keluarga.

Walau apa pun peruntukan perenggan 1 perkara ini, Negara-Negara Pihak hendaklah memastikan wanita mendapat perkhidmatan yang sesuai berkaitan dengan kehamilan, waktu berpantang dan tempoh selepas bersalin, yang memberikan perkhidmatan secara percuma jika perlu, dan juga pemakanan yang mencukupi semasa kehamilan dan penyusuan.

Penyediaan Perkhidmatan Kesihatan Universal

Indeks Jurang Gender Global pada tahun 2025 menunjukkan skor kesihatan Malaysia adalah baik dengan 0.967 dan menduduki tangga ke-84 daripada 148 buah negara. Kerajaan melalui Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) menyediakan perkhidmatan kesihatan secara universal kepada semua yang memerlukan tanpa mengira gender untuk memastikan akses yang adil dan saksama kepada rawatan dan pencegahan penyakit. Malah bukan warga negara juga boleh menerima rawatan di hospital dan klinik Kerajaan dengan bayaran yang minimal.

Namun begitu, KKM turut mengiktiraf bahawa terdapat perbezaan dalam keperluan kesihatan antara wanita dan lelaki, terutamanya dalam aspek kesihatan reproduktif dan penyakit tidak berjangkit (NCD). Sebagai contoh, wanita lebih cenderung mengalami penyakit seperti kanser payudara dan kanser serviks, manakala lelaki lebih terdedah kepada penyakit jantung koronari dan masalah kesihatan berkaitan gaya hidup. Oleh itu, KKM telah melaksanakan program saringan dan promosi kesihatan

yang disesuaikan mengikut keperluan gender, seperti program saringan kanser untuk wanita dan kempen kesedaran kesihatan lelaki.

Dalam usaha memperkukuh sistem kesihatan negara, KKM telah membentangkan Kertas Putih Kesihatan pada 15 Jun 2023, yang menggariskan reformasi menyeluruh bagi tempoh 15 tahun akan datang. Dokumen ini menekankan keperluan untuk menyediakan perkhidmatan kesihatan yang lebih saksama, mampan dan berdaya tahan, termasuk mengambil kira perbezaan keperluan kesihatan antara gender. Antara tonggak utama yang dicadangkan ialah transformasi penyampaian perkhidmatan kesihatan, memperkukuh promosi kesihatan dan pencegahan penyakit, memastikan pembiayaan kesihatan yang mampan, serta memperkukuh tadbir urus sistem kesihatan. Melalui pendekatan ini, KKM berhasrat untuk mewujudkan sistem kesihatan yang lebih responsif terhadap keperluan spesifik individu, termasuk dari segi umur, latar belakang keluarga dan gender, bagi memastikan kesejahteraan semua rakyat Malaysia.

Penyediaan Perkhidmatan Kesihatan Reproduktif

Penyediaan Perkhidmatan Kesihatan Reproduktif oleh Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN) merupakan salah satu inisiatif penting kerajaan dalam menyokong kesejahteraan reproduktif pasangan berkahwin di Malaysia. Melalui Program Bantuan Rawatan Kesuburan dan Advokasi Subfertiliti (BuAI), LPPKN menawarkan sokongan dan kepakaran kepada pasangan yang mengalami kesukaran untuk hamil. Seramai 30,000 pasangan berkahwin dijangka mendapat manfaat daripada program ini, termasuk 1,300 pasangan layak yang akan menerima pembiayaan bagi sehingga dua (2) kitaran rawatan Intrauterine Insemination (IUI). Syarat kelayakan termasuk pendapatan isi rumah bulanan di bawah RM10,000, pasangan warganegara Malaysia yang sah berkahwin, isteri berumur di bawah 36 tahun, serta telah menjalani saringan kesuburan di Klinik Subfertiliti LPPKN atau Klinik Kesuburan LPPKN. Bantuan ini bertujuan untuk memberi peluang kepada lebih ramai pasangan memiliki zuriat melalui sokongan rawatan moden yang berpatutan.

LPPKN turut melaksanakan Program Perancang Keluarga bagi mempromosikan keputusan yang bertanggungjawab, bermaklumat dan sukarela sesuai dengan saiz keluarga dan penjarakan kelahiran demi kesejahteraan individu, keluarga dan komuniti. Antara perkhidmatan utama yang disediakan termasuk kaunseling dan pendidikan kesihatan reproduktif, penyediaan alat perancang seperti pil kontraseptif, suntikan, alat dalam rahim (IUD), dan kondom. Program ini juga menekankan kepentingan perancangan keluarga selepas bersalin, dengan penekanan kepada jarak kelahiran yang sihat iaitu sekurang-kurangnya 18–24 bulan antara kehamilan. Perkhidmatan ini memberi akses kepada maklumat dan pilihan kepada wanita dan pasangan dalam membuat keputusan yang bersesuaian dengan keperluan kesihatan dan kehidupan mereka.

Dasar dan Pelan Tindakan Pendidikan Kesihatan Sosial dan Reproduktif Kebangsaan (PEKERTI) 2022–2025 merupakan satu inisiatif penting yang merangkumi semua individu di Malaysia tanpa mengira umur, jantina, etnik, agama atau latar belakang budaya. Dasar ini mengiktiraf bahawa pendidikan kesihatan sosial dan reproduktif adalah satu proses pembelajaran sepanjang hayat yang merangkumi aspek biologi, sosial, psikologi, spiritual dan budaya. Matlamat utama PEKERTI adalah untuk membentuk generasi masa depan yang sihat, berilmu, dan bertanggungjawab.

Majlis Perasmian Forum Advokasi Pendidikan Kesihatan Reproduktif dan Sosial (PEKERTI) Untuk Ibu Bapa pada 18 Mei 2025 di Penampang, Sabah.

Sumber: KPWK

Pengesanan Awal Kanser berkaitan Wanita

Pengesanan awal kanser berkaitan wanita merupakan aspek penting dalam menjaga kesihatan dan kesejahteraan wanita di Malaysia. Bagi meningkatkan kesedaran dan menggalakkan pengesanan awal kanser payudara, KPWKM melalui LPPKN melaksanakan Program Subsidi Mamogram.

Program ini menyasarkan wanita warganegara Malaysia dan penduduk tetap berumur 40 hingga 70 tahun untuk menjalani saringan mamogram bersubsidi di pusat-pusat swasta yang berdaftar dengan LPPKN. Wanita berisiko tinggi yang berpendapatan isi rumah RM10,000 ke bawah layak menerima saringan mamogram secara percuma, manakala mereka yang berpendapatan melebihi jumlah tersebut menerima subsidi RM50 bagi setiap saringan.

Wanita tanpa simptom digalakkan menjalani saringan di Klinik Nur Sejahtera LPPKN, dan jika layak, akan dirujuk

ke pusat mamogram swasta berdaftar. Sekiranya kanser payudara dikesan, wanita berkenaan akan dirujuk untuk rawatan lanjut di hospital kerajaan atau swasta, dengan bantuan kewangan dan sokongan kaunseling disediakan.

Selain itu, LPPKN turut melaksanakan Program Saringan Kanser Serviks melalui Ujian HPV DNA sejak tahun 2019 sebagai satu pendekatan pengesanan awal yang lebih berkesan. Ujian ini mengesan jangkitan HPV berisiko tinggi yang menjadi penyebab utama kanser serviks, sebelum ia merebak menjadi sel kanser. Hampir 70,000 wanita telah mendapat manfaat daripada program ini. Melalui program ini, wanita akan menerima kit saringan sendiri yang boleh digunakan sendiri atau dengan bantuan jururawat di klinik. Ujian HPV DNA ini disediakan secara percuma kepada wanita warganegara Malaysia atau penduduk tetap yang berumur antara 30 hingga 65 tahun dan tergolong dalam kumpulan berpendapatan B40 atau M40. Program ini mencerminkan komitmen kerajaan dalam meningkatkan akses kepada usaha pencegahan kanser dalam kalangan wanita melalui pendekatan yang mudah, mampu milik, dan menyeluruh.

FAKTA KANSER PAYUDARA

17.7% kes kanser di Malaysia adalah **KANSER PAYUDARA**

PENGESANAN AWAL MENYELAMATKAN NYAWA
(Oktober Bulan Kesedaran Kanser Payudara)

LPPKN
LEMBAGA PENDUJUK DAN PEMBANGUNAN KELUARGA NEGARA

Sumber: Kementerian Kesihatan Malaysia

<http://www.lppkn.gov.my> f lppkn @lppkn @lppkn

Program KLPink October anjuran KKM sempena Kempen Kesedaran Kanser Payudara. Sumber: KKM

Artikel 13

Ekonomi

Negara-Negara Pihak hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk menghapuskan diskriminasi terhadap wanita dalam bidang ekonomi dan kehidupan sosial yang lain supaya dapat menjamin, hak yang sama atas dasar kesamarataan bagi lelaki dan wanita, khususnya:

- Hak mendapat manfaat keluarga;
- Hak mendapat pinjaman bank, gadai janji dan bentuk pinjaman kewangan lain;
- Hak untuk mengambil bahagian dalam aktiviti rekreasi, sukan dan semua aspek budaya kehidupan.

Kesaksamaan dalam Pelepasan Cukai

Di bawah Akta Cukai Pendapatan 1967 [*Akta 155*], isteri boleh memilih untuk dinilai secara berasingan daripada suaminya bagi tujuan pelepasan cukai. Ini adalah selaras dengan prinsip kebebasan kewangan wanita yang merupakan sebahagian daripada tenaga kerja di sektor awam dan swasta. Pasangan suami isteri juga diberi pilihan untuk menentukan siapa yang akan menuntut pelepasan cukai bagi anak-anak mereka. Kemudahan ini memberi fleksibiliti kepada keluarga dalam menguruskan cukai secara lebih efisien dan mengoptimumkan manfaat cukai berdasarkan keadaan kewangan masing-masing.

Selain itu, sama ada suami atau isteri boleh menuntut pelepasan cukai ke atas perbelanjaan perubatan untuk ibu bapa, serta perbelanjaan rawatan penyakit serius bagi pasangan atau anak, dan pembelian peralatan sokongan perubatan untuk kegunaan sendiri atau ahli keluarga lain termasuk ibu bapa yang kurang upaya. Akta ini turut memperuntukkan pelepasan cukai kepada individu yang mengikuti latihan di institusi yang diiktiraf kerajaan bagi tujuan meningkatkan kemahiran teknikal, vokasional atau industri. Tambahan pula, OKU juga layak mendapat potongan cukai tambahan. Insentif cukai ini mencerminkan usaha kerajaan dalam menyokong kesejahteraan keluarga, pendidikan sepanjang hayat, serta kebajikan semua Kumpulan sasar termasuk wanita dan OKU.

Kesaksamaan dalam Urusan Perbankan

Akta Perbankan dan Institusi Kewangan 1989 (BAFIA) [Akta 372] serta undang-undang kewangan lain yang berkaitan tidak mendiskriminasi berdasarkan gender. BAFIA merangkumi tiga kategori institusi kewangan iaitu institusi berlesen, berjadual dan tidak berjadual. Selain itu, di sektor awam, Akta Tabung Pinjaman Perumahan 1971 [Akta 42] memastikan pegawai lelaki dan wanita mempunyai akses yang sama untuk mendapatkan pinjaman perumahan dan pinjaman kenderaan. Dalam menilai kelayakan permohonan, aspek yang diambil kira adalah tempoh perkhidmatan, kedudukan jawatan dan keupayaan membayar balik pinjaman diambil kira.

Program Keusahawanan

Program Keusahawanan untuk Wanita merupakan antara inisiatif penting kerajaan dalam meningkatkan penyertaan wanita dalam bidang ekonomi, khususnya dalam keusahawanan. Melalui pelbagai agensi seperti TEKUN Nasional dan Amanah Ikhtiar Malaysia (AIM), kerajaan menyediakan akses kepada kemudahan pinjaman dan geran mikro yang disasarkan kepada usahawan wanita mikro dan sederhana.

Skim Pembiayaan TEKUN menawarkan pinjaman mikro kepada usahawan wanita bagi memulakan atau mengembangkan perniagaan, dengan kadar faedah yang rendah serta syarat permohonan yang mudah. Manakala AIM pula memberi tumpuan khusus kepada wanita dalam kumpulan B40 dengan menyediakan kemudahan pembiayaan secara berkelompok, latihan dan bimbingan keusahawanan untuk memastikan kemampuan perniagaan. Melalui program ini, wanita bukan sahaja dibantu dari segi kewangan, malah turut diberi sokongan dalam membina keyakinan diri, mengurus kewangan dan memperluas rangkaian perniagaan, sekaligus menyumbang kepada peningkatan pendapatan isi rumah dan pembangunan ekonomi komuniti.

KPWKM menerusi JPW telah melaksanakan pelbagai program keusahawanan seperti Program Pembangunan Kapasiti, KIRANA dan Wanita Gig@BIT. Program Pembangunan Kapasiti merangkumi Program Advokasi Penjana Pendapatan, Ekonomi dan Kemahiran serta Literasi Kewangan bagi membantu golongan wanita termasuk wanita luar bandar dan ibu tunggal.

Program-program tersebut dilaksanakan dalam kumpulan yang kecil dan berbentuk bengkel seperti kursus-kursus kemahiran, pengurusan kewangan, kursus-kursus digital yang bersesuaian dengan kehendak kumpulan sasar setempat.

Program Kemahiran Penjana Pendapatan (KIRANA) merupakan program bimbingan kepada wanita yang ingin memantapkan pengetahuan untuk menjalankan perniagaan yang meliputi elemen bimbingan dan latihan. Ia memberi latihan yang sistematik dalam memulakan perniagaan, khususnya perniagaan dalam talian dan seterusnya meningkatkan pendapatan sendiri. Program Wanita Gig and Business in Technology (Wanita Gig@BIT) yang memberi fokus kepada kemahiran ekonomi digital, literasi keselamatan siber dan pembelajaran sepanjang hayat.

Taklimat Pembiayaan TEKUN
sempena program Wanita Gig@BIT
anjaran JPW pada 25 Julai 2024.

Sumber: JPW

Salah seorang usahawan AIM Cawangan Kuching semasa Karnival Singgah Lok Sahabat Usahawan AIM pada 11 dan 12 Januari 2025 di Sarawak.

Sumber: AIM

Majlis Pelancaran program Wanita Gig@BIT pada 12 Jun 2025 di Kuala Lumpur.

Sumber: JPW

Buku Dasar Keusahawanan Nasional 2030.

Sumber: KUSKOP

Dasar Keusahawanan Nasional 2030 (DKN 2030)

Dasar Keusahawanan Nasional 2030 (DKN 2030) merupakan dokumen strategi jangka panjang keusahawanan negara yang menggariskan objektif, sasaran, strategi serta inisiatif pembangunan ekosistem keusahawanan merentasi semua bidang industri dan merangkumi setiap peringkat usahawan dan masyarakat di Malaysia. Salah satu penekanan DKN 2030 adalah pembangunan ekosistem keusahawanan yang inklusif dan mampan untuk meningkatkan penyertaan usahawan wanita. Di bawah dasar ini, pelbagai program dan inisiatif telah digariskan bagi meningkatkan akses wanita kepada latihan keusahawanan, pembiayaan, pembangunan kapasiti, serta penggunaan teknologi dan digitalisasi.

Antara contoh program di bawah DKN 2030 yang menyasarkan pemeraksanaan usahawan wanita ialah *Women Exporters Development Programme* (WEDP). Program ini menyediakan bantuan yang direka khusus untuk menyokong aktiviti pengeksportan oleh perusahaan milik wanita, termasuk dari segi latihan, bimbingan teknikal, pembangunan produk, serta akses kepada pasaran antarabangsa. Melalui WEDP, usahawan wanita berpeluang untuk memperkukuh daya saing perniagaan mereka di peringkat global dan meningkatkan sumbangan kepada ekonomi negara.

Kod Sukan Selamat

Kod Sukan Selamat merupakan garis panduan yang dibangunkan oleh Kementerian Belia dan Sukan (KBS) pada tahun 2023. Kod ini bertujuan mengukuhkan aspek integriti dalam tadbir urus Badan Sukan dan ekosistem sukan Malaysia secara keseluruhan termasuk pengurusan kes gangguan seksual. Kod ini juga memberi tafsiran kepada jenis-jenis salah laku yang berlaku dalam sukan berpandukan kepada garis panduan antarabangsa dan juga undang-undang tempatan. Inisiatif ini adalah memastikan keselamatan semua atlet terutamanya wanita dalam setiap jenis sukan yang disertai.

Kod Sukan Selamat adalah cerminan kepada komitmen semua pemegang taruh terutama badan-badan sukan dalam memastikan persekitaran sukan kita di Malaysia adalah bebas daripada segala bentuk penderaan dan gangguan seterusnya meningkatkan tahap pencapaian sukan negara di peringkat antarabangsa.

Artikel 14

Wanita Luar Bandar

1. Negara-Negara Pihak hendaklah mengambil kira masalah tertentu yang dihadapi wanita luar bandar dan peranan penting yang dimainkan oleh wanita luar bandar dalam kelangsungan ekonomi keluarga mereka, termasuk pekerjaan mereka dalam sektor ekonomi tanpa wang, dan hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk memastikan pemakaian peruntukan Konvensyen ini bagi wanita di luar bandar.

2. Negara-Negara Pihak hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk menghapuskan diskriminasi terhadap wanita di luar bandar supaya dapat memastikan, atas dasar kesamarataan bagi lelaki dan wanita, bahawa mereka mengambil bahagian dalam pembangunan luar bandar dan mendapat manfaat:

- Untuk mengambil bahagian dalam memperincikan dan melaksanakan perancangan pembangunan pada semua peringkat;
- Untuk mempunyai akses kepada kemudahan jagaan kesihatan yang mencukupi, termasuk maklumat, kaunseling dan perkhidmatan perancangan keluarga;
- Untuk mendapat manfaat secara langsung daripada program perlindungan sosial;
- Untuk memperoleh semua jenis latihan dan pendidikan, formal atau tidak formal, termasuk yang berhubungan dengan literasi fungsian, dan juga, antara lain, manfaat daripada masyarakat dan perkhidmatan lanjutan, supaya dapat meningkatkan kecekapan teknikal mereka;
- Untuk mengadakan kumpulan dan syarikat koperasi usaha diri supaya dapat memperoleh akses yang sama kepada peluang ekonomi melalui pekerjaan atau dengan bekerja sendiri;
- Untuk menyertai semua aktiviti kemasyarakatan;
- Untuk mempunyai akses kepada kredit dan pinjaman pertanian, kemudahan pemasaran, teknologi yang sesuai serta layanan sama rata dalam reformasi tanah dan pertanian dan juga dalam skim penempatan semula tanah;
- Untuk menikmati keadaan hidup yang mencukupi, khususnya berhubung dengan perumahan, sanitasi, bekalan elektrik dan air, pengangkutan dan komunikasi.

Dasar Pembangunan Luar Bandar

Program-program khusus di bawah Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah (KKDW) yang digariskan dalam Dasar Pembangunan Luar Bandar memberi tumpuan kepada usaha memperkasa komuniti luar bandar, termasuk wanita, melalui pendekatan yang menekankan keterangkuman, keseimbangan wilayah dan kemampanan. Program ini turut diselaraskan dengan pelaksanaan Rancangan Malaysia, serta menyokong Dasar Wanita Negara dan Pelan Tindakan Pembangunan Wanita, dengan memastikan wanita luar bandar tidak tercicir dalam arus pembangunan.

Antara inisiatif yang dilaksanakan termasuk pembangunan kapasiti, keusahawanan wanita, akses kepada teknologi dan kemudahan asas, serta pembinaan jaringan sokongan sosial. Sebagai contoh, Program Pendidikan Teknikal dan Latihan Vokasional (TVET) Khas Wanita seperti *Job Empowerment by Learning and Inclusive Technical Advancement* (JELITA@RISDA) turut diperkenalkan bagi melatih wanita luar bandar dalam bidang teknikal dan vokasional yang relevan dengan pasaran kerja dan keperluan industri semasa.

KKDW telah memperkenalkan Skim Pembiayaan Perniagaan Khas Wanita (DANANITA) di untuk memperkasa usahawan wanita dan meningkatkan pendapatan isi rumah. Selain itu, Wanita di luar bandar turut dilibatkan dalam pembangunan pendidikan dan kemahiran. KKDW giat meningkatkan penglibatan wanita dalam pendidikan dan kemahiran melalui pelbagai inisiatif seperti Program TVET@KKDW di bawah 280 institusi yang menawarkan 529 program bagi melatih wanita luar bandar dalam bidang teknikal dan vokasional yang relevan dengan pasaran kerja dan keperluan industri semasa.

Pendekatan holistik ini bertujuan untuk meningkatkan kesejahteraan ekonomi dan sosial wanita luar bandar, mengurangkan jurang pembangunan antara wilayah, dan memastikan tiada golongan terpinggir dalam pembangunan negara yang inklusif dan mampan.

Dasar Pembangunan Luar Bandar (DPLB)

Bagi memperkasa wanita dalam penyertaan ekonomi dan keusahawanan, KKDW telah memperkenalkan Skim Pembiayaan Perniagaan Khas Wanita (DANANITA) di untuk memperkasa usahawan wanita dan meningkatkan pendapatan isi rumah. Program TVET@KKDW di bawah 280 institusi yang menawarkan 529 program bagi melatih wanita luar bandar dalam bidang teknikal dan vokasional yang relevan dengan pasaran kerja dan keperluan industri semasa.

Program TVET Wanita: *Job Empowerment By Learning And Inclusive Technical Advancement* (JELITA@RISDA)

Seiring aspirasi Majlis TVET Negara untuk meningkatkan 35% tenaga kerja berkemahiran tinggi baharu menjelang 2030, Program JELITA@RISDA menjadi hab latihan yang memacu transformasi sosioekonomi wanita luar bandar melalui latihan teknikal dan vokasional yang inklusif. Program ini dilaksanakan oleh RISDA melalui Kolej Universiti Agrosains Malaysia (UCAM). Bermula 2023, seramai 5,045 peserta wanita telah dilatih dalam bidang pelancongan, hospitaliti, kulinari, teknologi agro, pensijilan halal, perniagaan luar bandar, kepimpinan, teknologi maklumat, kecantikan dan fesyen. Kejayaan program ini terbukti melalui peningkatan pengetahuan, kemahiran, dan pendapatan peserta, termasuk pencapaian Sijil Kemahiran Malaysia melalui kaedah Pengiktirafan Pencapaian Terdahulu (PPT) Amali.

Program Pertanian khusus untuk Petani Wanita

Kerajaan melalui Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan (KPKM) turut melaksanakan pelbagai program khusus bagi petani wanita sebagai usaha memperkasa peranan wanita dalam sektor agromakanan negara. Program ini memberi tumpuan kepada penyediaan latihan teknikal, bimbingan keusahawanan, dan akses kepada pembiayaan serta sokongan pemasaran yang relevan dengan keperluan dan potensi wanita dalam bidang pertanian. Inisiatif seperti Program Pembangunan Usahawan Tani Wanita dan penglibatan wanita dalam projek-projek agropreneur bertujuan meningkatkan pendapatan dan kemahiran wanita agar mereka lebih berdaya saing dan berdikari.

Melalui kerjasama dengan agensi seperti Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA), Institut Penyelidikan dan Kemajuan Pertanian Malaysia (MARDI) dan Jabatan Pertanian, wanita tani turut diberi ruang untuk memasarkan produk pertanian mereka ke peringkat lebih tinggi termasuk pasaran tempatan dan antarabangsa. Langkah ini sejajar dengan hasrat kerajaan untuk memperkukuh penyertaan wanita dalam sektor pertanian moden dan menyumbang kepada keterjaminan makanan negara.

Kepimpinan wanita dalam Institusi Pentadbiran Peringkat Kampung (IPPK)

Sebagai sebahagian daripada usaha mengarusperdanakan gender dan memperkukuh penyertaan wanita dalam kepimpinan akar umbi, kerajaan telah menetapkan pemerkasaan peranan wanita dalam keanggotaan di Institusi Pentadbiran Peringkat Kampung (IPPK). Penstrukturan semula Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung (JKKK) kepada IPPK yang telah dipersetujui oleh Jemaah Menteri pada 27 Jun 2018. Langkah ini bertujuan memastikan inklusiviti dan keberkesanan dalam pembangunan komuniti luar bandar.

Pelaksanaan tugas dan peranan yang dimainkan oleh anggota IPPK bukan sahaja menjadi wadah untuk menyampaikan mesej-mesej penting Kerajaan Persekutuan kepada masyarakat luar bandar malah mereka juga menyelaras keperluan pembangunan infrastruktur fizikal dan pengurusan aspek keselamatan komuniti. Menyedari peranan besar ini, anggota IPPK yang dilantik perlu cergas dan cakna dengan keperluan masyarakat setempat serta bersedia dalam situasi kecemasan, peranan tugas yang memerlukan kudrat fizikal dan waktu bertugas luar norma, tanpa mengira waktu.

KKDW mengambil ketetapan supaya biro wanita (1 daripada 13 anggota IPPK) adalah dari kalangan gender wanita bagi memenuhi ekspektasi pelanggan dari kalangan masyarakat luar bandar khususnya pelantikan sebagai Biro Wanita dan Kebajikan.

Artikel 15

Hak Perundangan

1. Negara-Negara Pihak hendaklah memberi wanita hak kesamarataan di sisi undang-undang seperti lelaki.
2. Negara-Negara Pihak hendaklah memberi wanita, dalam perkara sivil, kapasitas undang-undang yang serupa sebagaimana yang diberikan kepada lelaki dan peluang yang sama untuk menjalankan kapasitas itu. Secara khususnya, Negara-Negara Pihak hendaklah memberi wanita hak yang sama rata untuk membuat kontrak dan mentadbir harta dan hendaklah memberikan layanan yang sama rata kepada mereka pada semua peringkat prosedur di mahkamah dan tribunal.
3. Negara-Negara Pihak bersetuju bahawa semua kontrak dan semua instrumen persendirian lain dalam apa jua bentuk yang mempunyai kesan undang-undang yang bertujuan untuk menyekat kapasitas undang-undang wanita hendaklah disifatkan terbatal dan tidak sah.
4. Negara-Negara Pihak hendaklah memberi lelaki dan wanita hak yang sama berkenaan dengan undang-undang yang berhubungan dengan pergerakan orang dan kebebasan untuk memilih kediaman dan tempat bermastautin mereka.

Akses Yang Saksama bagi Perkhidmatan dan Nasihat Guaman

Semua individu di Malaysia, termasuk wanita, mempunyai akses yang sama dan adil terhadap perkhidmatan dan nasihat guaman, selaras dengan prinsip hak asasi dan keadilan sosial. Antara bentuk bantuan guaman yang tersedia ialah perkhidmatan oleh Jabatan Bantuan Guaman (JBG) yang menyediakan khidmat nasihat, representasi di mahkamah, dan penyelesaian pertikaian secara alternatif dengan bayaran yang sangat minimum atau secara percuma, bergantung kepada kelayakan kewangan.

Di samping itu, Yayasan Bantuan Guaman Kebangsaan (YBGK) yang dikendalikan oleh Majlis Peguam turut menyediakan perkhidmatan guaman kepada individu yang ditahan, didakwa, atau perlu hadir di mahkamah dalam kes jenayah. Kedua-dua mekanisme ini memastikan bahawa wanita, terutamanya dari golongan berpendapatan rendah, dapat memperoleh hak guaman tanpa halangan kewangan, sekaligus mengelakkan diskriminasi terhadap mereka dalam sistem keadilan negara.

Program *Justice on Wheels*

Program *Justice on Wheels* merupakan inisiatif oleh Jabatan Bantuan Guaman (JBG) yang bertujuan menyediakan perkhidmatan guaman bergerak kepada masyarakat, khususnya di kawasan luar bandar dan pedalaman. Melalui program ini, perkhidmatan guaman ditawarkan tanpa memerlukan individu hadir ke pejabat JBG, dengan menggunakan kenderaan khas yang dilengkapi kemudahan guaman. Program ini dilaksanakan dengan kerjasama pelbagai agensi, termasuk Jabatan Perdana Menteri, dan telah diperluaskan ke kawasan seperti Felda di Semenanjung Malaysia, Sabah dan Sarawak. Inisiatif ini selari dengan usaha kerajaan untuk memperkukuh akses kepada keadilan bagi semua lapisan masyarakat, termasuk wanita dan golongan berpendapatan rendah.

Program *Justice on Wheels* merupakan inisiatif oleh Jabatan Bantuan Guaman.

Sumber: Jabatan Bantuan Guaman (JBG)

Pembangunan Kapasiti Hakim dan Pengamal Undang-undang

Pembangunan kapasiti hakim dan pengamal undang-undang merupakan komponen penting dalam usaha memperkukuh sistem keadilan yang peka gender dan inklusif. Institut Latihan Kehakiman dan Perundangan (ILKAP) memainkan peranan utama dalam menyediakan latihan berterusan kepada hakim, pendakwa raya, peguam dan pegawai perundangan, termasuk dalam aspek pemeraksanaan wanita dan isu-isu gender. Latihan ini merangkumi pemahaman terhadap akta-akta baharu berkaitan wanita, pengarusutamaan gender dalam perundangan, serta peningkatan kesedaran terhadap keperluan keadilan substantif bagi golongan rentan. Usaha ini memastikan bahawa semua pengamal undang-undang mempunyai pengetahuan terkini dan dapat melaksanakan tugas mereka dengan kepekaan terhadap isu gender, sejajar dengan prinsip hak asasi manusia dan komitmen Malaysia terhadap instrumen antarabangsa seperti CEDAW.

Sumber: Jabatan Bantuan Guaman

Sokongan Perundangan dan Psikologi

Kerajaan melalui KPWKM menyediakan sokongan perundangan dan psikologi kepada mangsa keganasan dan golongan rentan melalui pelbagai inisiatif. Salah satu daripadanya ialah Program IRIS yang bertujuan meningkatkan literasi hak perundangan dalam kalangan wanita. Program ini membantu wanita memahami hak mereka di bawah undang-undang seperti Akta Keganasan Rumah Tangga, Akta Kanak-Kanak dan Akta Antipemerdagangan Orang, sekali gus membolehkan mereka membuat keputusan yang lebih tepat dan berani tampil mendapatkan bantuan undang-undang apabila berlaku pelanggaran hak. MATAHARI pula adalah program yang bertujuan meningkatkan daya tahan dan psikologi wanita.

Selain itu, inisiatif seperti Pusat Sokongan Sosial Setempat (PSSS) menyediakan khidmat intervensi psikososial yang merangkumi kaunseling, sokongan emosi dan pemulihan kepada mangsa keganasan, eksploitasi dan penderaan. PSSS berfungsi sebagai pusat sehenti yang memberi akses segera kepada perkhidmatan bantuan, termasuk perkhidmatan polis dan kesihatan. Sementara itu, Skuad Waja pula mengukuhkan aspek sokongan komuniti melalui rangkaian sukarelawan yang dilatih untuk memberi maklumat, galakan dan rujukan kepada saluran bantuan. Gabungan kesemua inisiatif ini iaitu IRIS, MATAHARI, PSSS dan Skuad Waja akan mewujudkan ekosistem sokongan yang komprehensif dari segi perundangan, psikologi dan komuniti untuk membantu mangsa keluar daripada kitaran keganasan dan penindasan.

MAHKAMAH SYARIAH

Artikel 16

Perkahwinan dan Hubungan Kekeluargaan

Negara-Negara Pihak hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk menghapuskan diskriminasi terhadap wanita dalam semua perkara yang berhubungan dengan perkahwinan dan hubungan kekeluargaan dan khususnya hendaklah menjamin, atas dasar kesamarataan bagi lelaki dan wanita:

- ♦ Hak yang sama untuk berkahwin;
- ♦ Hak yang sama untuk memilih pasangan secara bebas dan berkahwin hanya dengan persetujuan mereka secara bebas dan sepenuhnya;
- ♦ Hak dan tanggungjawab yang sama semasa perkahwinan dan pembubarannya;
- ♦ Hak dan tanggungjawab yang sama sebagai ibu bapa, tanpa mengira taraf perkahwinan mereka, dalam perkara yang berhubungan dengan anak-anak mereka; dalam semua hal kepentingan anak-anak hendaklah menjadi keutamaan;
- ♦ Hak yang sama untuk memutuskan dengan bebas dan bertanggungjawab berkenaan dengan bilangan dan penjarakan anak-anak mereka dan untuk mempunyai akses kepada maklumat, pendidikan dan cara bagi membolehkan mereka melaksanakan hak ini;
- ♦ Hak dan tanggungjawab yang sama berkenaan dengan penjagaan, kebajikan, peramanahan dan pengangkatan anak-anak, atau kewujudan konsep ini di institusi serupa dalam perundangan negara; dalam semua hal kepentingan anak-anak hendaklah menjadi keutamaan;
- ♦ Hak peribadi yang sama sebagai suami dan isteri, termasuk hak untuk memilih nama keluarga, profesion dan pekerjaan;
- ♦ Hak yang sama bagi kedua-dua pasangan berkenaan dengan pemilikan, pengambilan, pengurusan, pentadbiran, penikmatan dan pelupusan harta, sama ada secara percuma atau bagi suatu balasan yang bernilai.

Pertunangan dan perkahwinan seorang kanak-kanak tidak mempunyai kesan undang-undang, dan semua tindakan yang sewajarnya, termasuk perundangan, hendaklah diambil untuk menentukan umur minimum bagi perkahwinan dan untuk mewajibkan pendaftaran perkahwinan dalam suatu daftar rasmi.

Reformasi undang-undang perkahwinan sivil

Akta Membaharui Undang-undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976 [*Akta 164*] merupakan undang-undang utama yang mengawal selia perkahwinan dan perceraian bagi penganut agama selain Islam di Malaysia. Akta ini menetapkan syarat-syarat sah perkahwinan seperti umur minimum, persetujuan bebas kedua-dua pihak, serta pendaftaran perkahwinan secara rasmi. Ia juga memperuntukkan prosedur perceraian, hak penjagaan anak, nafkah isteri dan anak, serta pembahagian harta sepencarian. Dengan adanya akta ini, pasangan bukan Islam mempunyai kerangka undang-undang yang jelas dan konsisten dalam menguruskan hal ehwal perkahwinan dan perceraian secara sah di sisi undang-undang sivil.

Pindaan kepada Akta 164 turut dilakukan bagi menangani isu-isu semasa yang melibatkan hak dan kepentingan pihak-pihak dalam perkahwinan. Sebagai contoh, pindaan pada tahun 2017 memperkenalkan peruntukan untuk membolehkan salah satu pihak memfailkan permohonan perceraian secara sebelah pihak (*unilateral divorce*) serta memperkukuh perlindungan kepada anak-anak dalam pertikaian hak penjagaan, terutama dalam kes yang melibatkan penukaran agama secara sepihak. Akta ini mencerminkan usaha berterusan kerajaan untuk menyesuaikan undang-undang kekeluargaan dengan keperluan masyarakat pelbagai kaum dan agama dalam konteks Malaysia yang berbilang budaya.

Pindaan Undang-undang Perkahwinan Islam

Pindaan Undang-undang Perkahwinan Islam telah dilakukan dari semasa ke semasa bagi memastikan keadilan, kebajikan dan hak wanita serta anak-anak terus terpelihara dalam institusi kekeluargaan Islam. Antara pindaan penting ialah berhubung kebenaran berpoligami, di mana suami kini diwajibkan mendapatkan kebenaran mahkamah syariah dan membuktikan bahawa perkahwinan tambahan itu adil serta mampu dari segi kewangan dan tanggungjawab. Mahkamah juga akan meneliti pandangan isteri sedia ada sebelum memberikan kebenaran, bagi melindungi hak dan kepentingan semua pihak.

Dari segi hak penjagaan anak-anak (*hadhanah*), pindaan dilakukan bagi memperkemas kriteria pemilihan penjaga dan memastikan kebajikan anak sebagai keutamaan utama mahkamah. Ini termasuk pertimbangan umur anak, hubungan emosi dengan penjaga, dan kemampuan memberi persekitaran yang stabil. Bagi isu perceraian, beberapa negeri telah memperkenalkan mekanisme “perceraian secara ekspres” atau proses penyelesaian lebih cepat bagi kes-kes yang tidak berbangkit pertikaian serius, bagi mengurangkan tempoh menunggu yang lama dan tekanan emosi kepada kedua-dua pihak. Pindaan ini mencerminkan usaha memperkukuh sistem perundangan syariah agar lebih responsif, adil dan mesra kepada wanita serta keluarga Islam secara keseluruhan.

Pelan Strategi Kebangsaan Bagi Menangani Punca Perkahwinan Bawah Umur

Pelancaran Pelan Strategi Kebangsaan Bagi Menangani Punca Perkahwinan Bawah Umur pada Januari 2020 merupakan inisiatif bersepadu kerajaan Malaysia bagi menangani isu perkahwinan kanak-kanak yang menjejaskan hak, pendidikan dan kesejahteraan fizikal serta mental kanak-kanak, khususnya kanak-kanak perempuan.

Pelan ini memberi fokus kepada pendekatan pencegahan berasaskan bukti dengan mengenal pasti tujuh punca utama yang mendorong perkahwinan bawah umur, termasuk kemiskinan, kurang pendidikan, tekanan sosial dan kehamilan luar nikah. Ia juga menekankan kepentingan pendidikan kesihatan reproduktif dan seksual yang komprehensif, pembangunan kapasiti pegawai barisan hadapan, dan pemerkasaan komuniti dalam usaha mengekang amalan ini.

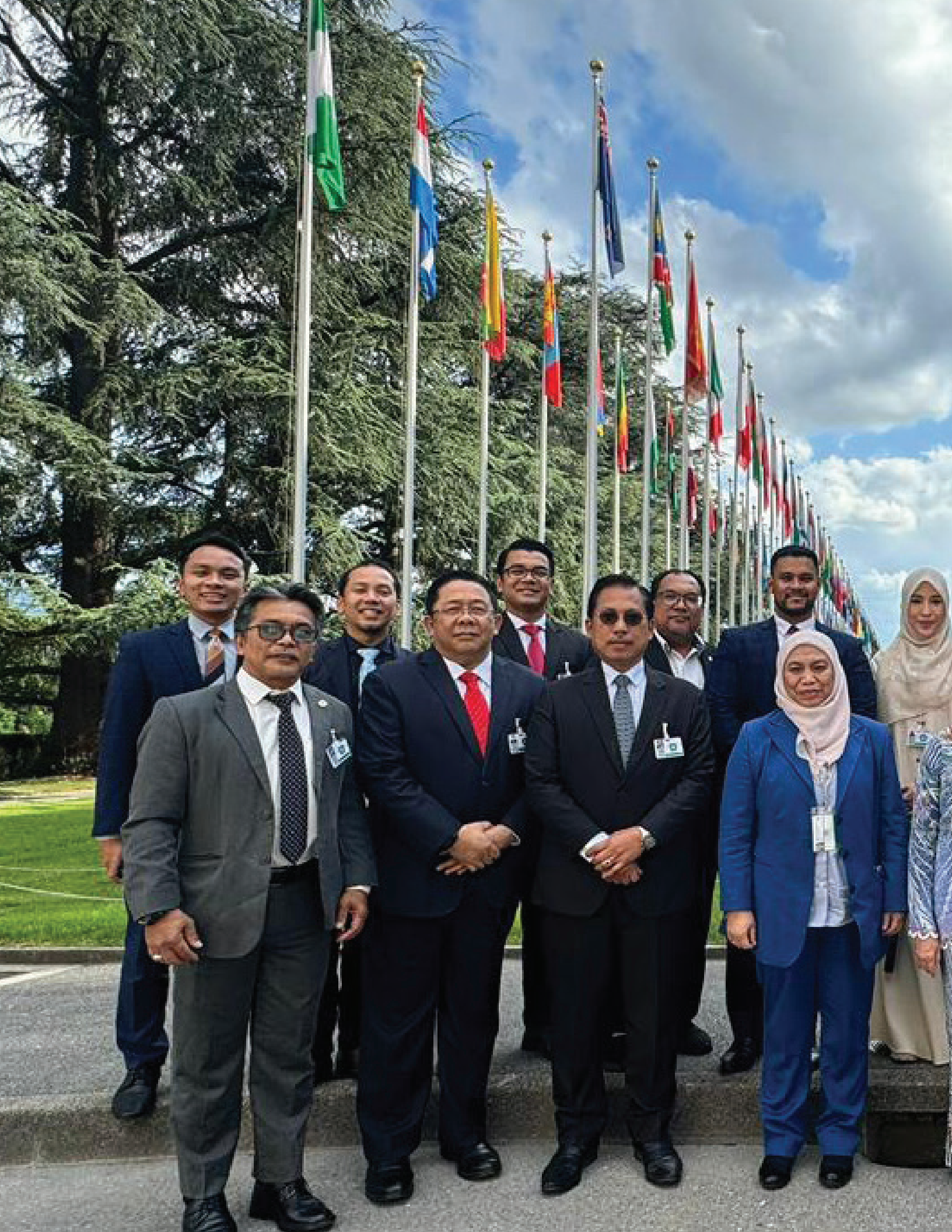
Usaha berterusan sedang dijalankan untuk mendapatkan kesepakatan negeri-negeri lain yang masih mengekalkan kelonggaran kebenaran perkahwinan bawah umur melalui mahkamah syariah atau mahkamah sivil. Selain aspek perundangan, pelan ini juga menekankan kepentingan pendidikan kesihatan reproduktif dan seksual, program kesedaran komuniti mengenai impak perkahwinan awal, serta memperkukuh peranan Jabatan Kebajikan Masyarakat dalam menilai permohonan perkahwinan kanak-kanak.

Pendekatan holistik ini turut melibatkan kerjasama dengan pertubuhan masyarakat sivil dan pemimpin komuniti bagi membina sokongan sosial yang lebih kuat untuk melindungi kanak-kanak. Pelan ini mencerminkan komitmen negara terhadap prinsip perlindungan kanak-kanak di bawah Konvensyen Mengenai Hak Kanak-Kanak (CRC) dan usaha memastikan setiap kanak-kanak berpeluang mencapai potensi sepenuhnya dalam persekitaran yang selamat dan menyokong.

Pindaan Undang-undang Berkaitan Umur Memasuki Perkahwinan

Pindaan undang-undang Perkahwinan Islam berkaitan umur memasuki perkahwinan merupakan salah satu usaha penting yang dijalankan bagi menangani isu perkahwinan bawah umur dalam kalangan umat Islam di Malaysia. Secara asasnya, undang-undang sedia ada di bawah Enakmen Undang-Undang Keluarga Islam di kebanyakan negeri menetapkan umur minimum perkahwinan bagi lelaki Islam ialah 18 tahun dan bagi perempuan Islam ialah 16 tahun. Walau bagaimanapun, perkahwinan boleh dibenarkan lebih awal dengan kebenaran bertulis daripada Mahkamah Syariah.

Sebagai langkah reformasi, Kerajaan Persekutuan pada tahun 2018 telah mengusulkan supaya semua negeri menyelaraskan umur minimum perkahwinan kepada 18 tahun bagi lelaki dan perempuan Islam, tanpa pengecualian. Walaupun beberapa negeri seperti Selangor dan Sabah telah meluluskan pindaan untuk menaikkan umur minimum tersebut, masih terdapat negeri-negeri yang belum melaksanakannya. Pindaan ini bertujuan untuk melindungi kanak-kanak daripada perkahwinan awal yang boleh memberi kesan negatif kepada kesihatan, pendidikan dan pembangunan diri mereka, serta selari dengan komitmen Malaysia di bawah Konvensyen Mengenai Hak Kanak-Kanak (CRC).

Sorotan Sesi Dialog Konstruktif CEDAW

Laporan Awalan dan Kedua Tahun 2006

Sesi Dialog Konstruktif Laporan CEDAW Pertama dan Kedua Negara
di Pejabat Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, New York, Amerika Syarikat
24 Mei 2006

YBhg. Tan Sri Faizah Mohd Tahir, Ketua Setiausaha Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat telah mengetuai Delegasi Malaysia ke Sesi Dialog Konstruktif Laporan CEDAW Awalan dan Kedua di New York, Amerika Syarikat pada 24 Mei 2006. Sesi ini merupakan sesi pertama yang disertai Malaysia.

Semasa sesi tersebut, pihak Jawatankuasa CEDAW mengambil maklum dan menghargai pelbagai usaha yang telah dilaksanakan Kerajaan seperti pindaan Perkara 8(2) Perlembagaan Persekutuan yang memasukkan peruntukan kesamarataan jantina, penubuhan Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat serta penarikan reservasi-reservasi Malaysia terhadap CEDAW. Delegasi Malaysia juga berkongsi usaha-usaha Kerajaan dalam memperkasakan lagi hak wanita dalam pelbagai bidang seperti pekerjaan, pendidikan, ekonomi dan kesihatan.

Delegasi Malaysia turut disertai oleh Wakil Tetap Malaysia ke PBB di New York, serta pegawai-pegawai kanan dari pelbagai Kementerian dan Agensi seperti Jabatan Peguam Negara, Kementerian Kesihatan, Kementerian Dalam Negeri dan Kementerian Pendidikan.

H.E. Ms. Datuk Faizah Mohd Tahir
Secretary General of the Ministry of Women, Family and Community Development
signed Convention on the Rights of Persons with Disabilities (08/04/2008)

JAG and NCWO CEDAW Shadow Report team at the UN in May 2006, lobbying in the CEDAW committee when the Malaysian government submitted its report on the status of women in Malaysia. From left: Zaitun Kasim (SIS), Ivy Josiah (WAO), Vizla Kumaresan (WAO), Meera Samanther (WAO), Zarizana Aziz (WCC), and Hamidah Karim (NCWO).

Sesi Dialog Konstruktif Laporan CEDAW Ketiga sehingga Kelima Negara di Pejabat
Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, Geneva, Switzerland

Sumber: KPWK M.

Laporan Ketiga, Keempat, Kelima

20 Februari 2018

YBhg. Dato' Suriani binti Ahmad, Ketua Setiausaha Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat telah mengetuai Delegasi Malaysia ke Sesi Dialog Konstruktif Laporan CEDAW Ketiga sehingga Kelima pada 20 Februari 2018. Sesi ini merupakan sesi kedua dialog konstruktif yang pernah disertai Malaysia.

Semasa sesi tersebut, pihak Jawatankuasa CEDAW mengambil maklum dan menghargai pelbagai usaha yang telah dilaksanakan Kerajaan dalam pelbagai bidang seperti pekerjaan, pendidikan, ekonomi dan kesihatan. Antara perkara penting yang dilaporkan adalah Akta Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran 2007 (ATIPSOM) dan pindaan Akta Keganasan Rumah Tangga bagi memperluas definisi dengan memasukkan elemen penderaan mental.

Delegasi Malaysia turut disertai oleh Dato' Seri Amran bin Mohamed Zin, Wakil Tetap Malaysia ke PBB di Geneva, serta pegawai-pegawai kanan dari pelbagai Kementerian dan Agensi seperti Jabatan Peguam Negara, Kementerian Kesihatan, Kementerian Dalam Negeri dan Kementerian Pendidikan.

Laporan Keenam

22 Mei 2024

YB Dato' Sri Hajah Nancy Shukri, Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat telah mengetuai Delegasi Malaysia ke Sesi Dialog Konstruktif Laporan Konvensyen Tentang Penghapusan Segala Bentuk Diskriminasi Terhadap Wanita (CEDAW) Ke-6 Negara di Geneva, Switzerland pada 22 Mei 2024. Sesi ini merupakan sesi ketiga yang disertai Malaysia sejak menyertai CEDAW pada tahun 1995 dan merupakan kali pertama diketuai oleh Menteri.

Semasa sesi tersebut, pihak Jawatankuasa CEDAW mengambil maklum dan menghargai pelbagai usaha yang telah dilaksanakan Kerajaan seperti penggubalan Akta Antigangguan Seksual 2022, pindaan terhadap Akta Kerja, Pindaan Kanun Keseksan yang memasukkan peruntukan kesalahan menghendap dan pelbagai lagi.

Delegasi Malaysia juga telah mengambil kesempatan untuk berkongsi usaha-usaha Kerajaan dalam memperkasakan lagi hak wanita dalam pelbagai bidang seperti pekerjaan, pendidikan, ekonomi dan kesihatan. Isu-isu semasa berkaitan perubahan iklim dan tenaga diperbaharui juga turut dibangkitkan semasa sesi dialog.

YB Menteri dalam ucapan penutupnya mengajak komuniti dunia untuk bersama-sama membela hak wanita di kawasan bergolak seperti di Gaza dan berharap agar isu keselamatan wanita akan terus diperjuangkan.

Delegasi Malaysia turut disertai oleh YBhg. Datuk Dr. Maziah Che Yusoff, Ketua Setiausaha KPWK, YBhg. Dato' Nadzirah Osman, Wakil Tetap Malaysia ke PBB di Geneva serta pegawai-pegawai kanan dari pelbagai Kementerian dan Agensi.

Sesi Dialog Konstruktif Laporan CEDAW Ke-6 Negara Di Geneva Switzerland.

Sumber: KPWK M.

Hala Tuju CEDAW MALAYSIA

**Kajian berterusan untuk
semakan semula akta sedia
ada dan pengenalan undang-undang
supaya menepati kesaksamaan gender**

Kajian semula dan pengemaskinian undang-undang yang mendiskriminasi wanita perlu terus dilaksanakan secara berterusan. Proses ini penting bagi memastikan sistem perundangan negara selaras dengan prinsip-prinsip CEDAW serta memenuhi keperluan semasa dalam memperkukuh hak dan kedudukan wanita di Malaysia.

**Penambahbaikan program-
program sedia ada supaya
manfaat dan matlamat program tercapai**

Program-program sedia ada yang berkaitan dengan pemerksaan wanita dan mengurusperdanakan gender perlu ditambah baik dari segi pelaksanaan dan impak supaya manfaatnya lebih menyeluruh. Penambahbaikan ini harus menumpukan kepada keberkesanan capaian, pengukuhan kapasiti pelaksana, serta pemantauan hasil yang lebih sistematik dan menyeluruh.

**Pemantauan berterusan
pelaksanaan CEDAW di
Malaysia terutamanya bagi isu-isu
yang sensitif**

Pemantauan secara berterusan terhadap pelaksanaan CEDAW adalah penting, khususnya dalam menangani isu-isu sensitif seperti perkahwinan bawah umur, poligami dan khitan kanak-kanak perempuan. Pendekatan yang menyeluruh perlu diambil bagi memastikan hak wanita dan kanak-kanak perempuan sentiasa dilindungi tanpa kompromi.

**Memastikan semua dasar
berkaitan terutamanya Dasar
Wanita Negara menjadi platform
pelaksanaan obligasi CEDAW**

Pelaksanaan CEDAW perlu disokong oleh dasar-dasar nasional yang selari, terutamanya Dasar Wanita Negara. Dasar ini harus menjadi platform utama dalam menterjemahkan obligasi CEDAW ke dalam pelaksanaan dasar, program, dan inisiatif di peringkat nasional dan negeri.

**Meningkatkan kerjasama
antara Kerajaan dan NGO serta
pertubuhan antarabangsa dalam
memastikan pelaksanaan CEDAW
berkesan**

Kerjasama antara Kerajaan, NGO serta badan-badan antarabangsa perlu terus diperkukuhkan bagi memastikan pelaksanaan CEDAW lebih berkesan. Pendekatan bersepadu yang melibatkan pelbagai pemegang taruh akan dapat memacu perubahan yang lebih bermakna dalam memperjuangkan kesaksamaan gender dan hak wanita di Malaysia.

Lampiran

Lampiran 1

Konvensyen Tentang Penghapusan Segala Bentuk Diskriminasi Terhadap Wanita

Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu 1980

Konvensyen tentang Penghapusan Segala Bentuk Diskriminasi terhadap Wanita

Negara-Negara Ahli bagi Konvensyen ini,

Mengambil maklum bahawa Piagam Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu menegaskan semula keyakinan terhadap hak asasi manusia, maruah dan harga diri manusia serta hak sama rata bagi lelaki dan wanita,

Mengambil maklum bahawa Perisytiharan Hak Asasi Manusia Sejagat menegaskan prinsip ketidakbolehterimaan diskriminasi dan mengisytiharkan bahawa semua manusia dilahirkan bebas dan sama rata dari segi maruah dan hak dan bahawa setiap orang berhak mendapat semua hak dan kebebasan yang termaktub dalam Perisytiharan itu, tanpa apa-apa jenis pembezaan, termasuk pembezaan berdasarkan jantina,

Mengambil maklum bahawa Negara-Negara Ahli bagi Waad Antarabangsa tentang Hak Asasi Manusia mempunyai obligasi untuk memastikan hak sama rata bagi lelaki dan wanita untuk menikmati semua hak ekonomi, sosial, budaya, sivil dan politik,

Mempertimbangkan konvensyen antarabangsa yang disempurnakan di bawah naungan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu dan agensi khusus yang menggalakkan kesamarataan hak bagi lelaki dan wanita,

Mengambil maklum juga tentang ketetapan, perisytiharan dan syor yang diterima oleh Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu dan agensi khusus yang menggalakkan kesamarataan hak bagi lelaki dan wanita,

Walau bagaimanapun, prihatin bahawa diskriminasi terhadap wanita masih terus berlaku meskipun terdapat pelbagai instrumen ini,

Mengingat kembali bahawa diskriminasi terhadap wanita melanggar prinsip kesamarataan hak dan rasa hormat kepada maruah manusia, menjadi halangan kepada pelibatan wanita, yang sama tara dengan lelaki, dalam kehidupan politik, sosial, ekonomi dan budaya di negara mereka, menghalang pertumbuhan masyarakat dan keluarga yang sejahtera dan menyukarkan lagi pembangunan potensi wanita yang sepenuhnya dalam berkhidmat untuk negara mereka dan untuk kemanusiaan,

Bimbang bahawa dalam situasi kemiskinan, wanita mempunyai akses yang paling sedikit kepada makanan, kesihatan, pendidikan, latihan dan peluang pekerjaan serta keperluan lain,

Berkeyakinan bahawa pembangunan susunan ekonomi antarabangsa yang baharu berdasarkan kesaksamaan dan keadilan akan memberikan sumbangan yang amat besar kepada penggalakan kesamarataan antara lelaki dengan wanita,

Menekankan bahawa pembasmian apartheid, segala bentuk rasisme, diskriminasi kaum, faham penjajahan, faham kolonial baharu, pencerobohan, pendudukan dan penguasaan serta campur tangan asing dalam hal ehwal dalaman Negara adalah penting supaya hak lelaki dan wanita dapat dinikmati sepenuhnya,

Menegaskan bahawa pengukuhan keamanan dan keselamatan antarabangsa, pengurangan ketegangan antarabangsa, saling bekerjasama dalam kalangan semua Negara tanpa mengira sistem sosial dan sistem ekonomi mereka, gencatan senjata secara am atau sepenuhnya, dan khususnya gencatan senjata nuklear di bawah kawalan antarabangsa yang ketat dan berkesan, pengesahan prinsip keadilan, kesamarataan dan manfaat bersama dalam

hubungan antara negara serta merealisasikan hak rakyat di bawah penguasaan asing dan penjajah dan pendudukan asing kepada penentuan sendiri dan kemerdekaan, dan juga menghormati kedaulatan negara dan keutuhan wilayah, akan menggalakkan kemajuan dan pembangunan sosial dan, oleh sebab itu, akan menyumbang kepada pencapaian kesamarataan antara lelaki dan wanita yang sepenuhnya,

Meyakini bahawa pembangunan sebuah negara secara menyeluruh dan sepenuhnya, kesejahteraan dunia dan asas keamanan memerlukan pelibatan maksimum wanita yang sama tara dengan lelaki dalam semua bidang,

Mengingati sumbangan besar wanita kepada kebajikan keluarga dan kepada pembangunan masyarakat, yang setakat ini belum diiktiraf dengan sepenuhnya, kepentingan status ibu dari segi sosial dan peranan kedua-dua ibu bapa dalam keluarga dan dalam didikan anak-anak, dan menyedari bahawa peranan wanita dalam melahirkan zuriat tidak boleh dijadikan asas bagi diskriminasi akan tetapi didikan anak-anak memerlukan perkongsian tanggungjawab antara lelaki dengan wanita dan masyarakat secara keseluruhannya,

Menyedari bahawa suatu perubahan dalam peranan lelaki secara tradisional dan juga peranan wanita dalam masyarakat dan dalam keluarga diperlukan untuk mencapai sepenuhnya kesamarataan antara lelaki dengan wanita,

Memutuskan untuk melaksanakan prinsip yang dinyatakan dalam Perisytiharan tentang “Penghapusan Diskriminasi terhadap Wanita” dan, bagi maksud itu, untuk mengambil langkah-langkah yang perlu bagi penghapusan diskriminasi sedemikian dalam segala bentuk dan pernyataannya,

Bersetuju tentang yang berikut:

Bahagian I

Perkara 1

Bagi maksud Konvensyen ini, istilah “diskriminasi terhadap wanita” hendaklah bererti apa-apa pembezaan, pengecualian atau sekatan yang dibuat berdasarkan jantina yang mempunyai kesan atau tujuan untuk merosakkan atau membatalkan pengiktirafan, penikmatan atau pelaksanaan hak asasi manusia dan kebebasan asasi dalam bidang politik, ekonomi, sosial, budaya, sivil atau apa-apa bidang lain oleh wanita, tanpa mengira taraf perkahwinannya, atas dasar kesamarataan bagi lelaki dan wanita.

Perkara 2

Negara-Negara Ahli mengecam diskriminasi terhadap wanita segala bentuknya, bersetuju untuk mengadakan dengan segala cara yang sesuai dan tanpa kelengahan suatu dasar yang menghapuskan diskriminasi terhadap wanita dan, bagi maksud ini, mengaku janji:

- (a) Untuk memasukkan prinsip kesamarataan bagi lelaki dan wanita dalam perlembagaan negara mereka atau mana-mana perundangan lain yang sesuai jika belum dimasukkan ke dalamnya dan untuk memastikan, melalui undang-undang dan cara lain yang sesuai, pencapaian prinsip ini yang praktikal;
- (b) Untuk menerima pakai langkah-langkah perundangan dan langkah lain yang sesuai, termasuk sekatan jika sesuai, yang melarang semua diskriminasi terhadap wanita;
- (c) Untuk mewujudkan perlindungan dari segi perundangan ke atas hak wanita atas dasar sama rata dengan lelaki dan untuk memastikan perlindungan wanita yang berkesan terhadap apa-apa perbuatan diskriminasi melalui tribunal kebangsaan yang berwibawa dan institusi awam lain;

- (d) Untuk mengelak daripada terlibat dalam apa-apa perbuatan atau amalan diskriminasi terhadap wanita dan untuk memastikan yang pihak berkuasa dan institusi awam akan bertindak selaras dengan kewajipan ini;
- (e) Untuk mengambil semua langkah yang sesuai bagi menghapuskan diskriminasi terhadap wanita oleh mana-mana orang, organisasi atau perusahaan;
- (f) Untuk mengambil semua langkah yang sesuai, termasuk dari segi perundangan, untuk meminda atau memansuhkan undang-undang, peraturan-peraturan, adat dan amalan sedia ada yang mendiskriminasikan wanita;
- (g) Untuk memansuhkan semua peruntukan penal negara yang mendiskriminasikan wanita.

Perkara 3

Negara-Negara Ahli hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai, termasuk dari segi perundangan, dalam semua bidang, khususnya dalam bidang politik, sosial, ekonomi dan budaya, untuk memastikan pembangunan dan kemajuan wanita yang sepenuhnya, bagi tujuan menjamin mereka dapat menjalankan dan menikmati hak asasi manusia dan kebebasan asasi atas dasar kesamarataan dengan lelaki.

Perkara 4

- (1) Penerimaan langkah-langkah khas sementara oleh Negara-Negara Ahli dengan bertujuan untuk mempercepatkan kesamarataan de facto antara lelaki dengan wanita tidak boleh dianggap sebagai diskriminasi sebagaimana yang ditakrifkan dalam Konvensyen ini, tetapi tidak boleh dengan apa-apa cara menjadi suatu sebab untuk mengekalkan standard tidak sama rata dan berasingan; langkah-langkah ini hendaklah dihentikan apabila objektif kesamarataan peluang dan pelakuan telah dicapai.

- (2) Penerimaan langkah-langkah khas oleh Negara-Negara Ahli, termasuk langkah-langkah yang terkandung dalam Konvensyen ini, yang bertujuan untuk melindungi status ibu tidak boleh dianggap sebagai diskriminasi.

Perkara 5

Negara-Negara Ahli hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai:

- (a) Untuk mengubah suai pola tingkah laku sosial serta budaya lelaki dan wanita, dengan tujuan untuk menghapuskan prasangka serta amalan budaya dan semua amalan lain yang didasarkan kepada idea rendah diri atau tinggi diri oleh mana-mana jantina atau peranan lelaki dan wanita yang stereotaip.
- (b) Untuk memastikan bahawa pendidikan keluarga merangkumi pemahaman yang sepatutnya tentang status ibu sebagai fungsi sosial dan pengiktirafan tanggungjawab bersama lelaki dan wanita dalam didikan dan perkembangan anak-anak mereka, yang difahami bahawa kepentingan anak-anak ialah pertimbangan utama dalam semua hal.

Perkara 6

Negara-Negara Ahli hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai, termasuk dari segi perundangan, untuk menyekat semua bentuk perdagangan wanita dan eksploitasi pelacuran wanita.

Bahagian II

Perkara 7

Negara-Negara Ahli hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk menghapuskan diskriminasi terhadap wanita dalam kehidupan politik dan masyarakat di negara itu dan, khususnya, hendaklah memastikan wanita, mendapat hak yang sama tara dengan lelaki:

- (a) Untuk mengundi dalam semua pilihan raya dan referendum awam dan layak dipilih untuk menganggotai semua badan yang pemilihannya dibuat secara terbuka;
- (b) Untuk mengambil bahagian dalam penggubalan dasar kerajaan dan pelaksanaannya dan untuk memegang jawatan awam dan melaksanakan semua fungsi awam pada semua peringkat dalam kerajaan;
- (c) Untuk mengambil bahagian dalam organisasi dan persatuan bukan kerajaan yang berkaitan dengan kehidupan masyarakat dan politik di negara itu.

Perkara 8

Negara-Negara Ahli hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk memastikan wanita, atas dasar sama tara dengan lelaki dan tanpa apa-apa diskriminasi, mendapat peluang untuk mewakili Kerajaan pada peringkat antarabangsa dan untuk mengambil bahagian dalam aktiviti organisasi antarabangsa.

Perkara 9

- (1) Negara-Negara Ahli hendaklah memberi wanita hak yang sama dengan lelaki untuk mendapatkan, menukar atau mengekalkan kerakyatannya. Secara khususnya, Negara-Negara Ahli hendaklah memastikan bahawa baik perkahwinan dengan seseorang warga asing mahupun penukaran kerakyatan suami semasa perkahwinan tidak boleh secara automatik menukar kerakyatan isteri, menyebabkan beliau tidak bernegara atau memaksanya memilih kerakyatan suami.
- (2) Negara-Negara Ahli hendaklah memberi wanita hak yang sama dengan lelaki berkenaan dengan kerakyatan anak-anak mereka.

Bahagian III

Perkara 10

Negara-Negara Ahli hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk menghapuskan diskriminasi terhadap wanita supaya dapat memastikan mereka memperoleh hak yang sama dengan lelaki dalam bidang pendidikan dan secara khususnya untuk memastikan, atas dasar kesamarataan bagi lelaki dan wanita:

- (a) Syarat-syarat yang sama bagi bimbingan kerjaya dan pekerjaan, bagi akses kepada pelajaran dan bagi memperoleh diploma di institusi pendidikan daripada semua kategori di kawasan luar bandar dan juga di kawasan bandar; kesamarataan ini hendaklah dijamin dalam pendidikan prasekolah, umum, teknik, profesional dan teknik tinggi, dan juga dalam semua jenis latihan pekerjaan;
- (b) Akses kepada kurikulum yang sama, peperiksaan yang sama, tenaga pengajar yang mempunyai taraf kelayakan yang sama serta premis dan peralatan sekolah yang mempunyai kualiti yang sama;
- (c) Penghapusan apa-apa konsep yang stereotaip tentang peranan lelaki dan wanita pada semua peringkat dan dalam segala

bentuk pendidikan dengan menggalakkan pendidikan campuran dan jenis pendidikan lain yang akan membantu untuk mencapai tujuan ini dan, khususnya, melalui semakan semula buku teks dan program sekolah dan penyesuaian kaedah pengajaran;

- (d) Peluang yang sama untuk memperoleh manfaat daripada biasiswa dan geran pengajian lain;
- (e) Peluang yang sama untuk mengikuti program pendidikan lanjutan, termasuk program literasi dewasa dan fungsian, khususnya yang bertujuan untuk mengurangkan, dengan seawal mungkin, apa-apa jurang dalam pendidikan yang wujud antara lelaki dengan wanita;
- (f) Pengurangan kadar keciciran pelajar perempuan dan penyusunan program bagi kanak-kanak perempuan dan wanita yang meninggalkan sekolah terlalu awal;
- (g) Peluang yang sama untuk menyertai aktiviti sukan dan pendidikan jasmani secara aktif;
- (h) Akses kepada maklumat pendidikan khusus untuk membantu menjamin kesihatan dan kesejahteraan keluarga, termasuk maklumat dan nasihat berkenaan dengan perancangan keluarga.

Perkara 11

- (1) Negara-Negara Ahli hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk menghapuskan diskriminasi terhadap wanita dalam bidang pekerjaan supaya dapat memastikan, atas dasar kesamarataan bagi lelaki dan wanita, hak yang sama, khususnya:
 - (a) Hak untuk bekerja sebagai suatu hak tak terpisah bagi semua manusia;
 - (b) Hak untuk mendapat peluang pekerjaan yang sama, termasuk pemakaian kriteria yang sama bagi pemilihan dalam semua perkara tentang pekerjaan;
 - (c) Hak untuk memilih profesion dan pekerjaan dengan bebas, hak untuk kenaikan pangkat,

jaminan pekerjaan dan semua manfaat dan syarat perkhidmatan dan hak untuk menerima latihan pekerjaan dan latihan semula, termasuk perantisan, latihan lanjutan pekerjaan dan latihan berulang;

- (d) Hak untuk mendapat saraan yang sama, termasuk manfaat, dan mendapat perlakuan yang sama berkenaan dengan kerja yang mempunyai nilai yang sama, dan juga mendapat layanan yang sama rata dalam penilaian kualiti kerja;
- (e) Hak untuk mendapat perlindungan sosial, khususnya dalam hal persaraan, hilang pekerjaan, keuzuran, hilang keupayaan dan usia tua dan ketidakupayaan untuk bekerja yang lain, dan juga hak untuk mendapat cuti bergaji;
- (f) Hak untuk mendapat perlindungan kesihatan dan keselamatan semasa bekerja, termasuk perlindungan fungsi reproduksi.
- (g) Bagi mencegah diskriminasi terhadap wanita atas alasan perkahwinan atau status ibu dan untuk menjamin hak pekerjaan mereka dengan berkesan, Negara-Negara Ahli hendaklah mengambil langkah yang sesuai:
- (h) Untuk melarang, tertakluk kepada pengenaan sekatan, pemecatan atas alasan kehamilan atau cuti bersalin dan diskriminasi dalam pemecatan atas dasar taraf perkahwinan;
- (i) Untuk memperkenalkan cuti bersalin bergaji atau dengan manfaat sosial yang setara tanpa kehilangan pekerjaan asal, kekananan atau elaun sosial;
- (j) Untuk menggalakkan penyediaan sokongan sosial yang perlu. Perkhidmatan untuk membolehkan ibu bapa menggabungkan kewajipan keluarga dengan tanggungjawab kerja dan mengambil bahagian dalam kehidupan masyarakat, khususnya dengan menggalakkan penubuhan dan perkembangan suatu rangkaian kemudahan jagaan kanak-kanak;
- (k) Untuk mengadakan perlindungan khas untuk wanita semasa kehamilan bagi jenis-jenis kerja yang terbukti membahayakan mereka.

- (2) Perundangan perlindungan yang berhubungan dengan hal yang terangkum dalam perkara ini hendaklah dikaji semula secara berkala berdasarkan pengetahuan saintifik dan teknologi dan hendaklah disemak semula, dimansuhkan atau diperluaskan sebagaimana yang perlu.

Perkara 12

Negara-Negara Ahli hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk menghapuskan diskriminasi terhadap wanita dalam bidang jagaan kesihatan supaya dapat memastikan, atas dasar kesamarataan bagi lelaki dan wanita, akses kepada perkhidmatan jagaan kesihatan, termasuk yang berhubungan dengan perancangan keluarga.

- (1) Walau apa pun peruntukan perenggan 1 perkara ini, Negara-Negara Ahli hendaklah memastikan wanita mendapat perkhidmatan yang sesuai berkaitan dengan kehamilan, waktu berpantang dan tempoh selepas bersalin, yang memberikan perkhidmatan secara percuma jika perlu, dan juga pemakanan yang mencukupi semasa kehamilan dan penyusuan.

Perkara 13

Negara-Negara Ahli hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk menghapuskan diskriminasi terhadap wanita dalam bidang kehidupan ekonomi dan sosial yang lain supaya dapat menjamin, atas dasar kesamarataan bagi lelaki dan wanita, hak yang sama, khususnya:

- (a) Hak mendapat manfaat keluarga;
- (b) Hak mendapat pinjaman bank, gadai janji dan bentuk pinjaman kewangan lain;
- (c) Hak untuk mengambil bahagian dalam aktiviti rekreasi, sukan dan semua aspek kehidupan budaya.

Perkara 14

- (1) Negara-Negara Ahli hendaklah mengambil kira masalah tertentu yang dihadapi wanita luar bandar dan peranan penting yang dimainkan oleh wanita luar bandar dalam kelangsungan ekonomi keluarga mereka, termasuk pekerjaan mereka dalam sektor ekonomi tanpa wang, dan hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk memastikan pemakaian peruntukan Konvensyen ini bagi wanita di luar bandar.
- (2) Negara-Negara Ahli hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk menghapuskan diskriminasi terhadap wanita di luar bandar supaya dapat memastikan, atas dasar kesamarataan bagi lelaki dan wanita, bahawa mereka mengambil bahagian dalam pembangunan luar bandar dan mendapat manfaat daripadanya, khususnya, hendaklah menjamin wanita tersebut mendapat hak:
 - (a) Untuk mengambil bahagian dalam memperincikan dan melaksanakan perancangan pembangunan pada semua peringkat;
 - (b) Untuk mempunyai akses kepada kemudahan jagaan kesihatan yang mencukupi, termasuk maklumat, kaunseling dan perkhidmatan perancangan keluarga;
 - (c) Untuk mendapat manfaat secara langsung daripada program perlindungan sosial;
 - (d) Untuk memperoleh semua jenis latihan dan pendidikan, formal atau tidak formal, termasuk yang berhubungan dengan literasi fungsian, dan juga, antara lain, manfaat daripada khidmat masyarakat dan lanjutan, supaya dapat meningkatkan kecekapan teknikal mereka;
 - (e) Untuk mengadakan kumpulan dan syarikat koperasi usaha diri supaya dapat memperoleh akses yang sama kepada peluang ekonomi melalui pekerjaan atau dengan bekerja sendiri;

- (f) Untuk menyertai semua aktiviti kemasyarakatan;
- (g) Untuk mempunyai akses kepada kredit dan pinjaman pertanian, kemudahan pemasaran, teknologi yang sesuai serta perlakuan sama rata dalam reformasi tanah dan agraria dan juga dalam skim penempatan semula tanah;
- (h) Untuk menikmati keadaan hidup yang mencukupi, khususnya berhubung dengan perumahan, sanitasi, bekalan elektrik dan air, pengangkutan dan komunikasi.

Bahagian IV

Perkara 15

- (1) Negara-Negara Ahli hendaklah memberi wanita hak kesamarataan di sisi undang-undang seperti lelaki.
- (2) Negara-Negara Ahli hendaklah memberi wanita, dalam perkara sivil, kapasiti undang-undang yang serupa sebagaimana yang diberikan kepada lelaki dan peluang yang sama untuk menjalankan kapasiti itu. Secara khususnya, Negara-Negara Ahli hendaklah memberi wanita hak yang sama rata untuk membuat kontrak dan mentadbir harta dan hendaklah memberikan layanan yang saksama kepada mereka pada semua peringkat prosedur di mahkamah dan tribunal.
- (3) Negara-Negara Ahli bersetuju bahawa semua kontrak dan semua instrumen persendirian lain dalam apa jua bentuk yang mempunyai kesan undang-undang yang bertujuan untuk menyekat kapasiti undang-undang wanita hendaklah disifatkan terbatal dan tidak sah.
- (4) Negara-Negara Ahli hendaklah memberi lelaki dan wanita hak yang sama berkenaan dengan undang-undang yang berhubungan dengan pergerakan orang dan kebebasan untuk memilih kediaman dan tempat bermastautin mereka.

Perkara 16

- (1) Negara-Negara Ahli hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk menghapuskan diskriminasi terhadap wanita dalam semua perkara yang berhubungan dengan perkahwinan dan hubungan kekeluargaan dan khususnya hendaklah menjamin, atas dasar kesamarataan bagi lelaki dan wanita:
 - (a) Hak yang sama untuk berkahwin;
 - (b) Hak yang sama untuk memilih pasangan secara bebas dan berkahwin hanya dengan persetujuan mereka secara bebas dan sepenuhnya;
 - (c) Hak dan tanggungjawab yang sama semasa perkahwinan dan pembubarannya;
 - (d) Hak dan tanggungjawab yang sama sebagai ibu bapa, tanpa mengira taraf perkahwinan mereka, dalam perkara yang berhubungan dengan anak-anak mereka; dalam semua hal kepentingan anak-anak hendaklah menjadi keutamaan;
 - (e) Hak yang sama untuk memutuskan dengan bebas dan bertanggungjawab berkenaan dengan bilangan dan penjarakan anak-anak mereka dan untuk mempunyai akses kepada maklumat, pendidikan dan cara bagi membolehkan mereka menjalankan hak ini;
 - (f) Hak dan tanggungjawab yang sama berkenaan dengan penjagaan, kebajikan, peramanahan dan pengangkatan anak-anak, atau institusi serupa yang konsep ini wujud dalam perundangan negara; dalam semua hal kepentingan anak-anak hendaklah menjadi keutamaan;
 - (g) Hak peribadi yang sama sebagai suami dan isteri, termasuk hak untuk memilih nama keluarga, profesion dan pekerjaan;
 - (h) Hak yang sama bagi kedua-dua pasangan berkenaan dengan pemilikan, pengambilan, pengurusan, pentadbiran, penikmatan dan pelupusan harta, sama ada secara percuma atau bagi suatu balasan yang berharga.
- (2) Pertunangan dan perkahwinan seseorang anak tidak mempunyai kesan undang-undang,

dan semua tindakan yang perlu, termasuk perundangan, hendaklah diambil untuk menentukan umur minimum bagi perkahwinan dan untuk mewajibkan pendaftaran perkahwinan dalam suatu daftar rasmi.

Bahagian V

Perkara 17

- (1) Bagi maksud mempertimbangkan kemajuan yang dicapai dalam pelaksanaan Konvensyen ini, suatu Jawatankuasa Penghapusan Diskriminasi terhadap Wanita hendaklah ditubuhkan (kemudian daripada ini disebut sebagai “Jawatankuasa”) yang terdiri daripada lapan belas pakar, pada masa Konvensyen ini berkuat kuasa, dan selepas ratifikasi atau kesertaan kepada Konvensyen ini oleh Negara Ahli yang ketiga puluh lima, terdiri daripada dua puluh tiga pakar yang bermoral tinggi dan berwibawa dalam bidang yang diliputi oleh Konvensyen ini. Pakar-pakar ini hendaklah dipilih oleh Negara-Negara Ahli daripada kalangan rakyat mereka dan hendaklah berkhidmat atas sifat peribadi mereka, pertimbangan diberikan kepada pembahagian geografi yang saksama dan kepada bentuk peradaban yang berbeza yang diwakili dan juga sistem perundangan utama.
- (2) Anggota Jawatankuasa hendaklah dipilih melalui undi rahsia daripada senarai orang yang dicalonkan oleh Negara Ahli. Setiap Negara Ahli boleh mencalonkan seorang daripada kalangan rakyatnya sendiri.
- (3) Pemilihan awal hendaklah diadakan enam bulan selepas tarikh kuat kuasa Konvensyen ini. Sekurang-kurangnya tiga bulan sebelum tarikh setiap pemilihan, Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu hendaklah menyampaikan surat kepada Negara-Negara Ahli yang mempelawa mereka untuk mengemukakan pencalonan mereka dalam masa dua bulan. Setiausaha Agung hendaklah menyediakan senarai bagi semua orang yang dicalonkan mengikut urutan abjad, dengan menyatakan Negara-Negara Ahli yang telah mencalonkan mereka, dan hendaklah mengemukakan senarai itu kepada Negara-Negara Ahli.
- (4) Pemilihan anggota Jawatankuasa hendaklah diadakan pada mesyuarat:
 - (a) Negara-Negara Ahli yang dipanggil oleh Setiausaha Agung di Ibu Pejabat Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. Pada mesyuarat itu, yang baginya dua pertiga daripada Negara-Negara
 - (b) Ahli hendaklah membentuk suatu kuorum, orang yang dipilih untuk menganggotai Jawatankuasa hendaklah calon yang memperoleh bilangan undi terbanyak dan suatu undi majoriti yang mutlak daripada wakil Negara-Negara Ahli yang hadir dan mengundi.
- (5) Ahli Jawatankuasa akan dilantik untuk tempoh empat tahun. Walau bagaimanapun, tempoh bagi sembilan daripada anggota yang dipilih pada pemilihan pertama hendaklah tamat pada akhir dua tahun; sebaik selepas pemilihan pertama, nama sembilan anggota ini hendaklah dipilih secara undian oleh Pengerusi Jawatankuasa.
- (6) Pemilihan lima anggota tambahan Jawatankuasa hendaklah diadakan mengikut peruntukan perenggan 2, 3 dan 4 perkara ini, selepas ratifikasi atau kesertaan yang ketiga puluh lima. Tempoh perkhidmatan dua anggota tambahan yang dilantik pada masa ini akan tamat selepas dua tahun, nama kedua anggota ini telah dipilih melalui undian oleh Pengerusi Jawatankuasa.
- (7) Bagi pengisian kekosongan luar jangka, Negara Ahli yang pakarnya terhenti daripada berfungsi sebagai anggota Jawatankuasa hendaklah melantik pakar lain daripada kalangan rakyatnya, tertakluk kepada kelulusan Jawatankuasa.
- (8) Anggota Jawatankuasa hendaklah, dengan kelulusan Perhimpunan Agung, menerima emolumen daripada sumber Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu menurut terma dan syarat sebagaimana yang diputuskan oleh Perhimpunan, dengan mengambil kira kepentingan tanggungjawab Jawatankuasa.

- (9) Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu hendaklah menyediakan kakitangan dan kemudahan yang perlu bagi membolehkan fungsi Jawatankuasa di bawah Konvensyen ini dilaksanakan dengan berkesan.

Perkara 18

- (1) Negara-Negara Ahli mengaku janji untuk mengemukakan kepada Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, untuk dipertimbangkan oleh Jawatankuasa, suatu laporan berkenaan dengan langkah-langkah perundangan, kehakiman, pentadbiran atau lain-lain yang diambil mereka untuk melaksanakan peruntukan Konvensyen ini dan berkenaan dengan kemajuan yang dicapai dalam perkara ini:
- (a) Dalam masa satu tahun selepas berkuat kuasa bagi Negara yang berkenaan; dan
 - (b) Selepas itu sekurang-kurangnya setiap empat tahun dan seterusnya apabila Jawatankuasa meminta sedemikian.
- (2) Laporan boleh menunjukkan faktor dan kesukaran yang menjejaskan tahap penyempurnaan obligasi di bawah Konvensyen ini.

Perkara 19

- (1) Jawatankuasa hendaklah menerima pakai kaedah prosedurnya sendiri.
- (2) Jawatankuasa hendaklah melantik pegawainya untuk tempoh dua tahun.

Perkara 20

- (1) Jawatankuasa lazimnya akan bermesyuarat selama suatu tempoh yang tidak lebih daripada dua minggu setiap tahun supaya dapat mempertimbangkan laporan yang dikemukakan mengikut perkara 18 Konvensyen ini.
- (2) Mesyuarat Jawatankuasa tersebut akan, pada kebiasaannya diadakan di Ibu Pejabat Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu atau mana-mana tempat lain yang mudah

diakses, sebagaimana yang ditentukan oleh Jawatankuasa tersebut.

Perkara 21

- (1) Jawatankuasa hendaklah, melalui Majlis Ekonomi dan Sosial, melaporkan aktivitinya kepada Perhimpunan Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu setiap tahun dan boleh membuat cadangan dan syor am berdasarkan penelitian laporan dan maklumat yang diterima daripada Negara-Negara Ahli. Cadangan dan syor am tersebut hendaklah dimasukkan ke dalam laporan Jawatankuasa berserta komen, jika ada, daripada Negara-Negara Ahli.
- (2) Setiausaha Agung hendaklah menyampaikan laporan Jawatankuasa itu kepada Suruhanjaya Status Wanita untuk maklumannya.

Perkara 22

Agensi khusus berhak diwakili semasa pertimbangan tentang pelaksanaan apa-apa peruntukan Konvensyen ini yang termasuk dalam skop aktiviti mereka. Jawatankuasa boleh meminta agensi khusus itu untuk mengemukakan laporan tentang pelaksanaan Konvensyen bagi bidang yang termasuk dalam skop aktiviti mereka.

Bahagian VI

Perkara 23

Tiada apa-apa jua dalam Konvensyen ini boleh menyentuh mana-mana peruntukan yang lebih memudahkan pencapaian kesamarataan antara lelaki dengan wanita yang mungkin terkandung:

- (a) Dalam perundangan sesuatu Negara Ahli; atau
- (b) Dalam mana-mana konvensyen, triti atau perjanjian antarabangsa lain yang berkuat kuasa bagi Negara itu.

Perkara 24

Negara-Negara Ahli mengaku janji untuk mengambil semua langkah yang perlu pada peringkat kebangsaan yang bertujuan untuk memperoleh pencapaian hak-hak yang diiktiraf dalam Konvensyen ini dengan sepenuhnya.

Perkara 25

- (1) Konvensyen ini dibuka untuk penandatanganan oleh semua Negara.
- (2) Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu dilantik sebagai pemegang simpanan Konvensyen ini.
- (3) Konvensyen ini tertakluk kepada ratifikasi. Instrumen ratifikasi hendaklah disimpan dengan Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.
- (4) Konvensyen ini dibuka untuk kesertaan oleh semua Negara. Kesertaan hendaklah dikuatkuasakan melalui penyimpanan instrumen kesertaan dengan Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.

Perkara 26

- (1) Suatu permintaan bagi penyemakan semula Konvensyen ini boleh dibuat pada bila-bila masa oleh mana-mana Negara Ahli melalui suatu pemberitahuan secara bertulis yang ditujukan kepada Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.
- (2) Perhimpunan Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu hendaklah memutuskan tentang langkah-langkah yang akan diambil, jika ada, berkenaan dengan permintaan sedemikian.

Perkara 27

- (1) Konvensyen ini akan mula berkuat kuasa pada hari yang ketiga puluh selepas tarikh penyimpanan instrumen ratifikasi atau instrumen kesertaan yang kedua puluh disimpan dengan Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.

- (2) Bagi setiap Negara yang meratifikasikan Konvensyen ini atau menyetujuinya selepas penyimpanan instrumen ratifikasi atau instrumen kesertaan yang kedua puluh, Konvensyen ini akan mula berkuat kuasa pada hari yang ketiga puluh selepas tarikh penyimpanan instrumen ratifikasi atau instrumen kesertaannya sendiri.

Perkara 28

- (1) Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu akan menerima dan mengedarkan kepada semua Negara teks pengecualian yang dibuat oleh Negara-Negara Ahli semasa ratifikasi atau kesertaan.
- (2) Pengecualian yang tidak sesuai dengan objektif dan tujuan Konvensyen ini tidak akan dibenarkan.
- (3) Pengecualian boleh ditarik balik pada bila-bila masa melalui pemberitahuan mengenainya yang dikemukakan kepada Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, yang kemudiannya akan memaklumkan semua Negara tentang perkara itu. Apaapa pemberitahuan akan berkuat kuasa pada tarikh penerimaannya.

Perkara 29

- (1) Apa-apa pertikaian antara dua atau lebih Negara Ahli berkenaan dengan pentafsiran atau pemakaian Konvensyen ini yang tidak diselesaikan melalui perundingan hendaklah, atas permintaan salah satu daripada Negara-Negara Ahli itu, dikemukakan kepada timbang tara. Jika dalam tempoh enam bulan dari tarikh permintaan bagi timbang tara kesemua Pihak tidak dapat bersetuju dengan penganjuran timbang tara itu, manamana satu daripada Pihak itu boleh merujuk pertikaian itu ke Mahkamah Keadilan antarabangsa atas permintaan yang selaras dengan Statut Mahkamah.
- (2) Setiap Negara Ahli boleh, pada masa menandatangani atau meratifikasikan Konvensyen ini atau menyetujuinya, mengisytiharkan bahawa ia tidak menganggap dirinya terikat dengan perenggan 1 perkara

ini. Negara-Negara Ahli yang lain tidak akan terikat dengan perenggan itu berkenaan dengan mana-mana Negara Ahli yang telah membuat pengecualian sedemikian.

- (3) Mana-mana Negara Ahli yang telah membuat suatu pengecualian mengikut perenggan 2 perkara ini boleh pada bila-bila masa menarik balik pengecualian itu melalui pemberitahuan kepada Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.

Perkara 30

Konvensyen ini, yang teks terjemahannya dalam bahasa Arab, Mandarin, Inggeris, Perancis, Rusia dan Sepanyol adalah sama tulen, hendaklah disimpan dengan Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.

PADA MENYAKSIKANNYA, maka penandatanganan di bawah ini, yang diberi kuasa sewajarnya, telah menandatangani Konvensyen ini.

Saya dengan ini mengesahkan bahawa teks sebelum ini ialah salinan sebenar bagi Konvensyen tentang Penghapusan Segala Bentuk Diskriminasi terhadap Wanita, yang diterima pakai oleh Perhimpunan Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu pada 10 Disember 1979, yang dokumen asalnya disimpan dengan Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.

Bagi pihak Setiausaha Agung,
Penasihat Undang-Undang

(Setiausaha Agung Bahagian bagi Hal Ehwal
Undang-Undang)

Hans Corell

Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, New York
11 Disember 1995

Lampiran 2

Protokol Opsyenal Kepada Konvensyen Tentang Penghapusan Segala Bentuk Diskriminasi Terhadap Wanita

Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu 1999

Negara-negara Ahli bagi Protokol ini,

Menyedari hakikat bahawa Piagam Bangsa-Bangsa Bersatu menegaskan semula keyakinan terhadap hak asasi manusia, martabat dan harga diri manusia dan hak sama rata antara lelaki dan wanita,

Menyedari juga hakikat bahawa Perisytiharan Hak Asasi Manusia Sejagat menyatakan bahawa semua manusia dilahirkan bebas dan sama rata dari segi martabat dan hak dan bahawa setiap orang layak mendapat semua hak dan kebebasan yang dinyatakan dalam Perisytiharan itu, tanpa apa-apa jenis perbezaan, termasuk perbezaan berdasarkan jantina,

Menegaskan semula hakikat bahawa Waad Antarabangsa tentang Hak Asasi Manusia dan surat cara hak asasi manusia antarabangsa lain melarang diskriminasi berdasarkan jantina,

Menegaskan semula juga Konvensyen tentang Penghapusan Segala Bentuk Diskriminasi terhadap Wanita (“Konvensyen”), yang terkandung di dalamnya kecaman Negara-negara Ahli terhadap diskriminasi wanita dalam segala bentuk dan bersetuju mewujudkan suatu dasar untuk menghapuskan diskriminasi wanita dengan segala cara yang bersesuaian dan dilakukan tanpa kelengahan,

Menegaskan semula keazaman mereka untuk memastikan segala hak dan kebebasan asasi dinikmati oleh wanita secara menyeluruh dan sama rata dan mengambil tindakan yang berkesan bagi menghalang pelanggaran hak dan kebebasan itu,

Telah bersetuju seperti yang berikut:

Perkara 1

Negara Ahli bagi Protokol ini (“Negara Ahli”) mengiktiraf kewibawaan Jawatankuasa mengenai Penghapusan Diskriminasi terhadap Wanita (“Jawatankuasa”) untuk menerima dan mempertimbangkan komunikasi yang dikemukakan mengikut perkara 2.

Perkara 2

Komunikasi boleh dikemukakan oleh atau bagi pihak individu atau kumpulan individu, di bawah bidang kuasa sesuatu Negara Ahli, yang mendakwa menjadi mangsa pelanggaran mana-mana hak yang dinyatakan dalam Konvensyen oleh Negara Ahli. Sekiranya sesuatu komunikasi dikemukakan bagi pihak individu atau kumpulan individu, komunikasi ini hendaklah dilakukan dengan persetujuan mereka melainkan jika penulis boleh memberikan alasan kerana bertindak bagi pihak mereka tanpa memerlukan persetujuan itu.

Perkara 3

Komunikasi hendaklah secara bertulis dan tidak boleh tanpa nama. Tiada komunikasi boleh diterima oleh Jawatankuasa jika komunikasi itu melibatkan sesebuah Negara Ahli bagi Konvensyen yang tidak menjadi pihak bagi Protokol ini.

Perkara 4

- (1) Jawatankuasa tidak boleh mempertimbangkan sesuatu komunikasi melainkan jika Jawatankuasa itu telah memastikan bahawa segala remedi domestik yang tersedia telah diambil melainkan jika remedi yang diambil itu berpanjangan dengan cara yang tidak munasabah atau tidak mungkin boleh memberikan bantuan yang berkesan.
- (2) Jawatankuasa hendaklah mengisytiharkan suatu komunikasi tidak boleh diterima jika:

- (c) Perkara yang sama pernah diteliti oleh Jawatankuasa atau telah atau sedang diteliti di bawah tatacara penyiasatan atau penyelesaian antarabangsa lain;
- (d) Komunikasi itu tidak sesuai dengan peruntukan Konvensyen;
- (e) Komunikasi itu secara jelas tidak berasas atau tidak mempunyai asas yang mencukupi;
- (f) Menjadi suatu penyalahgunaan hak untuk mengemukakan suatu komunikasi;
- (g) Fakta yang menjadi hal perkara komunikasi itu berlaku sebelum permulaan kuat kuasa Protokol ini bagi Negara Ahli yang berkenaan melainkan jika fakta-fakta itu berterusan selepas tarikh itu.

Perkara 5

- (1) 1. Pada bila-bila masa selepas penerimaan sesuatu komunikasi dan sebelum sesuatu penentuan berkenaan dengan merit dicapai, Jawatankuasa boleh menghantar kepada Negara Ahli yang berkenaan untuk dipertimbangkannya dengan segera suatu permintaan bahawa Negara Ahli mengambil apa-apa langkah sementara sebagaimana yang perlu untuk mengelakkan kemungkinan berlakunya kerosakan yang tidak boleh dipulihkan pada mangsa atau mangsa-mangsa pelanggaran yang dikatakan.
- (2) 2. Jika Jawatankuasa menjalankan budi bicaranya di bawah perenggan 1 perkara ini, hal ini tidak menunjukkan suatu penentuan tentang kebolehterimaan atau tentang merit komunikasi itu.

Perkara 6

- (1) Melainkan jika Jawatankuasa menganggap sesuatu komunikasi tidak boleh diterima tanpa merujuk kepada Negara Ahli yang berkenaan, dan dengan syarat bahawa individu atau individu-individu bersetuju dengan penzahiran identiti mereka kepada Negara Ahli berkenaan,

Jawatankuasa hendaklah membawa apa-apa komunikasi yang dikemukakan kepadanya di bawah Protokol ini secara sulit kepada perhatian Negara Ahli yang berkenaan.

- (2) Dalam masa enam bulan, Negara Ahli penerima hendaklah mengemukakan penjelasan atau pernyataan bertulis kepada Jawatankuasa yang menjelaskan perkara dan remedi, jika ada, yang mungkin telah diberikan oleh Negara Ahli itu.

Perkara 7

- (1) Jawatankuasa hendaklah mempertimbangkan komunikasi yang diterima di bawah Protokol ini berdasarkan semua maklumat yang dijadikan tersedia untuknya oleh atau bagi pihak individu atau kumpulan individu dan oleh Negara Ahli yang berkenaan, dengan syarat bahawa maklumat ini disampaikan kepada pihak-pihak yang berkenaan.
- (2) Jawatankuasa hendaklah mengadakan mesyuarat tertutup apabila meneliti komunikasi di bawah Protokol ini;
- (3) Selepas meneliti sesuatu komunikasi, Jawatankuasa hendaklah menyampaikan pandangannya berkenaan dengan komunikasi itu, bersama-sama syornya, jika ada, kepada pihak-pihak yang berkenaan.
- (4) Negara Ahli hendaklah memberikan pertimbangan sewajarnya kepada pandangan Jawatankuasa, bersama-sama syornya, jika ada, dan hendaklah mengemukakan kepada
- (5) Jawatankuasa, dalam masa enam bulan, suatu maklum balas bertulis, termasuk maklumat berkenaan dengan apa-apa tindakan yang diambil berdasarkan pandangan dan syor Jawatankuasa itu.
- (6) Jawatankuasa boleh meminta Negara Ahli untuk mengemukakan maklumat lanjut mengenai apa-apa langkah yang diambil oleh Negara Ahli sebagai tindak balas terhadap pandangan atau syornya, jika ada, termasuk yang difikirkan sesuai oleh Jawatankuasa, dalam laporan berikutnya oleh Negara Ahli di bawah perkara 18 Konvensyen.

Perkara 8

- (1) Jika Jawatankuasa menerima maklumat yang boleh dipercayai yang menunjukkan pelanggaran yang melampau atau sistematik oleh sesuatu Negara Ahli terhadap hak yang dinyatakan dalam Konvensyen, Jawatankuasa hendaklah meminta Negara Ahli itu untuk bekerjasama dalam meneliti maklumat dan bagi tujuan ini mengemukakan pemerhatian berkenaan dengan maklumat yang berkenaan.
- (2) Mengambil kira apa-apa pemerhatian yang telah dikemukakan oleh Negara Ahli yang berkenaan dan juga apa-apa maklumat lain yang boleh dipercayai yang tersedia baginya, Jawatankuasa boleh melantik satu anggotanya atau lebih untuk menjalankan suatu siasatan dan melaporkan dengan segera kepada Jawatankuasa. Jika dibenarkan dan dengan persetujuan Negara Ahli, siasatan itu boleh merangkumi suatu lawatan ke wilayahnya.
- (3) Selepas meneliti dapatan bagi siasatan sedemikian, Jawatankuasa hendaklah menyampaikan dapatan ini kepada Negara Ahli yang berkenaan bersama apa-apa ulasan dan syor.
- (4) Negara Ahli yang berkenaan hendaklah, dalam masa enam bulan dari penerimaan dapatan, ulasan dan syor yang disampaikan oleh Jawatankuasa itu; mengemukakan pemerhatiannya kepada Jawatankuasa.
- (5) Siasatan sedemikian hendaklah dijalankan secara sulit dan kerjasama daripada Negara Ahli hendaklah diminta pada semua peringkat tindakan.

Perkara 9

- (1) Jawatankuasa boleh meminta Negara Ahli yang berkenaan untuk memasukkan dalam laporannya di bawah perkara 18 Konvensyen butir-butir tentang apa-apa langkah yang diambil sebagai tindak balas terhadap suatu siasatan yang dijalankan di bawah perkara 8 Protokol ini.

- (2) Jawatankuasa boleh, jika perlu, selepas akhir tempoh enam bulan yang disebut dalam perkara 8.4, meminta Negara Ahli yang berkenaan untuk memaklukkannya tentang langkah-langkah yang diambil sebagai tindak balas terhadap siasatan sedemikian.

Perkara 10

- (1) Setiap Negara Ahli boleh, pada masa menandatangani atau meratifikasikan Protokol ini atau menyetujuinya, mengisytiharkan bahawa ia tidak mengiktiraf kewibawaan Jawatankuasa yang diperuntukkan dalam perkara 8 dan 9.
- (2) Mana-mana Negara Ahli yang telah membuat suatu perisytiharan mengikut perenggan 1 perkara ini boleh, pada bila-bila masa, menarik balik perisytiharan ini melalui pemberitahuan kepada Setiausaha Agung.

Perkara 11

Sesuatu Negara Ahli hendaklah mengambil semua langkah yang sesuai untuk memastikan bahawa individu-individu di bawah bidang kuasanya tidak diberikan layanan buruk atau ugutan akibat daripada berkomunikasi dengan Jawatankuasa menurut Protokol ini.

Perkara 12

Jawatankuasa hendaklah memasukkan suatu ringkasan aktivitinya di bawah Protokol ini dalam laporan tahunannya di bawah perkara 21 Konvensyen.

Perkara 13

Setiap Negara Ahli mengaku janji untuk membuatnya diketahui secara meluas dan untuk memberikan publisiti kepada Konvensyen dan Protokol ini dan memudahkan akses kepada maklumat tentang pandangan dan syor Jawatankuasa, khususnya, berkenaan dengan perkara yang melibatkan Negara Ahli itu.

Perkara 14

Jawatankuasa hendaklah mengadakan kaedah prosedurnya sendiri untuk dipatuhi apabila menjalankan fungsi-fungsi yang diberikan kepadanya oleh Protokol ini.

Perkara 15

- (1) Protokol ini hendaklah dibuka untuk penandatanganan oleh mana-mana Negara yang telah menandatangani, meratifikasikan atau menyetujui Konvensyen.
- (2) Protokol ini adalah tertakluk kepada ratifikasi oleh mana-mana Negara yang telah meratifikasikan atau menyetujui Konvensyen. Instrumen ratifikasi hendaklah disimpan dengan Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu.
- (3) Protokol ini hendaklah dibuka untuk kesertaan oleh mana-mana Negara yang telah meratifikasikan atau menyetujui Konvensyen.
- (4) Kesertaan hendaklah dikuatkuasakan melalui penyimpanan instrumen kesertaan dengan Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.

Perkara 16

- (1) Protokol ini akan berkuat kuasa dalam masa tiga bulan selepas tarikh penyimpanan instrumen ratifikasi atau instrumen kesertaan yang kesepuluh dengan Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.
- (2) Bagi setiap Negara yang meratifikasikan Protokol ini atau menyetujuinya selepas ia berkuat kuasa, Protokol ini hendaklah berkuat kuasa tiga bulan selepas tarikh penyimpanan instrumen ratifikasi atau instrumen kesertaannya sendiri.

Perkara 17

Tiada pengecualian kepada Protokol ini boleh dibenarkan.

Perkara 18

- (1) Mana-mana Negara Ahli boleh mencadangkan suatu pindaan kepada Protokol ini dan memfailkannya dengan Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. Setiausaha Agung hendaklah selepas itu menyampaikan apa-apa cadangan pindaan kepada Negara-Negara Ahli dengan permintaan supaya mereka memberitahunya sama ada mereka mahu mengadakan suatu persidangan Negara-Negara Ahli bagi tujuan mempertimbangkan dan mengundi cadangan itu. Jika sekurang-kurangnya satu pertiga Negara Ahli menyokong untuk mengadakan persidangan tersebut, Setiausaha Agung akan mengadakan persidangan tersebut di bawah naungan Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu. Apa-apa pindaan yang diterima pakai oleh sebahagian besar Negara Ahli yang hadir dan mengundi pada persidangan tersebut akan dikemukakan kepada Perhimpunan Agung Bangsa-Bangsa Bersatu untuk diluluskan.
- (2) Pindaan hendaklah berkuat kuasa apabila diluluskan oleh Perhimpunan Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu dan diterima oleh majoriti dua pertiga Negara Ahli bagi Protokol ini mengikut proses perlembagaan masing-masing.
- (3) Apabila pindaan berkuat kuasa, pindaan itu hendaklah mengikat Negara-Negara Ahli yang menerimanya, Negara-Negara Ahli lain masih terikat dengan peruntukan Protokol ini dan mana-mana pindaan terdahulu yang diterima mereka.

Perkara 19

- (1) Mana-mana Negara Ahli boleh menarik diri daripada Protokol ini pada bila-bila masa melalui pemberitahuan bertulis yang ditujukan kepada Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu. Penarikan diri itu akan berkuat kuasa enam bulan selepas tarikh penerimaan pemberitahuan tersebut oleh Setiausaha Agung.
- (2) Penarikan diri itu sepatutnya tidak menjejaskan pemakaian peruntukan Protokol ini secara berterusan bagi apa-apa komunikasi yang dikemukakan di bawah perkara 2 atau apa-apa siasatan yang dimulakan di bawah perkara 8 sebelum tarikh kuat kuasa penarikan diri.

Perkara 20

Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu hendaklah memaklumkan semua Negara tentang:

- (a) Penandatanganan, ratifikasi dan kesertaan di bawah Protokol ini;
- (b) Tarikh kuat kuasa Protokol ini dan apa-apa pindaan di bawah perkara 18;
- (c) Apa-apa penarikan diri di bawah perkara 19.

Perkara 21

- (1) Protokol ini, yang teks terjemahannya dalam bahasa Arab, Mandarin, Inggeris, Perancis, Rusia dan Sepanyol adalah sama tulen, hendaklah disimpan dalam arkib Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.
- (2) Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu hendaklah menghantar salinan Protokol ini yang disahkan kepada semua Negara yang disebut dalam perkara 25 Konvensyen.

Saya dengan ini memperakui bahawa teks sebelum ini ialah salinan sebenar bagi Protokol Opsyenal kepada Protokol Konvensyen tentang Penghapusan Semua Bentuk Diskriminasi terhadap Wanita, yang diterima pakai oleh Perhimpunan Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu pada 6 Oktober 1999, yang dokumen asalnya disimpan dengan Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.

Bagi pihak Setiausaha Agung,
Penasihat Undang-Undang

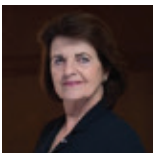
(Setiausaha Agung Bahagian bagi Hal Ehwal Undang-Undang)

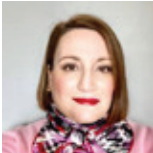
Hans Corell

Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, New York
10 November 1999

Lampiran 3

Senarai Ahli Jawatankuasa Cedaw Bagi Sesi
1 Januari 2025 Sehingga 31 Desember 2028

Bil.	Nama	Negara	Gambar	Bil.	Nama	Negara	Gambar
1.	Ms. Brenda Akia (Rapporteur)	Uganda 31.12.2026		7.	Ms. Nada Moustafa Fathi Draz	Egypt 31.12.2026	N/A
2.	Ms. Hiroko Akizuki	Japan 31.12.2026		8.	Ms. Esther Eghobamien-Mshelia	Nigeria 31.12.2026	
3.	Ms. Hamida Al-Shukairi	Oman 31.12.2028		9.	Ms. Yamila González Ferrer	Cuba 31.12.2026	
4.	Ms. Violet Eudine Barriteau	Barbados 31.12.2028		10.	Ms. Daphna Hacker	Israel 31.12.2026	
5.	Ms. Rangita de Silva de Alwis	Sri Lanka 31.12.2026		11.	Ms. Nahla Haidar (Chair)	Lebanon 31.12.2028	
6.	Ms. Corinne Dettmeijer-Vermeulen (Vice-Chair)	The Netherlands 31.12.2024		12.	Ms. Madina Jarbussynova	Kazakhstan 31.12.2028	

Bil.	Nama	Negara	Gambar	Bil.	Nama	Negara	Gambar
13.	Ms. Marianne Mikko (Vice-Chair)	Estonia 31.12.2026		19.	Mr. Elgun Safarov	Azerbaijan 31.12.2026	
14.	Ms. Hong Mu	China 31.12.2028		20.	Ms. Erika Schläppi	Switzerland 31.12.2028	
15.	Ms. Ana Peláez Narváez (Chair)	Spain 31.12.2026		21.	Ms. Natasha Stott Despoja	Australia 31.12.2028	
16.	Ms. Jelena Pia-Comella	Andorra 31.12.2028		22.	Ms. Genoveva Tisheva	Bulgaria 31.12.2026	
17.	Ms. Bandana Rana	Nepal 31.12.2024		23.	Ms. Patsili Toledo Vásquez	Chile 31.12.2028	
18.	Ms. Rhoda Reddock	Trinidad and Tobago 31.12.2026					

Senarai Pautan

No.	Senarai Rujukan	Pautan
1.	Laporan CEDAW Pertama dan Kedua Malaysia	https://tinyurl.com/dfbuf4x3
2.	Maklum Balas Senarai Isu dan Soalan Laporan CEDAW Pertama dan Kedua Malaysia	https://tinyurl.com/yf4erehb
3.	Kesimpulan Pemerhatian Laporan CEDAW Pertama dan Kedua Malaysia	https://tinyurl.com/jxnwcd58
4.	Laporan CEDAW Ketiga, Keempat dan Kelima Malaysia	https://tinyurl.com/337xp84h
5.	Maklum Balas Senarai Isu Dan Soalan Laporan CEDAW Ketiga, Keempat Dan Kelima Malaysia	https://tinyurl.com/2s3pn4pn
6.	Kesimpulan Pemerhatian Laporan CEDAW Ketiga, Keempat dan Kelima Malaysia	https://shorturl.at/0sjX9
7.	Laporan CEDAW Keenam Malaysia	https://shorturl.at/N1L94
8.	Maklum Balas Senarai Isu Dan Soalan Laporan CEDAW Keenam Malaysia	https://shorturl.at/u6lq9
9.	Kesimpulan Pemerhatian Laporan CEDAW Keenam Malaysia	https://tinyurl.com/3e87kw93

Penghargaan

1. Yang Berbahagia Datuk Dr. Maziah Binti Che Yusoff
2. Yang Berusaha Encik Mohd Daud Bin Mohd Arif
3. Encik Asmar Asmadi Bin Abdullah Sani
4. Puan Salwana Binti Tan Sri Dato' Mahmood
5. Nor Aishah Binti Sulaiman
6. Yang Berusaha Dr. Nurul Huda Binti Abdul Manaf
7. Cik Nur Fariza Binti Zahrin
8. Puan Nurul Asyikin Binti Saharani
9. Nur Najeeha Aisyah Binti Md Jaafar Alnmiri
10. Noor Mashira Binti Mohsain